

Michał Tomasz Wójciuk
Warszawa-Lublin

SPECYFIKACJA KAMIENIC I MODERACJE POGŁÓWNEGO LUBLINA Z 1738 R.

Słowa kluczowe:

Lublin, kamienice, XVIII wiek, moderacje, specyfikacja, mieszczanie.

Wygląd Lublina w minionych epokach budzi w ostatnim czasie żywe zainteresowanie zarówno historyków, jak również historyków architektury, a nawet badaczy związanych z naukami geograficznymi oraz popularyzatorów wiedzy historycznej. Świadczy o tym monumentalna publikacja planów i widoków miasta pod redakcją Mariana Harasimiuka, Dagmary Kociuby i Piotra Dymmela¹, a także multimedialny *Leksykon Lublin* opublikowany na portalu internetowym prowadzonym przez Ośrodek „Brama Grodzka” - Teatr NN (<http://teatrnn.pl/leksykon/>), czy też Wirtualne makiety 3D stanowiące rekonstrukcję zabudowy miejskiej, które można również obejrzeć na tym portalu (<http://teatrnn.pl/przewodniki>), przedstawiają one m.in: Lublin czternastowieczny, szesnastowieczny, osiemnastowieczny, miasto w dobie II Rzeczypospolitej i rekonstrukcje zabytków.

Zagadnienie zabudowy miasta oraz organizacji przestrzennej całego kompleksu osadniczego Lublina w czasach saskich było poruszane m.in. przez Jana Riabinina², Józefa Mazurkiewicza³, Marię Stankową⁴, Teresę Zielińską⁵,

¹ *Plany i widoki Lublina XVII – XXI wiek*, pod red. M. Harasimiuka, D. Kociuby, P. Dymmela, Lublin 2007.

² J. Riabinin, *Materiały do monografii Lublina. Lublin w księgach wójtowsko-ławniczych XVII–XVIII w.*, Lublin 1928.

³ J. Mazurkiewicz, *Jurydyki lubelskie*, Wrocław 1956.

⁴ M. Stankowa, *Zmierzch znaczenia Lublina. Upadek (1648–1764)* [w:] *Dzieje Lublina. Próba syntezy*, t. 1, Lublin 1965, s. 123–148.

⁵ T. Zielińska, *Szlacheccy właściciele nieruchomości w miastach XVIII w.*, Warszawa–Łódź 1987, s. 38–39, 75–76, 92–96, 98–101.

Czesława Gawdzika⁶, Wiesława Bondyrę⁷, Irenę Rolską-Boruch⁸ oraz Dagmarę Kociubę⁹.

Mimo wielu publikacji naukowych i popularnonaukowych poświęconych epoce wczesno-nowożytnej, wydaje się, że wiedza na temat zabudowy i zasięgu lubelskiego obszaru osadniczego w I połowie XVIII w. wciąż nie jest wystarczająca, choć zachował się do naszych czasów bogaty zasób źródłowy, przede wszystkim księgi miejskie i grodzkie oraz materiały kartograficzne: plan C. V. d'Örkena z 1716 r.¹⁰ oraz plan Lublina Jana Nepomucena Łackiego z 1783 znany z dziewiętnastowiecznych kopii¹¹. Wyobrażenie o wyglądzie miasta w czasach saskich daje także znane, często reprodukowane źródło ikonograficzne, obraz *Pożar miasta Lublina w 1719 r.* znajdujący się w lubelskiej bazylice oo. Dominikanów p.w. św. Stanisława Biskupa Męczennika. Obraz powstał najprawdopodobniej w trzeciej bądź w czwartej dekadzie XVIII stulecia (prawdopodobnie w przedziale czasowym lat 1720–1752), jego autorstwo nie jest znane, wykonano go techniką olejną na płótnie o wymiarach 385 cm (podstawa) i 325 cm (wysokość)¹². Dzieło dokładnie oddaje wizerunek miasta, zabudowę, układ arterii komunikacyjnych, najbardziej reprezentatywne budynki, detale architektoniczne. Oprócz wspomnianych źródeł interesujący materiał do poznania wyglądu miasta stanowią również miejskie rejestry ekonomiczne.

Prezentowana edycja jest złożona z dwóch części obejmujących wykazy o nieco odmiennym charakterze, powstałe w celach podatkowych, są to: *Specyfikacja kamienic...* (właściwie różnych nieruchomości) miasta i Krakowskiego Przedmieścia z 3 listopada 1738 r. (cyt. dalej: *Specyfikacja*) oraz *moderacje pogłównego miasta z 29 kwietnia 1738 i 18 sierpnia 1738 r.*, a także Krakowskiego Przedmieścia z 20 sierpnia 1738 r. (cyt. dalej: *Moderacje*). Wszystkie spisy znajdują się w księdze opatrzonej sygnaturą 295, stanowiącą część zespołu „Akta miasta

⁶ C. Gawdzik, *Rozwój urbanistyczny starego Lublina*, „Ochrona Zabytków”, październik 1954, nr 3 (26), s. 143–160.

⁷ W. Bondyra, *Dwory szlacheckie w Lublinie w czasach saskich*, „Res Historica”, 2005, t. 20, s. 181–190; tegoż, *Pałace i dwory szlacheckie w Lublinie w czasach saskich*, „Pogranicze: Polska-Ukraina”, 2012, t. 4, s. 173–184.

⁸ I. Rolska-Boruch, *Opisanie miasta Lublina według ksiąg grodzkich z XVII i XVIII wieku. Pałace i dwory na przedmieściach* [w:] *Studia nad sztuką renesansu i baroku*, t. IV, red. J. Lileyko, Lublin 2000, s. 97–103.

⁹ D. Kociuba, *Lublin. Rozwój przestrzenny i funkcjonalny od średniowiecza do współczesności*, Toruń 2011, s. 146–162.

¹⁰ *Plany i widoki...*, plansza II.

¹¹ Archiwum Państwowe w Lublinie, Plany m. Lublina, sygn. 3, Mappa Całego Miasta JKMcI Lublina... (kopia F. Bieczyński, 1852), cyt. dalej: Plan 1783.

¹² M. Orthwein, H. Gawarecki, *Konserwacja obrazu „Pożar Lublina”*, „Ochrona Zabytków”, październik 1954, nr 3 (26), s. 200–207.

Lublina” znajdującego się w zasobie Archiwum Państwowego w Lublinie. Decyzja o przygotowaniu do druku wspomnianych źródeł na zasadzie porównania wynikała z chęci uchwycenia charakteru miasta, zarówno w aspekcie organizacji przestrzennej, jak również zwracając uwagę na uwarunkowania społeczne. Prezentowane materiały uzupełniają się wzajemnie. Specyfikacja zawiera zestawienie nieruchomości miejskich z podziałem na własność kościelną, szlachecko-magnacką i mieszczańską z adnotacjami ilościowymi obiektów. Z kolei Moderacje, zostały opracowane według kryteriów topograficznych (nieruchomości odnotowano uwzględniając ich umiejscowienie w określonych rejonach miasta). Ale oprócz rejestracji obiektów, Moderacje odnotowały wartości liczbowe kwot podatkowych uiszczanych przez właścicieli, dzierżawców, lokatorów. Mając na względzie lepszą czytelność materiałów poddanych edycji oraz biorąc pod uwagę potencjalne wnioski porównawcze, wydawało się uzasadnionym ogłoszenie drukiem źródeł, odstępując od kolejności zastosowanej w oryginale, w którym karty Specyfikacji są wszyte po Moderacjach. Odwrócenie kolejności w niniejszej edycji wydało się konieczne przez wzgląd na łatwiejsze korzystanie ze źródeł oraz z uwagi na lepsze zrozumienie ich charakteru. U podstaw takiego rozwiązania leżał również przyczynek do refleksji nad całym złożonym organizmem miejskim w wymiarze socjalnym, gospodarczym, przestrzennym i kulturowym.

Prezentowany materiał stanowi najpełniejszy wykaz nieruchomości miejskich wytworzony w epoce saskiej i zachowany do naszych czasów. Jest to interesujące źródło poznania wyglądu staropolskiego Lublina, topografii miasta oraz jego specyfiki społecznej. W wykazach zostali zarejestrowani właściciele poszczególnych nieruchomości oraz lokatorzy budynków. Spisy odzwierciedlają lokalizację obiektów należących do duchowieństwa (diecezjalnego oraz zakonnego), magnaterii, szlachty oraz mieszczaństwa (patrycjatu i pospólstwa). Materiały przedstawiają miejsca usytuowania budynków użyteczności publicznej, szkoły farnej, szpitali, woskobojni, karczem, szynków oraz rejonów przeznaczonych do działalności handlowej. Jest to także źródło przydatne do badań onomastycznych, zarówno antroponimicznych jak również toponimicznych, a nawet genealogicznych. Omawiane materiały mogą zostać również wykorzystane do rekonstrukcji socjotopograficznych. W źródłach tych przetrwały do naszych czasów nazwiska a także przezwiska mieszczan lubelskich i właścicieli nieruchomości oraz nazwy miejscowe, np. używane wówczas powszechnie nazwy ulic, placów czy enklaw. Wśród właścicieli i lokatorów budynków zostały odnotowane osoby z najbardziej prominentnych kręgów państwa (przedstawiciele magnaterii piastujący godności dygnitarские oraz urzędy senatorskie), a także reprezentanci średniej szlachty. Oprócz tego wykazy objęły nieruchomości należące do najbardziej wpływowych

postaci w Lublinie, dzierżących urzędy miejskie. W wykazach znaleźli odzwierciedlenie przedstawiciele pospólstwa i plebsu reprezentowani przez znaczną liczbę rzemieślników, handlarzy i przekupniów. Sporo miejsca w rejestrach zajmują także przedstawiciele różnych grup etnicznych mieszkających w Lublinie i prowadzących tu działalność wytwórczą, handlową i usługową, m.in. Żydzi, Ormianie, Niemcy.

Lublinowi w epoce staropolskiej przypadła szczególna rola z uwagi na umiejscowienie tu Trybunału Głównego Koronnego w 1578 r., najwyższego sądu apelacyjnego dla szlachty prowincji małopolskiej, co spowodowało przybywanie tu co roku przedstawicieli stanu uprzywilejowanego załatwiających różne sprawy sądowe, a przy okazji realizujących rozmaite transakcje gospodarcze. W latach 1678–1764 Trybunał w Lublinie rozpoczynał sądy od pierwszego poniedziałku po dniu św. Franciszka (4 października) i prowadził je do Kwietnej Niedzieli (Niedzieli Palmowej)¹³, 6 niedzieli Wielkiego Postu przypadającej najwcześniej 15 marca, a najpóźniej 18 kwietnia.

Na przedmieściach lubelskich powstawały siedziby szlacheckie (dwory i pałace). Przedstawiciele stanu uprzywilejowanego nabywali również nieruchomości w mieście i na Przedmieściu Krakowskim często też wchodzili w posiadanie miejskich kamienic, czy domów w drodze intromisji, której podlegały nieruchomości dłużników.

Od XV w. Lublin cieszył się przywilejami królewskimi na cztery jarmarki, których terminy zostały zmienione w 1538 r. Były to następujące jarmarki: dwa 16 – dniowe na święto Oczyszczenia NMP (Matki Boskiej Gromnicznej, 2 lutego) oraz Zielone Świąta (7 niedziela po Wielkanocy) i dwa 8 – dniowe na święto św. św. Szymona i Judy Apostołów (28 października) i Wniebowzięcia NMP (15 sierpnia). W ciągu XVII w. zanikł dawny jarmark na Wniebowzięcie NMP¹⁴. Jak należy przypuszczać w dalszym okresie następowało zanikanie pozostałych jarmarków. Stanisław Duńczewski w swoich popularnych wydawnictwach kalendarzowych ogłaszanych drukiem w niedalekim Zamościu, wymieniając terminy jarmarków na terytorium Rzeczypospolitej, które miały odbywać się w 1727 r. i 1745 r., wspominał, że w Lublinie dochodził do skutku tylko jeden jarmark, w lutym na święto Oczyszczenia NMP¹⁵.

Od połowy XVII w. miasto nawiedzały rozmaite kataklizmy. Nie oszczędzały go zawieruchy wojenne, klęski żywiołowe, zabudowę niszczyły częste pożary,

¹³ W. Bednaruk, *Trybunał Koronny. Szlachecki sąd najwyższy w latach 1578–1794*, Lublin 2008, s. 133.

¹⁴ J. Riabinin, *Materiały do historii miasta Lublina 1317 – 1792*, Lublin 1938, s. XVIII.

¹⁵ S. Duńczewski, *Zebranie Jarmarkow na Rok Panski 1727* [w:] *Kalendarz Na Rok Páński 1727, Zamość 1726*; tegoż, *Jarmarki krotko zebrane* [w:] *Kalendarz polski y ruski Na Rok Panski, od Narodzenia Chrystusowego MDCCXLV, Zamość 1744*, s. [D].

społeczność ubożała, cierpiała głód, doznawała uszczerbku z powodu szalejących epidemii chorób zakaźnych, z których największe spustoszenie uczyniła dżuma w pierwszym piętnastoleciu XVIII stulecia. W epoce saskiej miasto przeżywało głęboki kryzys i już nigdy nie miało osiągnąć dawnej świetności¹⁶, niemniej jednak wciąż stanowiło liczący się w regionie ośrodek wytwórczości rzemieślniczej, wymiany handlowej, czy życia religijnego (w czasie powstania Specyfikacji i Moderacji, w kościele oo. Dominikanów były przechowywane relikwie drzewa Świętego Krzyża)¹⁷.

Działania wojenne przetaczające się przez Lubelszczyznę w ciągu kilkudziesięciu lat poprzedzających powstanie Specyfikacji, a także warunki klimatyczne tzw. małej epoki lodowcowej doprowadziły również do zmian w środowisku naturalnym Lublina. W dolinach rzek, między którymi na wzgórzach lessowych ukształtował się lubelski kompleks osadniczy: Czechówki i Bystrzycy, miały miejsce procesy torfowotwórcze i madotwórcze prowadzące do stopniowej degradacji, eutrofizacji i zarastania stawów położonych na północ od miasta (staw na zachód od miasta żydowskiego) oraz na południowy wschód od miasta (Wielki Staw Królewski). Konsekwencją stopniowej renaturyzacji było uformowanie się wokół Lublina przestrzeni bagien. Na terenach przedmiejskich dostrzeżone w tym okresie są symptomy erozji gleb oraz sukcesji lasów na zaniedbanych i nieużytkowanych terenach rolniczych¹⁸.

W dobie opracowania Specyfikacji i Moderacji Lublin stanowił złożony kompleks społeczno-gospodarczy. Pod względem administracyjnym miasto dzieliło się na dwie części: „miasto w murach” i Krakowskie Przedmieście. Oprócz tego na przedmieściach Lublina powstało szereg jurydyk, czyli obszarów ekscypujących się spod jurysdykcji władz miejskich. Były to enklawy zarówno świeckie, jak duchowne. Terytoria te razem tworzyły tętniący życiem organizm municypalny, którego rejony powiązane były ze sobą płataniną zależności ekonomicznych. Specyfikacja wymienia 19 jurydyk, które powstawały od XVI w. na przedmieściach lubelskich na gruntach przyznanych miastu w przywileju lokacyjnym w 1317 r.¹⁹,

¹⁶ Szerzej, zob. G. Hyczko, S. Tworek, *W dobie upadku saskiego* [w:] *Dzieje Lubelszczyzny*, t. 1, red. T. Mencil, Warszawa 1974, s. 393–440.

¹⁷ B. Chmielowski, *Nowe Ateny...*, t. II, Lwów 1746, s. 417; tamże, t. IV, s. 334.

¹⁸ D. Kociuba, *Lublin...*, s. 160–162.

¹⁹ W przywileju lokacyjnym z 15 sierpnia 1317 r. nadanym przez księcia krakowskiego Władysława Łokietka, Lublin otrzymał 100 łanów ziemi uprawnej i nieuprawnej, co stanowiło prawdopodobnie (istnieją spory w kwestii wielkości łanów) ok. 2400 ha, czyli 24 km²; zob. G. Jakimińska, *Przywilej lokacyjny miasta Lublina*, Lublin 1997; A. Rozwałka, R. Niedźwiadek, M. Stasiak, *Lublin wczesnośredniowieczny. Studium rozwoju przestrzennego*, Warszawa 2006, s. 113–134, tamże, II. 32, *Rekonstrukcja obszaru lokacyjnych rozłogów miejskich w Lublinie na tle sąsiednich wsi i własności*, II. 34, *Re-*

były to: ulica Panny Maryi, Podzamcze, miasto żydowskie, probostwo farne, grunt bursacki, Słomiany Rynek, Sierakowszczyzna, Białkowska Góra, Czwartek, prebenda św. Mikołaja, grunt zebrzydowski, Zdrojewszczyzna, Wieniawa, jurydyka oo. Augustianów, jurydyka oo. Karmelitów Trzewickowych, jurydyka oo. Dominikanów Obserwantów, Gorajszczyzna, Kotarbszczyzna (wszystkie wymienione obszary zostały przeze mnie omówione w komentarzach do edycji).

Analizując prezentowane materiały, niesposób nie oprzeć się refleksji nad wizerunkiem Lublina. Wykazy dotyczą miasta w murach oraz rozległego kompleksu osadniczego, jaki ukształtował się na zachód od Bramy Krakowskiej wzdłuż traktu krakowskiego, ale wzmiankowane są w spisach również rejony przedmieść lubelskich położonych na północ, północny zachód, północny wschód i wschód od miasta. W spisach podatkowych przeprowadzano podział na dwie części zarówno miasta w murach, jak również Krakowskiego Przedmieścia. Podział miasta był orientowany według przebiegu ulicy Grodzkiej. *Pierwszą część miasta od Bramy Krakowskiej* w rozumieniu autorów Specyfikacji stanowił obszar leżący w zachodniej i północno-zachodniej części miasta z ulicami Olejną i Rybną oraz placem Rybnym. Znajdowała się tu niedokończona fundacja klasztoru oo. Trynitarzy. Według Moderacji w *części pierwszej miasta* znajdowało się 56 kamienic, 5 domostw i więcej niż 7 bud handlowych.

Wśród nieruchomości lokalizowanych w *drugiej części miasta od Bramy Grodzkiej*, wymieniano posesje znajdujące się we wschodnim i południowym rejonie miasta. Tak więc obszar ten obejmował duchowne i świeckie posesje położone przy ulicy Archidiakonia²⁰ (w miejskich źródłach ekonomicznych nazwą Archidiakonia określano również budynek administrowany przez władze kościelne), nieruchomości zlokalizowane przy ulicy Jezuickiej, Dominikańskiej (Złotej) a także Rynek z Ratuszem²¹, w którym oprócz funkcjonowania siedziby władz miejskich obradował Trybunał Główny Koronny. Przy Rynku bądź w jego bliskim sąsiedztwie znajdowały się kamienice będące własnością mieszczańską i szlachecką, ich posesorami byli m.in. chorąży lubelski Maciej Suchodolski, rodzina Nosadynich (Nossadynich), Kiełczewskich oraz Rojowskich (Rojewskich). Przy Rynku znajdowały się kamienice mieszczańskich rodzin Muratowiczów,

konstrukcja obszaru lokacyjnych rozłogów miejskich w Lublinie z ideogramem powierzchni 100 łanów frankońskich mierzonych 45-łokciowym sznurem (1 sznur = 45 łokci x 0,606 m), II. 35, Rekonstrukcja obszaru lokacyjnych rozłogów miejskich w Lublinie z ideogramem powierzchni 100 łanów frankońskich wpisanym w granice nadania – XIV w.; D. Kociuba, Rozwój terytorialny Lublina od średniowiecza do współczesności, „Annales UMCS”, 2007, Sectio B, vol. LXII/15, s. 309.

²⁰ Archiwum Państwowe w Lublinie, Akta miasta Lublina, Acta perceptorum et expensarum [dalej: APL, APE], sygn. 280, k. 253v; tamże, sygn. 295, k. 149.

²¹ Por. tamże, sygn. 295, k. 163v; k. 249v; k. 269v; k. 278.

rajców: Aleksandra Cellego, Piotra Szarweja, Jana Augustyna Baura, który w czasie powstania Specyfikacji posiadał w Lublinie aż 3 kamienice.

W północnym rejonie miasta znajdowała się kolegiata p.w. św. Michała Archanioła z przylegającym do niej cmentarzem, szkoła farna, a w południowo-wschodniej części miasta zespół klasztorny oo. Dominikanów z kościołem p.w. św. Stanisława Biskupa Męczennika. W świetle Moderacji *druga część miasta* obejmowała 53 kamienice.

Handel w mieście odbywał się w sklepach i kramach usytuowanych pod Ratuszem i koło klasztoru dominikańskiego oraz w obu bramach Grodzkiej i Krakowskiej. Sprzedaż różnych artykułów spożywczych czy detalicznych oraz wyszynk alkoholi odbywał się w piwnicach bądź przy kramach lub ladach (forma fonetyczna spotykana w źródłach: „lida”) zlokalizowanych w kamienicach. Jak wynika z badań archeologicznych w przypadku Bramy Krakowskiej, jej przedbramie było znacznie dłuższe niż obecnie i sięgało prawie do centralnego miejsca dzisiejszego pl. Łokietka²², co w interesujących nas czasach pozwoliło na powstanie w bramie szeregu bud handlowych. Można zwrócić uwagę na to, że w świetle moderacji pogłównego pierwsza część miasta stanowiła enklawę rzemieślniczą. W spisach zostało odnotowanych mieszkających tu 12 krawców oraz po sześciu przedstawicieli rzemiosła kuśnierskiego i szewskiego oraz 5 złotników. W zachodniej części miasta mieszkało tylko 4 kupców i 2 sukienników, gdy tym czasem w drugiej części miasta zostało odnotowanych 9 kupców i po sześciu krawców i cyrulików.

Na zachód od miasta rozpościerało się Krakowskie Przedmieście, które w dobie powstania Specyfikacji oznaczało cały teren przedmiejski położony po obu stronach traktu krakowskiego. Był to obszar, którego ogromną część stanowiły ogrody przylegające do zespołów klasztornych oraz rozległe folwarki.

Według Gerarda Ciołka na początku XIX w. na 140 ha lubelskich terenów przedmiejskich jedynie 30 ha objętych zostało jednolitą zabudową²³. Najbardziej zurbanizowanym był obszar położony w bliskim sąsiedztwie Bramy Krakowskiej oraz na południowy-zachód od miasta, a także na północny wschód od miasta (Podzamcze, miasto żydowskie, Czwartek) i dalej na wschód (Słomiany Rynek).

Podobnie, jak w przypadku miasta, główna arteria komunikacyjna determinowała również podział na dwie części Krakowskiego Przedmieścia, którego oś w wykazach ekonomicznych stanowiła wyznacznik rozgraniczenia na część

²² E. Mitrus, *Archeologia o murach miejskich i młodszych liniach obrony miasta*, [w:] *Lublin i okolice w badaniach archeologicznych*, praca zbior. pod red. E. Banasiewicz, Lublin 1999, s. 32.

²³ Kalkulacje G. Ciołka przytoczyła Teresa Zielińska analizując własność szlachecką w Lublinie, T. Zielińska, dz. cyt., s. 101.

północną i południową zgodnie z przebiegiem traktu krakowskiego wiodącego na zachód od Bramy Krakowskiej. Tak więc *pierwsza część Przedmieścia Krakowskiego* (północna) obejmowała rejon dzisiejszych ulic: Świętoduskiej, Zielonej, Stanisława Staszica i Karmelickiej. Niedaleko Bramy Krakowskiej znajdował się klasztor oo. Karmelitów Bosych (dzisiejszy Ratusz) z kościołem p.w. Najświętszej Maryi Panny Szkaplerznej, a za nim na północ rozległy ogród klasztorny. Obok klasztoru również przy trakcie krakowskim znajdował się kościół szpitalny p.w. Św. Ducha (dziś Krakowskie Przedmieście 1–3) razem ze szpitalem, na tyłach kościoła umiejscowiony był cmentarz²⁴. W kierunku północno-zachodnim powstały dwa klasztory ss. Karmelitanek Bosych, jeden z kościołem p.w. św. Józefa Oblubieńca (dziś ul. Świętoduska 14/16), a drugi z kościołem p.w. Niepokalanego Poczęcia NMP (dziś ul. Staszica 16). Na zachód od kościoła p.w. Św. Ducha na charakterystycznym trójkątnym placu przylegającym do traktu krakowskiego widocznym na mapie Jana Nepomucena Łackiego z 1783 r. (dzisiejszym Placu Litewskim) ufundowany został nieistniejący obecnie klasztor oo. Bonifratrów z kościołem p.w. Bożego Ciała, cmentarzem i szpitalem dla obłąkanych. W północnej części placu w dobie Specyfikacji istniały pałace magnackie (Sanguszków, Potockich, Czartoryskich)²⁵. W *pierwszej części Przedmieścia* znajdowała się woskobojnia oraz domostwo kata wybudowane na początku lat 30. XVIII w. (zob. komentarz do edycji) po przesiedleniu kata na Krakowskie Przedmieście z placu Rybnego gdzie była realizowana fundacja oo. Trynitarzy (zob. szerzej komentarz do edycji). Do obszaru *pierwszej części Krakowskiego Przedmieścia* zaliczano również rejon w bliskim sąsiedztwie mostu wychodzącego z Bramy Grodzkiej²⁶, a nawet wybudowane przy północno-wschodnim odcinku murów miejskich kościół p.w. św. Wojciecha Biskupa ze szpitalem p.w. św. Łazarza znajdujące się na Podwalu, którymi od lat 30. XVIII w. opiekowały się Szarytki (*siostry miłosierdzia*). Obok kościoła i szpitala funkcjonował cmentarz. W skład *pierwszej części Krakowskiego Przedmieścia* zaliczano również Lemszczyznę (obszar na północ od traktu krakowskiego)²⁷.

²⁴ D. Prucnal, *Szpital przy kościele p.w. Ducha Świętego w Lublinie w latach 1419–1655*, Lublin 2005, s. 88–89.

²⁵ H. Gawarecki, *Tylman z Gameren – Architektem pałacu Lubomirskich w Lublinie?*, „Kwartalnik Architektury i Urbanistyki”, 1963, t. VIII, z. 1, s. 81–89; tegoż, *Pałac Czartoryskich w Lublinie*, „Folia Societatis Scientiarum Lublinensis”, vol. 19, 1977, Hum. 1, s. 73–82. M. Kurzątkowski, *Pałac Komisji Województwa Lubelskiego zwany Radziwiłłowskim w Lublinie*, „Kwartalnik Architektury i Urbanistyki”, t. 13/3, 1968, s. 285–298.

²⁶ APL, APE, sygn. 280, k. 174 ; tamże, sygn. 295, k. 333v, k. 401.

²⁷ Tamże, sygn. 280, k. 172v, k. 153v; tamże, sygn. 279, k. 365; tamże, sygn. 280, k. 163v; tamże, sygn. 279, k. 382, k. 389v, k. 397v, k. 406, k. 415v, k. 422; tamże, sygn. 280, k. 183v; tamże, sygn. 295, k. 39, k. 53v, k. 76a, k. 95, k. 105v, k. 122v, k. 134v, k. 207v, k. 290v, k. 315, k. 331v, k. 381, k. 400; tamże, sygn. 283, k. 9v, k. 18, k. 43v, k. 54, k. 69.

Na południe od traktu krakowskiego rozpościerał się rozległy zespół osadniczy określany w spisach ekonomicznych jako *druga część Przedmieścia Krakowskiego*. Znajdował się tu położony na południe od Bramy Krakowskiej plac Korce z pałacami i dworami magnackimi i szlacheckimi²⁸. Nieruchomości szlachecko-magnackie skupiały się również na Podwalu sąsiadując z południowym i wschodnim odcinkiem murów miejskich. Do murów miejskich od południa przylegał klasztor oo. Jezuitów z kościołem p.w. św. Jana Chrzyciela i św. Jana Ewangelisty oraz kompleksem kolegium. Na południe od niego znajdował się uwzględniany w wykazach Żmigród²⁹, gdzie w dawnym dworze Lubienieckich ufundowany został klasztor oo. Misjonarzy (dziś Wyższe Seminarium Duchowne, przy ul. Prymasa Wyszyńskiego 6). W czasie opracowania Specyfikacji istniał już przy zespole klasztornym świeżo ukończony kościół p.w. Przemienienia Pańskiego. Na Żmigrodzie znajdowały się dwory szlacheckie: m.in. podczaszego lubelskiego Michała Franciszka Brodowskiego, Młockich, chorążego lubelskiego Macieja Suchodolskiego, a niedaleko dwór strażnika polnego koronnego Józefa Sierakowskiego. Na zachód od siedziby oo. Misjonarzy znajdował się siedemnastowieczny klasztor oo. Reformatów z kościołem pw. św. Kazimierza Królewicza (dziś Zakłady Piwowskie przy ul. Bernardyńskiej 15).

Na północny zachód od klasztoru oo. Jezuitów, przy Korcach został ufundowany w XVII w. klasztor ss. Bernardynek z kościołem p.w. św. Piotra Apostoła (dziś oo. Jezuitów, przy ul. Królewskiej 9), obok którego w kierunku zachodnim funkcjonował piętnastowieczny klasztor oo. Bernardynów (dziś ul. Dolna Panny Marii 4) z kościołem p.w. Nawrócenia św. Pawła Apostoła. Na Korcach skupiła się własność szlachecka, znajdowały się tu: dwór należący niegdyś do hetmana w. litewskiego Ludwika Konstantego Pocieja, a później do jego sukcesorów, a także kamienice: cześnika żytomierskiego Andrzeja Wolskiego, podstolego lubelskiego Pawła Orzechowskiego, podczaszego chełmskiego Antoniego Ludwika Bonieckiego. Tuż obok klasztoru oo. Bernardynów znajdował się rejon zwany Gorajszczyzną (Grunt Gorajski)³⁰ obejmujący kilka kamienic, stanowiący jurydykę szlachecką, której dziedzicem w czasie powstania Specyfikacji był starosta stężycki Karol Tarło, właściciel Wieniawy. Niedaleko Gorajszczyzny przy ulicy Panny Maryi

²⁸ J. Riabinin, J. Dutkiewicz, *Dawne pałace na Korcach w Lublinie*, „Pamiętnik Lubelski”, t. III, za lata 1935–1937 [Lublin 1938], s. 363–371.

²⁹ APL, APE, sygn. 279, k. 262v; tamże, sygn. 278, k. 209v; tamże, sygn. 280, k. 157v; tamże, sygn. 279, k. 309v, k. 318v, k. 335, k. 368, k. 377v; tamże, sygn. 280, k. 167; tamże, sygn. 279, k. 392v, k. 401, k. 418v, k. 424; tamże, sygn. 280, k. 186; tamże, sygn. 295, k. 26, k. 42, k. 56v, k. 80, k. 98, k. 109, k. 141v, k. 191; tamże, sygn. 280, k. 248; tamże, sygn. 295, k. 198v, k. 201v, k. 213, k. 237, k. 259, k. 293v, k. 319, k. 336, k. 384v, k. 404; tamże, sygn. 283, k. 13, k. 22, k. 48, k. 57v, k. 72, k. 85v.

³⁰ Tamże, sygn. 283, k. 24v.

znajdował się pałac Parysów, kamienica Sobieskich, która w czasie opracowania Specyfikacji należała do starosty rzeczywistego Albrychta Radziwiłła. W tej okolicy posiadali dwory Kiełczewscy, chorąży lubaczowski Kazimierz Polanowski, regent krasnostawski Alojzy Franciszek Raczyński. Na zachód od klasztoru oo. Bernardynów położony był zespół oficyn należący do oo. Pijarów, które powstały w rezultacie przebudowania w I połowie lat 30. XVIII w., dwóch siedemnastowiecznych kamienic (Prażmowskich i Sarbiewskich), dziś w tych zabudowaniach mieści się Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. H. Łopacińskiego (ul. Narutowicza 4). Obok siedziby pijarskiej znajdował się ufundowany w dziękczynienie za zwycięstwo grunwaldzkie klasztor ss. Brygidek z kościołem p.w. Najświętszej Maryi Panny Zwycięskiej (dziś przy ul. Narutowicza 6-10). Brygidki, do których należały grunty ciągnące się od rejonów przyklasztornych ogrodów na południowy zachód, powołały do życia na swoim terenie jurydykę Panny Maryi rozpościerającą się do traktu na Kazimierz. Na północny zachód od zespołu klasztornego ss. Brygidek, swoją siedzibę miały ss. Wizytki (siostry Nawiedzenia Najświętszej Maryi Panny), których klasztor (dziś Centrum Kultury w Lublinie przy ul. Peowiaków 12) został wybudowany na 5 lat przed sporządzeniem Specyfikacji, przyklasztorny kościół (p.w. Serca Jezusa i Nawiedzenia Najświętszej Maryi Panny) powstał zaś w późniejszym okresie. Na północny wschód od klasztoru wizytkowskiego przy trakcie krakowskim, na początku trzeciej dekady XVIII w. został ufundowany klasztor oo. Kapucynów z kościołem pw. św. św. Apostołów Piotra i Pawła (dziś naprzeciwko Placu Litewskiego, którego rejon zaliczany był już do *pierwszej części Przedmieścia Krakowskiego*), przy zabudowaniach klasztornych powstał również cmentarz³¹. Dalej na zachód wzdłuż traktu krakowskiego znajdował się XVII w. klasztor oo. Dominikanów Obserwantów z kościołem p.w. Świętego Krzyża (dziś kościół uniwersytecki KUL), przy kościele funkcjonowało miejsce grzebalne³². Zespół klasztorny oo. Dominikanów Obserwantów nie był zaliczany w spisach ekonomicznych do *drugiej części Krakowskiego Przedmieścia*, znajdował się na zachodnich krańcach przedmieść lubelskich, powstała tu jurydyka dominikańska. Na północ od klasztoru na rozdrożach stała szubienica miejska, a dalej ukształtował się kompleks osadniczy Wieniawy, który w czasie powstania Specyfikacji był jurydyką szlachecką. W omawianych źródłach obszar *drugiej części Krakowskiego Przedmieścia* oprócz terenów wymienionych wcześniej obejmował

³¹ A. Rozwałka, R. Niedźwiadek, *Dzieje ulicy Krakowskie Przedmieście w Lublinie w świetle analizy stratygrafii kulturowej*, „Archeologia Polski Środkowowschodniej”, 1999, t. 4, s. 215–231.

³² D. Włodarczyk, *Relikt cmentarza przy kościele św. Krzyża w Lublinie [w:] Lublin przez wieki. Szkice z badań archeologicznych*, Lublin 2004, s. 131–139.

Bakowce na Rurach³³, a nawet znajdujący się na północ od miasta w murach, Dyski Gościniec³⁴.

Zamykając rozważania na temat przestrzennego zasięgu *drugiej części Krakowskiego Przedmieścia*, można zwrócić uwagę na niekonsekwencje dotyczące opracowywania rejestrów, a mianowicie niejednokrotnie do tej części Krakowskiego Przedmieścia zaliczano niekiedy rejony, które we wcześniejszych spisach były wymieniane jako należące do *części pierwszej Krakowskiego Przedmieścia*, mianowicie spisy z 16 września (?) 1758 r., 14 marca 1761 r. i 14 sierpnia 1761 r., zarejestrowały na przykład w *drugiej części Krakowskiego Przedmieścia* przekupki handlujące pod klasztorem oo. Karmelitów Bosych i szpitalem św. Ducha³⁵. Do *drugiej części Krakowskiego Przedmieścia* zaliczano nawet domostwo Błażeja Janowskiego koło mostu przy Bramie Grodzkiej (spisy z 11 października 1757 r., 16 września (?) 1758 r., 1760 ?)³⁶, które jeszcze w spisie z 2 września 1754 r.³⁷, a także w spisie z 24 marca 1760 r. zaliczono do *pierwszej części Krakowskiego Przedmieścia*³⁸.

Tab. 1

Rodzaje nieruchomości w pierwszej i drugiej częściach Krakowskiego Przedmieścia w świetle Moderacji (porównanie)		
Rodzaj nieruchomości	Część pierwsza	Część druga
Browar	4	-
Cegielnia	2	1
Chałupka	2	-
Domek	15 (+)	6
Domostwo	26	38
Folwark	13	1
Kamienica	15	20
Karczma	5	2
Probstwo Św. Ducha	1	-
Słodownia	1	-

³³ APL, APE, sygn. 279, k. 222v, k. 385, k. 408v; tamże, sygn. 280, k. 186; tamże, sygn. 295, k. 26; tamże, sygn. 283, k. 24v.

³⁴ Tamże, sygn. 280, k. 178, k. 167v, k. 186; tamże, sygn. 295, k. 26, k. 42v, k. 57, k. 80v, k. 99, k. 129v, k. 139v, k. 190; tamże, sygn. 280, k. 247; tamże, sygn. 295, k. 198, k. 200v, k. 236, k. 257v[a], k. 320, k. 337, k. 351, k. 385v, k. 404v; tamże, sygn. 283, k. 13v, k. 22v, k. 48v, k. 49v, k. 58, k. 58v, k. 72v, k. 73.

³⁵ Tamże, sygn. 295, k. 387v; APL, APE, sygn. 283, k. 50, APL, APE, sygn. 283, k. 59

³⁶ Tamże, sygn. 295, k. 388v; APL, APE, sygn. 295, k. 377.

³⁷ Tamże, sygn. 295, k. 333v.

³⁸ Tamże, sygn. 283, k. 10v.

Szpital	1	-
Woskobojnia	1	-
Dworek	-	9
Plac pusty	1	-

Na północnych przedmieściach Lublina (na północ i północny wschód od Bramy Grodzkiej) powstało szereg jurydyk. Wokół Zamku ukształtowała się starościńska jurydyka podzamecka, na której terenie powstało miasto żydowskie z własnym kahalnym samorządem. Bardziej na północ, na Czwartku, który wówczas nie oznaczał jedynie wzgórza, ale też rejony do niego przyległe, powstała jurydyka prebendy św. Mikołaja w okolicy średniowiecznego kościoła p.w. św. Mikołaja, a w sąsiedztwie znajdowały się szlacheckie jurydyki Zebrzydowskiego, Czartoryskiego i Rzewuskiego. W okolicy Czwartku uformowała się również jurydyka grekokatolickich oo. Bazylianów mających tu klasztor i administrujących cerkwią p.w. Przemienienia Pańskiego. Na zachód od Czwartku spod jurysdykcji miejskiej wyłączony był jezuicki grunt bursacki i jurydyka fary lubelskiej. Podobnie na wschód od wzgórza czwartkowskiego ukształtowały się jurydyki duchowne należące do fary lubelskiej i oo. Franciszkanów Konwentualnych, która powstała na północ od Grodziska w okolicach siedemnastowiecznego klasztoru tychże i kościoła p.w. Najświętszej Maryi Panny Anielskiej (dziś administrowanego przez oo. Salezjanów, Kalinowszczyzna 3). Na wschód od jurydyki franciszkańskiej była Sierakowszczyzna (Szereniowszczyzna), a nieco bardziej na południowy wschód spod podległości Rady miejskiej wyłączyli swoje posiadłości oo. Augustianie Eremici, których klasztor i kościół p.w. św. Agnieszki Panny Męczenniczki zostały wzniesione w tej części przedmieść w XVII w. (dziś przy ul. Kalinowszczyzna 54). Niedaleko od Grodziska znajdowała się również jurydyka szlachecka Białkowska Góra, a na wschód od Podzamcza na tzw. przedmieściu lwowskim powstała jurydyka Słomiany Rynek zwana również Kalinowszczyzną lub Firlejowszczyzną, nazwy tego rejonu były używane stochastycznie, raz stosowano je na oznaczenie tylko części Słomianego Rynku, a innym razem wykorzystywano je synonimicznie w stosunku do tego całego kompleksu osadniczego. Na północnych rubieżach przedmieść lubelskich niedaleko Gościńca Dyskiego bądź drogi lewartowskiej (lubartowskiej) osiedli oo. Karmelici Trzewickowi, których klasztor został ufundowany na początku lat 80. XVII w., ale kościół p.w. Eliasza Proroka powstał dopiero kilka lat po opracowaniu Specyfikacji (dziś przy ul. Biernackiego 5-9).

Prezentowane źródła nie wspominają o funkcjonujących również na czter-nastowiecznych gruntach lokacyjnych Lublina położonych na wschodzie, południowym wschodzie i południu od miasta: Ponikwodzie, Tatarach, Bronowicach

i Piaskach. Brak zainteresowania tymi terenami równie ściśle powiązanymi z Lublinem i stanowiącymi jego przedmieścia można wyjaśnić bałaganem kancelaryjnym, uznaniem za mało istotne rejony, przez które nie przechodziły ważne trakty komunikacyjne bądź można traktować takie niedopatrzenie jako przykład zaniku wiedzy na temat zasięgu lubelskich gruntów lokacyjnych lub przypisać to można niezrozumiałej ignorancji dotyczącej terytoriów niegdyś podległych władzom miejskim (Tatary były wsią królewską, ale w Specyfikacji uwzględniono starościńskie Podzamcze; Ponikwoda została w 1482 r. sprzedana Radzie miejskiej Lublina, a w 1714 r. została zagarnięta przez Michała Pinińskiego; Bronowice w latach 1342-1504 stanowiły własność wójta lubelskiego, a następnie od 1504 r. były własnością Rady miejskiej Lublina)³⁹. Ogólny wizerunek Lublina, jaki pomaga wydobyć analiza Specyfikacji, nie jest jednak pełny.

Prezentowane źródła ze zrozumiałych względów nie zawierają wyszczególnienia wszystkich pałaców i dworów szlacheckich oraz magnackich, które w liczbie około 40 bądź czterdziestu kilku znajdowały się na Krakowskim Przedmieściu lub na przedmiejskich obszarach na północ od miasta stanowiąc siedziby przedstawicieli grup najbardziej uprzywilejowanych w polsko-litewskim państwie. Przedstawiciele szlachty wykorzystywali te nieruchomości podczas przyjazdów do Lublina na sesje Trybunału, często też obiekty te były wydierżawiane Żydom i szlachcie. Z czasem zaniedbane w konsekwencji eksploatacji i braku środków na remont ulegały dezolacji, jak np. pałac Lubomirskich pięćdziesiąt lat po sporządzeniu Specyfikacji był pozbawiony dachu, a w jego podziemiach bytowali żebracy, o czym wspominał Józef Rulikowski⁴⁰.

Właściciele pałaców i dworów uchylali się od płacenia podatków miejskich, choć w rejestrach ekonomicznych znajdujemy szereg przedsiębiorstw o charakterze gospodarczym bądź użytkowym (browary, karczmy), z których były odprowadzane podatki do kasy miejskiej. Zarówno w Specyfikacji, jak i w Modracjach zarejestrowane zostały jedynie niektóre nieruchomości (kamienice, dwory) będące własnością elit urzędniczych, dygnitarskich i senatorskich. Szlacheckimi i magnackimi nieruchomościami w mieście trybunalskim interesował się Wiesław Bondyra. Przeanalizował dwa rejestry z 1742 r. i 1752 r., które dają wyobrażenie o szlacheckiej własności i siedzibach w Lublinie w epoce saskiej. Można także zwrócić uwagę na jeszcze dwa inne źródła, które są chronologicznie bliższe Specyfikacji, a które mogłoby rzucić światło na interesujące nas zagadnienia

³⁹ *Dzieje Lubelszczyzny*, t. IV, *Osady zaginione i o zmienionych nazwach historycznego województwa lubelskiego*, opr. S. Wojciechowski, A. Sochacka, R. Szczygieł, Warszawa 1986, 35, 111, 103, 144.

⁴⁰ *Urywek wspomnień Józefa Rulikowskiego wydany z obszerniejszego rękopismu (1731–92 r.)*, Warszawa 1862, s. 200.

uzupełniając prezentowane materiały. Mam na myśli m.in. powstały zaledwie trzy lata przed sporządzeniem Specyfikacji rejestr zatytułowany *Specyfikacya Pałacow y Dworow Szlacheckich, po przedmiesciach zostaiących na Porcye y Racye J.W.JMci Panu Zagrayskiemu Generałowi Woyska Moskiewskiego Anno Domini 1735 die 11 Januarij*. Wykaz powstał w gorącym okresie wojny domowej jako instrument mający regulować zapewnienie materialnego wsparcia udzielonego auksyliarnym wojskom moskiewskim torującym drogę do tronu Augustowi III. Spis uwzględnił 47 nieruchomości będących własnością szlachty i magnaterii rozsianych po całym Krakowskim Przedmieściu określanych jako: *pałace* (11), *dwory* (26), *dworki* (10)⁴¹; brak w nim topograficznych wskazówek mogących służyć identyfikacji lokalizacji poszczególnych obiektów. Zdziwienie budzi uwzględnienie w wykazie obiektów gospodarczych funkcjonujących zapewne w bliskim sąsiedztwie dworu bądź pałacu, ale nie posiadających funkcji rezydencjonalnych (np. cegielnia, browar, ogród), a nawet wymienienie niektórych nieruchomości kościelnych, co sprawia wrażenie niekonsekwencji i przypadkowości. Wydaje się jednak, że spis zawiera pełną bądź zbliżoną do kompletnej liczbę *siedzib szlacheckich i magnackich* na

⁴¹ Wykaz uwzględnił następujące nieruchomości: pałac j. w. jmci pana wojewody lubelskiego (Jan Tarło), dwór jmci pana Mugockiego, pałac jmci pani podkanclerzynie, pałac Parysowski (dziś przy ul. Bernardyńskiej 3), dwór jmci pana Polanowskiego, dwór jmci pana Moszyńskiego, pałac j. mci pani wojewodziny Potockiej, pałac j. o. księcia jmci Sanguszka (Paweł Karol Sanguszko), dwór jmci pana starosty bełskiego (Franciszek Salezy Potocki), dwór jmci pana Nachajewskiego; dwór jmci pana podkomorzego koronnego (Krzysztof Mikołaj Towiański), dwór jmci pana wojewody smoleńskiego (wojewoda smoleński Stanisław Potocki), dwór jmci pana Trypolskiego (podkomorzy kijowski Antoni Jerzy Trypolski), dwór jmci pana Stoińskiego, cegielnia j. o. księcia jmci Sanguszka, dwór jmci pana Ossolińskiego, ogród jmci pana wojewody podolskiego (Stefan Kazimierz Humiecki), dwór jmci pana wojewody podlaskiego (Michał Józef Sapieha), dworki wszystkie jmci panien Poczęcia (ss. Karmelitanek Bosych), dwór jmci pana Kielczewskiego, pałac drugi j. o. księcia jmci Sanguszka, browar j. o. księcia jmci Sanguszka, dwór jmci pana Łosia, dwór jmci pana Szaniawskiego, dwór Świętego Józefa (zapewne należący do ss. Karmelitanek Bosych), pałac j. w. jmci pana starosty tłumackiego (Jerzy Potocki), dwór jmci pana Stoińskiego, dwór jmci pana Rozwadowskiego, dwór jmci pana Strzeleckiego, dwór jmci pana Orzechowskiego, pałac j. w. jmci pani ordynatowej Zamoyskiej (Józefa Antonina z Zahorowskich Zamoyska), pałac j. w. jmci pana kasztelana chełmskiego (Piotr Michał Miączyński), dwór jmci pani starościny Liniewskiej (Ewa z Szaniawskich Liniewska), dwór jmci pana Pocięja; dwór jmci pana Kunickiego, pałac jmci pana starosty mężyckiego (Mężyńskiego ?), dwór jmci pana Dydyńskiego, dwór jmci pana podsędku lubelskiego (Felicjan Eleutery Gałęzowski), dwór jmci panny Firlejówny, dworek jmci pana Drzewieckiego, dworek jmci pana Wybranowskiego, dworek jmci pana Mężyńskiego, dworek jmci pana Stoińskiego, dworek jmci pana kasztelana krakowskiego (Janusz Antoni Wiśniowiecki), dworek jmci pana Kuszewskiego, dworek jmci pana Cieszkowskiego, dwór jmci pana Milewskiego, dwór jmci pana Suchodolskiego, pałac księżny jmci Radziwiłłowej (Anna z Sanguszków Radziwiłłowa), dworek jmci pana Brodowskiego, dworek drugi jmci pana Suchodolskiego, dworek jmci pana starosty zakroczymskiego (Michał Młocki), APL, sygn. 279, k. 334–335 (wykaz dworów i pałaców cytowany w kolejności podanej przez źródło, pisownia ujednolicona i uwspółcześniona, pozostawione oboczności językowe).

Krakowskim Przedmieściu, do takiego stwierdzenia może skłaniać cel sporządzenia wykazu. Nazwy nieruchomości (oprócz trzech przypadków wspomnianych: cegielni, browaru i własności kościelnej) nie pokrywają się z zarejestrowanymi określeniami obiektów, które zostały uwzględnione trzy lata później w prezentowanej Specyfikacji i Moderacjach tak więc należałoby wykluczyć pomieszenie wyszczególnionych budynków z kamienicami będącymi własnością przedstawicieli szlachty lub magnaterii, a znajdującymi się na terenie „miasta w murach” czy Krakowskiego Przedmieścia (por. Specyfikacja i moderacje pogłównego).

Zainteresowanie budzi również o rok wcześniejszy spis pałaców, dworów i dworków szlachecko-magnackich znajdujących się na przedmieściach lubelskich. Wykaz powstał w związku z uchwałą sejmikową z 18 grudnia 1734 r. Z powodu zanieczyszczenia oryginału trudność sprawia odczytanie pierwszego wyrazu nagłówka, który mogło otwierać słowo „planta”. Jeśli przyjmiemy to za prawdopodobne, chociaż odczyt jest niepewny, nagłówek rejestru był następujący: [Planta] *Podymnego z Pałaców Dworów i Dworków tak szlacheckich jako i Duchownych na Przedmieściach Lubelskich Leżących podług uchwały Prześwietnego Województwa Lubelskiego Dnia Ośmnastego Miesiąca Grudnia Roku Pańskiego 1734 postanowionej Ułożona*. Wbrew tytułowi w spisie nie została odnotowana ani jedna nieruchomość kościelna, a wszystkie wyszczególnione obiekty należały do szlachty bądź magnaterii. Jedyną nieruchomością z wymienionych nie mającą cech rezydencjonalnych była wzmiankowana także w cytowanym powyżej rok młodszym wykazie, cegielnia, oprócz niej spis odnotował 39 *siedzib magnacko-szlacheckich*: 12 pałaców, 9 dworów i 18 dworków⁴². Porównując oba spisy trudno oprzeć się

⁴² Wymienione nieruchomości: dworek w. jmc pana Suchodolskiego łowczego lubelskiego (Aleksander Suchodolski), pałac księcia jmc Radziwiłła, dwór jmc pp. Kielczewskich stolnikowiczów, pałac j. w. jmc panów Szczuków podkanclerzyców [litewskich], pałac Parysowski, pałac j. w. jmc pana Tarła wojewody lubelskiego (Jan Tarło), dworek jmc pana Sługockiego, dworek jmc. panów Polanowskich, dworek jmc pani Cetnerowej starościny bareckiej (Teresa z Firlejów Cetnerowa), dwór j. w. jmc p. Potockiego wojewody belskiego (Antoni Michał Potocki), pałac j. o. księcia jmc Sanguszka (Paweł Karol Sanguszko), pałac j. o. księcia jmc [powinno być: księżnej] z Sieniawskich Czartoryskiej wojewodziny ruskiej (Maria Zofia z Sieniawskich Czartoryska żona Augusta Aleksandra Czartoryskiego), pałac j. w. jmc pana Potockiego starosty grabowieckiego (Jerzy Potocki), dwór jmc pana Stoińskiego podstolego łukowskiego (Antoni Stoiński), dworek Kielczewskiego, dwór jmc panów Szaniawskich, cegielnia j. o. księcia Sanguszka, pałac j. o. księcia jmc Sanguszka nad wodą, dworek w. jmc pana Stoińskiego miecznika urzędowskiego sędziego grodzkiego lubelskiego (Dominik Stoiński), dwór w. jmc pana Michała Rozwadowskiego stolnika łukowskiego, pałac j. w. jmc pani z Zachorowskich [powinno być: Zahorowskich] ordynatowej Zamoyskiej (Józefa Antonina z Zahorowskich Zamoyska żona Tomasza Józefa Zamoyskiego), pałac j. w. pana Miączyńskiego kasztelana chełmskiego (Piotr Michał Miączyński), dwór w. jmc pani z Szaniawskich Liniewskiej starościny zwinogrodzkiej (Ewa z Szaniawskich Liniewska żona Adama Liniewskiego), pałac j. w. jmc pana Pocięja hetmana w. ks. litewskiego (Ludwik Konstanty Pocięj), dwór j. o. księcia jmc Lubomirskiego wojewody sandomirskie-

wrażeniu o szerokim marginesie dowolności funkcjonującym w nomenklaturze architektonicznej ówczesnego Lublina. Pomieszanemu ulegały nie sprecyzowane bliżej pojęcia: dwór – dworek, pałac – dwór, czy, jak zobaczymy w dalszych rozważaniach także: dom – domek, kamienica – dwór, kamienica – dom. Należy również zauważyć, że pojęcia „dom/domek” oznaczały, jak wynika ze Specyfikacji zarówno obiekty drewniane, jak również murowane.

Reasumując, specyfikacja i Moderacje nie uwzględniły m.in. odnotowanych w cytowanych spisach następujących nieruchomości należących do przedstawicieli kręgów uprzywilejowanych: pałacu Parysów, pałacu Firlejów, pałacu sukcesorów hetmana w. litewskiego Ludwika Konstantego Pocieja, pałaców marszałka w. litewskiego Karola Pawła Sanguszki i jego siostry Anny z Sanguszków Radziwiłłowej, pałacu Józefy Antoniny z Zahorowskich Zamoyskiej, dworu Ewy z Szaniawskich Liniewskiej, pałacu wojewody lubelskiego Jana Tarło, dworku Teresy z Firlejów Cetnerowej i wielu innych (por. przyp. 41 i 42).

Analizując prezentowane źródła zwraca uwagę brak obecności przedsiębiorców żydowskich w „mieście w murach”. Jak wiadomo Lublin nie posiadał przywileju *de non tolerandis Iudaeis*⁴³. Wyznawcy judaizmu zamieszkiwali w mieście prowadząc tu działalność gospodarczą już od XVI w. mimo gwałtownych protestów mieszczanstwa chrześcijańskiego. Przedstawiciele wyznania mojżeszowego funkcjonowali tu także w XVII w., choć zapewne z różną częstotliwością, co potwierdzają miejskie rejestry ekonomiczne⁴⁴. Odpływ ludności judaistycznej z miasta następował zapewne w okresach różnych wstrząsów społecznych bądź politycznych. Nieprzychylnymi dla gospodarczej prosperity Żydów był niewątpliwie czas zawirowań wojennych mających miejsce u progu XVIII stulecia i epidemii dżumy na początku drugiej dekady tego wieku, ale w późniejszym okresie dostrzegalny jest powrót wiernych religii mojżeszowej w obręb murów miejskich. W lubelskich rejestrach ekonomicznych sporządzonych w czasach saskich, przedstawiciele ludności żydowskiej są wzmiankowani po raz pierwszy po wstrząsach polityczno-społecznych

go [sandomierskiego] (Jerzy Aleksander Lubomirski), dworek w. jmc pana Wereszczyńskiego pisarza grodzkiego chełmskiego (Ludwik Wiktoryn Wereszczyński), pałac j. w. jmc pana Tarła starosty stężyckiego (Karol Tarło), dworek jmc pana Milewskiego, dworek jmc pana Dydyńskiego, dwór j. w. jmc pana Gałęzowskiego podsejdy ziemskiego ostatnich sądów kapturowych (Felicjan Eleutery Gałęzowski), dwór Firlejowski, dworek jmc pp. Drzewieckich, dworek jmc pp. Wybranowskich, dworek jmc pp. Mężyńskich, dworek w. jmc pana Stoińskiego sędziego ziemskiego lubelskiego (Jacek (Hiacynt) Stoiński), dworek jmc pana Kazimierza [...]szelskiego, dworek jmc pp. Kossakowskich, dworek jmc pana Kuczewskiego, dworek jmc pana Lesieckiego, dworek jmc pana Cieszkowskiego, APL, APE, 278, k. 216v-218.

⁴³ W. Ćwik, *Ludność żydowska w miastach królewskich Lubelszczyzny w drugiej połowie XVIII w.*, „Biuletyn Żydowskiego Instytutu Historycznego”, lipiec-wrzesień 1966, nr 59, s. 30.

⁴⁴ APL, Akta m. Lublina, sygn. 251, s. 262.

pierwszego piętnastolecia XVIII w., w „pierwszej części miasta” od 8 czerwca 1716 r. (Jakub)⁴⁵, a w „drugiej części miasta” od 27 stycznia 1716 (Izaak)⁴⁶. Byli to rzemieślnicy bądź drobni przedsiębiorcy. Brak Żydów w obrębie murów miejskich w prezentowanych wykazach ekonomicznych z 1738 r. był spowodowany ich rucmacją, która odbyła się rok wcześniej. Wyrugowanie żydowskich kupców i przedsiębiorców odbyło się na mocy dekretu komisarskiego ogłoszonego 21 maja 1737 r.⁴⁷ „Kurier Polski” z tego roku poinformował, że ekspulsja została przeprowadzona do 21 września⁴⁸. Informację o usunięciu żydowskich przedsiębiorców z miasta znajdujemy również w liście Karola Wieszczyckiego do Anny z Sanguszków Radziwiłowej z 8 grudnia 1737 r.⁴⁹ W prezentowanych moderacjach pogłównego stanowiących drugą część edycji, odnajdujemy informacje, że ktoś np. *szynk żydowski trzyma*, co stanowi odzwierciedlenie faktu przejmowania żydowskich punktów handlowych przez chrześcijan po usunięciu poprzednich użytkowników. W późniejszym okresie Żydzi powrócili do gospodarczej aktywności w mieście, czego ślady znajdujemy również w rejestrach ekonomicznych, notujących wyznawców judaizmu w kamienicach na terenie miasta dopiero w 1742 r.⁵⁰ Żydowscy przedsiębiorcy realizujący działalność w mieście znajdowali oparcie w protekcji przedstawicieli duchowieństwa diecezjalnego i zakonnego, magnaterii oraz szlachty, którzy niejednokrotnie wydierżawiali wyznawcom religii mojżeszowej własne kamienice, dwory lub miejsca o charakterze produkcyjnym bądź usługowym (karczmy, browary itp.), umożliwiając im dalszą działalność w obrębie miasta wbrew postawie konkurentów z kręgów chrześcijańskiego mieszczaństwa.

Jednym z podstawowych problemów identyfikacji nieruchomości zarejestrowanych w wykazach ekonomicznych jest szeroka dowolność i brak konsekwencji w nazewnictwie poszczególnych obiektów. Powszechną praktyką, nie tylko w warunkach lubelskich, ale w przypadku ośrodków municypalnych całej Rzeczypospolitej było posługiwanie się w nomenklaturze gospodarczej podczas identyfikacji nieruchomości miejskich nazwiskami, przydomkami bądź imionami właścicieli obiektów, przy czym, nie tylko tych żyjących w czasie powstawania spisu, ale niejednokrotnie także dawnych posesorów. Znane są przypadki zwyczajowego nazywania obiektów nazwiskami dawnych właścicieli przez kilka

⁴⁵ APL, APE, sygn. 280, k. 7.

⁴⁶ Tamże, k. 23v.

⁴⁷ Akta m. Lublina, Akta luźne, sygn. 88, s. 77–81; por. J. Riabinin, *Materiały do historii miasta Lublina 1317–1792*, Lublin 1938, s. 145 (uwaga Jana Riabinina do rejestru źródła).

⁴⁸ „Kurier Polski”, 1737, XLVI, *Z Lublina* 21. 9bris.

⁴⁹ K. Wieszczycki do A. Radziwiłowej, Archiwum Główne Akt Dawnych w Warszawie, Archiwum Radziwiłłów, dz. V, sygn. 17362/II, s. 174.

⁵⁰ APL, APE, sygn. 295, k. 68, 71, 72, 86v.

pokoleń, nawet gdy ktoś inny cieszył się już od dawna jego posiadaniem. Analiza porównawcza wykazów ekonomicznych pozwala wysnuć wniosek o wysokim stopniu subiektywności i przypadkowości w procesie kształtowania się nazewnictwa nieruchomości. Brak zobiektywizowanego systemu identyfikowania nieruchomości, doprowadził do stosowania w przypadku części obiektów jednocześnie kilku różnych nazw, a w konsekwencji do chaosu pojęciowego uniemożliwiającego bezpośrednie rozpoznawanie i wskazywanie typowanych obiektów, a nawet jeśli dla współcześnie żyjących w tej kwestii nie było problemów, komplikacje rodziły się podczas klasyfikacji nieruchomości (dom, domek, dwór, dworek, chałupka itp.). Niekiedy określając nieruchomość używano słów *ante* bądź *quondam* nawiązując do wcześniejszych losów obiektów, co ułatwiało rozpoznanie ich. Czasami też określając poszczególne nieruchomości używano nazwy urzędów bądź profesji właścicieli i lokatorów, ale robiono to niekonsekwentnie, niekiedy pomijano nazwisko właściciela odnotowując jedynie jego urząd bądź profesję. W prezentowanych źródłach zwracają uwagę powtarzane notorycznie błędy i dowolności w pisowni nazwisk mieszczan. Nie wnikając w szczegóły wszystkich uchybień zaistniałych podczas rejestracji antroponimików pospółstwa, czy plebsu, dziwią pomyłki dotyczące przedstawicieli najbardziej prominentnych kręgów patrycjuszowskich, czy przedstawicieli władz miasta, takich jak Muratowicz, Gienciński, czy Szarwej. Uwagę zwracają określenia mieszkańców nie będące przydomkami, które świadczą o swobodnej dezygnwolturze z jaką odnoszono się do niektórych mieszkańców, np. używane w spisach określenie *straszniczka* nawiązujące do brzydkiego wyglądu kobiety.

Kłopoty interpretacyjne wprowadza brak konsekwencji w stosowaniu kwalifikatorów w odniesieniu do nieruchomości. W Specyfikacji odnajdujemy aż 21 nazw rozmaitych nieruchomości na Przedmieściu Krakowskim, gdy tymczasem moderacja pogłównego wymieniła tylko 13 rodzajów nieruchomości obecnych w obszarze przedmiejskim. Rozbieżności między Specyfikacją a Moderacjami są dostrzegalne podczas próby podsumowania liczb odnotowanych nieruchomości. Według Specyfikacji w mieście było 111 kamienic i 1 dworek⁵¹, a tym czasem moderacje pogłównego odnotowały 109 kamienic, 5 domostw i więcej niż 7 bud handlowych. Rozbieżności między źródłami ilustrują tabele na końcu tekstu.

Brak precyzji podczas sporządzania Specyfikacji jest dostrzegalny w odnotowanych wartościach stanowiących podsumowanie każdorazowych zestawień nieruchomości: duchownych, szlacheckich, czy miejskich. Mianowicie, źródło

⁵¹ Po zsumowaniu nazw wszystkich obiektów i ich wartości ilościowych, okazuje się, że Specyfikacja ujęła co najmniej 118 nieruchomości. Na temat niekonsekwencji w opracowaniu Specyfikacji patrz dalej.

stwierdza, iż w mieście znajdowało się 38 nieruchomości duchownych, gdy tymczasem po zsumowaniu wszystkich wymienionych uprzednio posesji okazuje się, że było ich 45 (27 w pierwszej części miasta i 18 w drugiej części miasta). W przypadku nieruchomości szlacheckich, jak i miejskich Specyfikacja odnotowała wartości zgodne z zestawieniem, a mianowicie odpowiednio: 29 i 44. Problem dla sporządzających wykaz stanowiło także zrachowanie posesji duchownych i szlacheckich na Przedmieściu Krakowskim. Źródło odnotowało w podsumowaniu, że na przedmieściu znajdowały się tylko 42 posesje należące do Kościoła, gdy tym czasem w tym samym zestawieniu zostało ich wymienionych co najmniej 74. Podobnie w przypadku nieruchomości znajdujących się w rękach szlachecko-magnackich, po skrupulatnym wymienieniu nazw wszystkich posesji stwierdzono, że przedstawiciele stanu uprzywilejowanego posiadają 76 obiektów, ale z analizy wykazu wynika, że szlacheckich nieruchomości wymienionych bądź wspomnianych w spisie było 86, a trzeba zauważyć, iż wykaz nie objął wszystkich posesji szlacheckich i magnackich znajdujących się na Przedmieściu Krakowskim o czym już wspomniałem. Nie zaistniała pomyłka podczas ewidencjonowania i podsumowania liczby nieruchomości miejskich. Podana w finalnym rozrachunku wartość liczbowa 68, jest zgodna z zestawieniem, z którego wynika, że w pierwszej części Przedmieścia Krakowskiego mieszczanie posiadali 21 posesji, a w drugiej jego części 47 nieruchomości. Niekonsekwencja w obliczeniach nie odzwierciedlających rzeczywistego stanu liczbowego odnotowanych obiektów była związana ze sposobem definiowania kompleksów budynków bądź określonych obszarów przedmiejskich obejmujących kilka bądź kilkanaście obiektów, które traktowane były jako jedna pozycja w ostatecznym zestawieniu. Brak precyzji w nazewnictwie, ale też nieumiejętność zdefiniowania różnorodnych form architektonicznych funkcjonujących głównie na przedmieściu, stały się konsekwencją chaosu terminologicznego. Jest to także świadectwo głębokiego kryzysu świadomości mieszczan lubelskich, bo przecież podmiotem był tu obszar lokacyjny Lublina, który z upływem czasu został zasiedlony niejednokrotnie niezależnie od woli władz miejskich i wbrew przywilejowi lokacyjnemu. Przyczyną rozbieżności jest wyraźne pomijanie niektórych obiektów w spisach w efekcie traktowania ich jako części składowej innych nieruchomości bądź też złożonych kompleksów. Wysokim stopniem dowolności odznaczało się uwzględnianie w spisach pewnych nieruchomości szlacheckich (np. dworów czy pałaców), w niektórych wykazach były one odnotowywane, a innym razem zupełnie pomijane. Swobodny stosunek charakteryzuje również podejście do odnotowywania niektórych nieruchomości miejskich, np. domostwo kata nie zostało ujęte w ewidencji Specyfikacji, a zarejestrowano je w moderacji pogłów-

nego. Niejednokrotnie określone nieruchomości notowano przy użyciu liczby mnogiej, nie podając zobiektywizowanej ilości. Takie uogólnianie uniemożliwia stwierdzenie ich rzeczywistej liczby. Nieścisłości w wykazach nie świadczą o złej woli opracowujących je, ani o fałszerstwie, ale o nieumiejętności skalkulowania i skatalogowania nieruchomości rozrzuconych na większej przestrzeni. Stanowiło to raczej konsekwencję bałaganu kancelaryjnego, chaosu terminologicznego oraz deprecjacji ogólnego systemu wyobrażeń oraz przykład nihilizmu i bezsilności warstwy społecznej dotkliwie odczuwającej dekoniunkturę gospodarczą.

Najwięcej trudności w arytmetyce, jak wynika z omawianych źródeł sprawiało oszacowanie nieruchomości będących własnością szlachecko-magnacką i kościelną (duchowieństwa diecezjalnego, zgromadzeń zakonnych). Kościół katolicki obok szlachty i magnaterii był największym posiadaczem nieruchomości w Lublinie w dobie powstania Specyfikacji. W świetle prezentowanych źródeł Kościół (duchowieństwo diecezjalne, zakony) posiadał w mieście 38,13 % nieruchomości a magnateria i szlachta była posesorem 24,5 %, zaś mieszczaństwo lubelscy cieszyli się posiadaniem 37,28 % nieruchomości. Uwzględniając dane zawarte w Specyfikacji oraz liczbę pałaców i dworów szlachecko-magnackich nie odnotowanych w źródle, stosunki własnościowe na Krakowskim Przedmieściu wyglądały w następujący sposób: Kościół – 26,9 %, magnateria i szlachta – 48,36 %, mieszczaństwo – 24,72 %.

Tab. 2

Liczba i rodzaje nieruchomości w Lublinie w świetle Specyfikacji i moderacji pogłównego		
Rodzaj nieruchomości	Specyfikacja	Moderacje
Buda	-	7 (+)
Domostwo	-	5
Kamienica	111	109
Dworek	1	-
Plac	1	-
Archidiakonia	-	1
Szkoła	1	1
Razem	114	123 (+)

Tab. 3

Liczba i rodzaje nieruchomości na Przedmieściu Krakowskim w świetle Specyfikacji i moderacji pogłównego		
Rodzaj nieruchomości	Specyfikacja	Moderacje
Browar	4	4
Budynek	15	-
Cegielnia	2	3
Chałupka	-	2
Dom ważny	1	-
Dom wielki	1	-
Dom	4	-
Domek	28	21 (+)
Domostwo	58	64
Dworek	47	9
Dwór	4	-
Folwark	8	14
Kamienica	40	35
Kamieniczka	1	-
Karczma	7	7
Łaźnia	2	-
Ogród	1	-
Plac	4	-
Plac pusty	-	1
Probostwo	-	1
Słodownia	2	1
Stara bursa	1	-
Szpital	1	1
Woskobojnia	1	1
Razem	232	164 (+)

Tab. 4

Nieruchomości kościelne w mieście (porównanie)		
Właściciel	Specyfikacja	Moderacje
Duchowieństwo diecezjalne	9 K; 1 Pl; 1 Dw; 1 Sz	9 K; 1 A; 1 Sz
ss. Benedyktynki	2 K	-
oo. Bazylianie	1 K	1 K
oo. Pijarzy	1 K	1 K
oo. Trynitarze	4 K	-

Bractwo Miłosierdzia	4 K	3 K
Szpital Św. Ducha	1 K	1 K
Bractwo Różańca Świętego	2 K	2 K
oo. Jezuici	7 K (+)	7 K
Szpital krakowski	1 K	-
oo. Augustianie	1 K	-
oo. Dominikanie	6 K	5 K

Tab. 5

Nieruchomości kościelne na Krakowskim Przedmieściu (porównanie)		
Właściciel	Specyfikacja	Moderacje
Szpital Św. Ducha	4 K; 1 C	2 K; 1 Ptwo
oo. Bonifratrzy	1 K; 1 Dtwo; 2 Dw	1 Kma; 3 Dtwo
Duchowieństwo diecezjalne	2 Dw; 2 K; 1 Szp; 1 B; 1 Dtwo	2 Dtwo
oo. Dominikanie Obserwanci	1 K; 1 Dw; 10 D	1 Kma; 1 C; 1 F; 1 Br
oo. Jezuici	9 D; 1 F; 3 K; 4 B; 1 O; 1 Stb	1 K; 1 Pl; (?) D; 1 F; 1 Br; 1 O
ss. Karmelitanki Bose	2 Dw; 1 Dtwo	-
oo. Karmelici Bosi	1 Dtwo; 2 Br; 1 S	1 D; 1 S; 1 Br
oo. Trynitarze	1 Dtwo; 1 Br; 1 S; 1 Ł	-
ss. Bernardynki	2 Dw	-
ss. Benedyktynki	1 Dw	-
oo. Pijarzy	1 K; 1 Dtwo; 1 Dw	1 K; 1 Dtwo
oo. Kapucyni	10 K/B	
ss. Wizytki	1 Dtwo; 1 Kma	1 Dtwo; 1 Kma
oo. Benedyktyni	1 Dw	1 Dw

K – kamienica; Pl – plac/plac pusty; Dw – dwór/dworek; Sz – szkoła; A – archidiakonia; C – cegielnia; Dtwo – domostwo; Szp – szpital; B – budynek; D – domek (murowany, drewniany); F – folwark; O – ogród; Stb – stara bursa; Br – browar; S – słodownia; Ł – łaźnia; Kma – karczma; Ptwo – probostwo; (?) – nieznana liczba (w źródle odnotowana l. mn.)

ZASADY EDYCJI

Podstawą niniejszej edycji są: *Instrukcja wydawnicza dla nowożytnych źródeł dziejowych* (opr. J. Glinka, Warszawa 1949), *Instrukcja wydawnicza dla źródeł historycznych od XVI w. do poł. XIX w.* (opr. K. Lepszy, Warszawa 1953), *Zasady wydawania tekstów staropolskich. Projekt* (opr. J. Woronczak, Wrocław 1955) oraz

Rejestry ekonomiczne miasta Bydgoszczy z lat 1742 – 1765 (wyd. R. Kabaciński, Bydgoszcz 1970).

W trosce o czytelność edycji nie uwzględniłem oznaczeń granic wierszy oraz kart, ponieważ utrudniłoby to czytelność materiału. Poprawione zostały błędy ortograficzne, „u”-„ó” i „ż”-„rz”. Zmodernizowana została pisownia liter w sposób właściwy do znaczenia wyrazu. Litery „l”, „z”, „s”, „c” „o”, zostały zastąpione odpowiednio literami: „ł”; „ż” bądź „ź”; „ś”; „ć” lub „ó”. Litery „x”, „y”, „i” zostały w zależności od kontekstu zamienione w sposób następujący: „x” na „ks”; „y” na „j” bądź „i”; oraz litera „i” na „j”.

Pisownia nazwisk i imion została w miarę możliwości ujednolicona. Ujednolicona została pisownia dużych liter. Tytuły odnotowane w źródle zostały zapisane z małych liter, podobnie jak tytuły grzecznościowe oraz słowa „pan”, „pani”. Małą literą oddano również nazwy wykonywanych profesji, a także skróty urzędów senatorskich i ziemskich, nazwy urzędów miejskich oraz nazwy dostojenstw i tytułów kościelnych. Nazwy zakonów są pisane z dużej litery. Wszelkie abrewiacje zgodnie z instrukcją Jerzego Woronczaka zostały rozwiązane przy wykorzystaniu indeksu górnego. Nie została zachowana kolejność źródeł, jako pierwsza w tej edycji jest przedstawiona Specyfikacja, a po niej moderacje pogłównego, które w oryginale występują przed Specyfikacją (o przyczynach takiego zabiegu, patrz. wyżej).

SKRÓTY

A. D. – rok Pański

e. l. – eksaktor lubelski; elekt lubelski

ichm. – ich mościów

im. pp. – ichmość panów

ichmów – ich mościów

j. – jegomość/jaśnie

j. p. – jaśnie pan

J. W. Jmci – jaśnie wielmożnego jego miłości/jego mości

jejmć – jejmość, jej miłość

jeś. – jeśnie; forma fonetyczna: jaśnie

jm. – jegomość/jego miłość; jejmość/jej miłość

jmci – jego mości; jego miłości

jmć – jegomość/jego miłość; jejmość/jej miłość

ks. – ksiądz; książę

ks. ks. – książę

lubel./lub. – lubelski

ł. l. – ławnik lubelski

oo. – ojcowie/ojców

ośw. – oświecony, oświecona

p. – pan, pani

p. l. – prezydent (burmistrz) Lublina

pp. – panowie

r. l. – rajca lubelski; członek Rady miejskiej

Ś. – świętego

t. l. – triumwir lubelski

wjm. – wielmożny jegomość

wjmc – wielmożny jegomość

ww. oo./w. o./w. oo. – wielebni ojcowie; wielebnych ojców

SPECYFIKACJA KAMIENIC I MODERACJE POGŁÓWNEGO LUBLINA Z 1738 R.

[k. 28]

^aSpecyfikacja kamienic tak duchownych jako i szlacheckich tudziesz i miejskich intra mania miasta J.K.M^{oś}ci Lublina znajdujących się ^bspisana^b die 3tia 9bris⁵² Aⁿⁿo D^{omi}ni 1738^a

Naprzód zaczyna się specyfikacja duchownych kamienic

Pierwsza część miasta od Bramy Krakowskiej⁵³

1. Kamienica ante⁵⁴ c^eNejzerowska⁵⁵ teraz per potioritatem creditorom⁵⁶ duchowna i szlachecka
2. kamienica Dobrogoszczowska, teraz jmci księdza proboszcza świętoduskiego⁵⁷

^aOlejna ulica⁵⁸

3. Kamienica ante Mirusowska, teraz ich^{oś}ciów księży farnych⁵⁹

⁵² *Novembris – listopada.*

⁵³ *Brama Krakowska powstała w okresie ufortyfikowania Lublina podczas panowania Kazimierza Wielkiego w latach 1342–1370, zob. H. Gawarecki, W. Podlewski, Brama Krakowska w Lublinie, Lublina 1970, s. 16 (tamże ikonografia i plany obiektu). Nazwa była związana z wyjściem przez bramę na trakt krakowski.*

⁵⁴ *Przedtem.*

⁵⁵ *W źródłach kamienica nazywana była Nejzerowską (Neyzerowską) bądź Nezerowską, jej położenie lokalizowano w następujący sposób: „wchodząc do miasta od Krakowskiej bramy po lewej ręce między bramą Krakowską a kamienicą do kościoła św. Ducha należącą”; L. Zalewski, Katedra i Jezuici w Lublinie, cz. I, Lublin 1947, s. 29.*

⁵⁶ *Posiadana przez wierzycieli.*

⁵⁷ *Administratorem prepozytury szpitalnej p.w. Świętego Ducha był od 1733 r. Ludwik Burnet (J. Szczepaniak, Spis prepozytów i plebanów diecezji krakowskiej (XVIII w.), Kraków 2008, s. 177). Parafią administrował jeszcze 16 czerwca 1745 r. (Archiwum Państwowe w Lublinie [dalej: APL], Akta grodzkie, relacje, manifestacje, oblaty [dalej: CLRMO] sygn. 295, k. 642v-643).*

⁵⁸ *Oznaczona na Planie 1783: xxaaz.*

⁵⁹ *Nieruchomość należąca do duchownych służących w kościele p.w. św. Michała. Nazwa „fara” (niem. Pfarre, ‘probostwo, parafia, plebania’) jest powszechnie używana przy określaniu najważniejszego ko-*

4. Kamienica antea Smiłowska teraz wielebnych j. panien ^{d60}Sandomierskich
5. Kamienica jmci księdza Stargowskiego plebana ^{e61}konopnickiego
6. Kamienica ww. oo. Bazylianów⁶²
7. Kamienica podle tej rudera dla wyderkafow⁶³ spustoszona
8. Kamienica oo Pijarów
[k. 28v]
- ^aRybna ulica^{a64}
9. Kamienic oo Trynitarzów cztery⁶⁵
10. Kamienica w. jmci księdza kustosa lubelskiego⁶⁶
11. Kamienica Bractwa Miłosierdzia⁶⁷
12. Item kamienica druga tegoż bractwa
13. Kamienica Świętoduska s<z>pitalna⁶⁸

^{a-a} Wyróżniający się napis. ^{b-b} W Or.: *zpisana*. ^{c-c} W Or.: *Nezerowska*. ^{d-d} W Or.: *Sędomirskich*. ^{e-e} W Or.: *konopnickiego*.

ścioła parafialnego dla wyróżnienia świątyni spośród funkcjonujących obok kościołów pomocniczych, filialnych, kaplic czy kościołów klasztornych.

⁶⁰ „Pannami sandomierskimi” w źródłach nazywane były Benedyktynki (*Ordo Monialium Sancti Benedicti*); zob. J. Gajkowski, *Benedyktynki sandomierskie*, Sandomierz 1917 (Odbitka z: „Kronika Dyecezyi Sandomierskiej”, R. 9, 1916, nr 10 – 12; R. 10, 1917, nr 1 – 3); A. Szylar, *Działalność oświatowa benedyktynek sandomierskich w latach 1616–1865*, Lublin 2002.

⁶¹ We wsi Konopnica znajdował się murowany kościół p.w. św. Katarzyny Dziewicy i Męczennicy objęty patronatem szlacheckim. Od 19 października 1711 r. proboszczem parafii był ks. Jan Mateusz Stargowski; J. Szczepaniak, *Spis prepozytów...*, s. 176.

⁶² Na Planie 1783 przy ul. Grodzkiej został oznaczony plac księży Bazylianów (g8), możliwe, że w czasie opracowania Specyfikacji znajdowała się tu wspomniana w źródle kamienica.

⁶³ Wyderkaf, z niem. *Wiederkauf*, nazwa zjawiska kupna renty. Właściciel kapitału przekazywał posiadaczowi nieruchomości określoną kwotę. Z tego tytułu odbiorca kwoty był zobowiązany do stałego wypłacania wierzycielowi (posiadaczowi kapitału) odpowiedniej sumy pieniężnej w oznaczonych terminach przez określoną liczbę lat, dożywotnio lub wieczyście, zob. B. Lesiński, *Kupno renty w średniowiecznej Polsce na tle ówczesnej doktryny i praktyki zachodnioeuropejskiej*, Poznań 1966; M. Trojanowska, *Dokument miejski lubelski od XIV do XVIII wieku. Studium dyplomatyczne*, Warszawa 1977, s. 46–47.

⁶⁴ Oznaczona na Planie 1783: *zzyy*.

⁶⁵ Pierwsi Trynitarze Bosi (*Ordo Sanctissimae Trinitatis de Redemptione Captivorum*) zostali sprowadzeni do Lublina w 1703 r. Osiedlili się w ofiarowanej przez Judytę i Jakuba Łasińskich kamienicy przy ul. Rybnej. W dalszych latach usiłowano zrealizować zamierzenie wybudowania w tym rejonie kościoła, fundusze na ten cel przekazał kasztelan lwowski, Michał Łoś, ale budowa świątyni rozpoczęta w 1752 r. nie została nigdy ukończona. Aby fundacja klasztoru mogła zostać w pełni zrealizowana przesiedlony został z tego rejonu na początku lat 30. miejski kat, który oprócz tego, że mieszkał w pobliżu prowadził tu również dom publiczny. Mistrz został osiedlony Krakowskim Przedmieściu niedaleko parkanu klasztoru oo. Karmelitów Bosych.

⁶⁶ Kustodię, czwartą prałaturę w kapitule kolegiaty lubelskiej sprawował ks. Antoni Barański (zm. 9 października 1744), AAL, PJ, t. LXII, s. 211; J. Szczepaniak, *Spis prałatów i kanoników kapituły katedralnej oraz kapituł kolegiackich diecezji krakowskiej (XVIII w.)*, Kraków 2008, s. 127.

⁶⁷ Nieruchomość należała do stowarzyszenia dobroczynnego funkcjonującego przy kościele p.w. św. Wojciecha i szpitalu św. Łazarza, zob. J. A. Wadowski, *Kościoły lubelskie*, Kraków 1907, s. 154–155.

⁶⁸ Nieruchomość należąca do prepozytury szpitalnej Św. Ducha.

14. Kamienica różańcowa dominikańska⁶⁹

^aGrodzka ulica^{a70}

15. Kamienica quondam Poznańskiego teraz duchowna

16. Kamienica Różańca Ś. oo. Dominikanów

17. Kamienica księdza plebana baranowskiego⁷¹

18. Kamienica Seminarium⁷² oo. Jezuitów złożone ze dwóch kamienic

19. Kamienica Bursacka⁷³ oo. Jezuitów

20. Kamienica druga tychże

21. Kamienica w. jmci księdza ^foficjała^f lubelskiego⁷⁴

⁶⁹ Nieruchomość należała do Bractwa Różańcowego funkcjonującego na zasadzie zakonu tercjarskiego przy dominikańskim kościele p.w. św. Stanisława Biskupa Męczennika. Bractwo posiadało kilka kamienic oraz własności ziemskie na przedmieściach lubelskich. Kamienica przy ul. Rybnej znajdowała się w rękach stowarzyszenia jeszcze na początku XX w. Oprócz tej nieruchomości bractwo posiadało m.in. kamienicę Struclińską (1657), kamienicę Granicką przy ul. Grodzkiej naprzeciwko kościoła p.w. św. Michała, a także plac z domem na Krakowskim Przedmieściu koło fosy oraz tan pola w Zemborzycach itd., szerzej na ten temat zob. J. A. Wadowski, dz. cyt., s. 271.

⁷⁰ Oznaczona na Planie 1783: yyB.

⁷¹ Baranów wchodził w skład dekanatu miechocińskiego podlegającego administracyjnie archidiakonatu sandomierskiemu. W mieście znajdował się murowany kościół parafialny p.w. św. Jana Chrzciciela (patronat szlachecki). Plebanem baranowskim był od 31 sierpnia 1714 r. do 30 maja 1756 r. ks. Piotr Staniewski, zob. J. Szczepaniak, *Spis prepozytów i plebanów diecezji krakowskiej (XVIII w.)*, Kraków 2008, s. 264.

⁷² Seminarium duchowne (*Seminarium clericorum saecularium*). Seminarium tworzył kompleks trzech kamienic zwanych: Borowska, Borzejowska i Chociszewska (obecnie Rynek 6). Zostały one zapisane w testamentie przez kanonika sandomierskiego, proboszcza parafii w Gołębiu ks. Wojciecha Reymieńskiego dnia 16 lutego 1675 r. z przeznaczeniem na wyższą szkołę księży świeckich. Zarząd seminarium powierzono oo. Jezuitom. W 1725 r. na rzecz seminarium zostały zapisane dwie posesje miejskie Kąpalskie i Biskiewiczowskie. W 1739 r. seminarium przejęło kamienicę Ważyńską. Zdaniem J. A. Wadowskiego w szkole studiowało nie więcej jak 6 alumnów. Jezuici zarządzali seminarium do 23 sierpnia 1760 r., kiedy rektor kolegium oo. Jezuitów o. Wojciech Bystrzonowski przekazał kierownictwo seminarium razem z jego funduszami biskupowi krakowskiemu Kajetanowi Sołtykowi. Od tego czasu szkoła przeszła w zarząd kapituły kolegiackiej, część kleryków została natomiast umieszczona w seminarium prowadzonym przez oo. Misjonarzy, zob. J. A. Wadowski, dz. cyt. s. 169-170; M. A. Ronikierowa, *Ilustrowany przewodnik po Lublinie*, Warszawa 1901, s. 200; *Ilustrowany przewodnik po Lublinie*, 1931, s. 64; B. S. Kumor, *Dzieje diecezji krakowskiej do roku 1795*, tom trzeci, Kraków 2000, s. 480 – 482.

⁷³ Kamienica przeznaczona na mieszkania studentów kolegium jezuickiego. Słowo „bursak” oznacza współmieszkańca, współlokatora, ucznia bądź studenta mieszkającego w bursie, mieszkańca bursy. Zob. G. Knapisz, *Thesaurus polono-latino-graecus*, t. I, 1643, s. 54; P. Danet, *Nowy wielki dykcyonarz...*, t. I, Warszawa 1743, s. 222; M. A. Troc, *Nowy dykcyonarz to iest mownik polsko-niemiecko-francuski z przydatkiem przysłów potocznych, przestroż gramatycznych, lekarskich, matematycznych, fortyfikacyjnych, żeglaskich, łowczych i inszym naukom przyzwoitych wyrazow*, tom trzeci, Leipzig 1764, s. 90; M. S. B. Linde, *Słownik języka polskiego*, t. I, cz. I, A-F, Warszawa 1807, s. 197.

⁷⁴ Mikołaj Antoni Janowski, oficjał lubelski w latach 1736 – 1760, notariusz apostolski, prepozyt mansjonarzy zamkowych i dziekan kolegiaty lubelskiej, kanonik łucki, prepozyt w Czemiernikach i w Ostrowie, zm. w 1. poł. 1760 r. Zob. P. Hemperek, *Oficjałat okręgowy w Lublinie XV – XVIII w. Studium z dziejów organizacji i kompetencji sądownictwa kościelnego (rozprawa habilitacyjna)*, Lublin 1974, s. 225–226; B. S. Kumor, *Dzieje diecezji krakowskiej do roku 1795*, tom czwarty, Kraków 2002, s. 117.

22. Kamienica do s<z>pitala krakowskiego⁷⁵ należąca

23. Kamienica oo. Augustianów

^aDruga część miasta od Grodzkiej Bramy⁷⁶ ^a

24. Kamienica jmci ksdza proboszcza ostrowskiego⁷⁷ ^gzawalona^g

25. Kamienica ichm^{os}ciów ks. ks. farnych⁷⁸

[k. 29]

26. Kamienica oo. Jezuitów

27. Plac do ^hkollegiaty^h lubelskiej⁷⁹ należący

28. Kamienica do Seminarium Clericorum oo. Jezui^{ow} należąca

29. Kamienica oo. Dominikanów⁸⁰

30. Dworek w. jmci księdza archidiakona lubelskiego⁸¹

^{f-f} W Or.: *officyała*. ^{g-g} *Dopisane inną ręką*. ^{h-h} W Or.: *kollegiaty*.

⁷⁵ Kamienica znajdowała się przy ul. Grodzkiej; oznaczenie na Planie 1783: u9.

⁷⁶ Nazwa pochodziła od sądu grodzkiego znajdującego się na Zamku. Udający się do tego sądu od strony miasta przechodzili przez tą bramę.

⁷⁷ Nieruchomość należąca do proboszcza ostrowskiego. Ostrów znajdował się na terenie archidiakanatu lubelskiego w dekanacie parczewskim. Był tu kościół murowany p.w. św. Hieronima Wyznawcy i św. Wawrzyńca Męczennika (patronat królewski). Proboszczem parafii był od 11 kwietnia 1715 r. ks. Marcin Siarkiewicz (Szarkiewicz), zm. w 1747 r. (J. Szczepaniak, *Spis prepozytów...*, s. 195).

⁷⁸ Mieszkanie duchownych posługujących w kościele p.w. św. Michała. Kamienica mansjonarzy, a raczej wikariuszy, którzy spełniali funkcje mansjonarzy. Byli duchownymi sprawującymi różne posługi liturgiczne w kościele farnym p.w. św. Michała Archaniola. Od 1574 r. (z chwilą erygowania kolegiaty) wikariusze przejęli funkcje mansjonarzy czyli m.in. posługi przy altariach oraz obowiązku śpiewania matry to jest codziennej mszy św. do Najświętszej Maryi Panny oprócz tego zobowiązani byli też do innych czynności liturgicznych. Przy kolegiacie lubelskiej w okresie, którego dotyczy specyfikacja było 9 wikariuszy (od 1629 r.). Mieszkali wspólnie zachowując także wspólnotę stołu, zob. szerzej J. A. Wadowski, dz. cyt., s. 121-124. Kamienica zajmowana przez wikariuszy w 1818 r. była dwupiętrowa, posiadała bibliotekę i Archiwum. Obecnie Archidiakońska 9, J. A. Wadowski, dz. cyt. s. 144-145.

⁷⁹ Tytuł kolegiaty od 15 marca 1574 r. przysługiwał kościołowi pw. św. Michała Archaniola (zw. także farnym), zob. J. Kuczyńska, *Kościół farny św. Michała w Lublinie*, Lublin 2004, 58; B. S. Kumor, *Dzieje diecezji...*, tom trzeci, s. 354-360.

⁸⁰ Obecnie Arcydiakońska 3, Zabytki architektury i budownictwa w Polsce, t. 22, Województwo lubelskie, red. I. Kochanowska, spis wykonał: w województwie A. Zabiegła, W. Santarek, w Lublinie E. Bortkiewicz, Warszawa 1995, poz. 142, s. 226.

⁸¹ Aleksander Jan Trembiński OP (1706-1796), archidiakon lubelski od 26 marca 1736 r. (B. S. Kumor podaje 11 maja 1736; tegoż, *Dzieje diecezji...*, tom czwarty, s. 69) prałaturę archidiakońską pełnił do śmierci, dr teologii i obojga praw, prof. Akademii Zamojskiej, kanonik chełmski (1729), prepozyt chełmski (1731), kanonik krakowski (1748), dziekan kapituły zamojskiej (1748), pleban w Rykach (1734), pleban w Wilkołazie (1749), oficjał generalny chełmski (1745-1754), administrator diecezji chełmskiej (1753, 1765), oficjał generalny lubelski (1765-1767). Zob. Wadowski, dz. cyt., s. 106; por. J. Szczepaniak, *Spis prałatów...*, s. 127; B. S. Kumor, *Dzieje diecezji...* tom drugi, s. 88; P. Hemperek, *Oficjariat okręgowy w Lublinie XV-XVIII w. Studium z dziejów organizacji i kompetencji sądownictwa kościelnego*, Lublin 1974, s. 226 - 227.

31. Szkoła farna spustoszała⁸²
32. Kamienica oo Dominikanów
33. Kamienica panien miłosiernych⁸³
34. Kamienica w. ijmciⁱ księdza kustosza lubelskiego⁸⁴
35. Kamienica Bractwa Miłosierdzia
36. Kamienica⁸⁵ ich^mciów księży Bobrykiewiczów⁸⁶

^aJezuicka ulica^a

37. Cztery kamienice ww. oo. Dominikanów lubelskich
38. Kamienic^eg^o w^g.o Jezuitów⁸⁷

^gJest tedy kamienic duchownych w mieście Lublinie intra mania miasta numerów 38.^g

ⁱ⁻¹ W Or.: Jci.

⁸² Obecnie Archidiakańska 5 tzw. mały ratuszek. W świetle dokumentów wizytacji z 1603 r., był to murowany piętrowy budynek znajdujący się obok kościoła p.w. św. Michała i kamienicy należącej do archidiacona. Na dole budynku znajdowała się wielka izba z trzema oknami od wschodu, w której były prowadzone wykłady. Naprzeciwko niej znajdowało się pomieszczenie gdzie były prowadzone zajęcia kantora, mieściło się tu także jego mieszkanie. Młodzież zajmowała dwa małe pokoiki na dole. Na piętrze miał swoje mieszkanie i gabinet rektor (bakalarz), obok którego mieściły się także trzy pokoje zajmowane przez młodzież. Szkoła mieściła się w opisanym budynku do 1767 r., kiedy umieszczono w nim magistrat miejski. J. A. Wadowski, dz. cyt. s. 162 – 163; M. Stankowa, Kancelaria miasta Lublina XIV–XVIII w., Warszawa 1968, s. 73; W. Froch, Dzieje Szkoły Lubelskiej przy kościele parafialnym św. Michała w XV–XVIII w., s. 112 (w roku opracowania Specyfikacji wizytacja biskupa krakowskiego, potwierdziła, że budynek szkolny był zdezelowany, por. tamże).

⁸³ „Pannami miłosiernymi” nazywane były w źródłach Szarytki (Institutum Puellarum Sancti Vincenti a Paulo). W tym miejscu Specyfikacji chodzi o kamienicę darowaną Szarytkom przez Jadwigę Niemyską w 1730 r. Obecnie Złota 5. Kamienica była współcześnie lokalizowana przy ulicy Dominikańskiej, H. Gmiterek, Materiały, poz. 556, s. 122 (5 III 1705). Nazwa ulicy „Złota” znana w omawianej epoce (por. M. Buczyński, Nazwy ulic i placów Lublina, „Onomastica”, 1966, R. 11, z. 1-2, s. 146, 163) używana była na przemian z nazwą „Dominikańska” na określenie drogi wiodącej z Rynku do kościoła p.w. św. Stanisława, zob. także M. A. Ronikierowa, dz. cyt., s. 151; H. Gawarecki, C. Gawdzik, Ulicami Lublina: przewodnik, Lublin 1976, s. 87.

⁸⁴ Antoni Barański zm. 1744 r.; J. Szczepaniak, Spis prałatów... s. 127.

⁸⁵ Obecnie Rynek 14, Zabytki architektury i budownictwa..., poz. 634, s. 253; A. Malik, Admin, Jakub Popiel - Popielec, Joanna Zętar, Lucja Oś, Monika Śliwińska, Izabela Frankowska, Rynek 14 w Lublinie, oprac. A. Malik [w:] Leksykon Lublin.

⁸⁶ Nieruchomość zwana była również kamienicą Iluszczewskich, zob. L. Zalewski, Katedra..., s. 40. W czasach saskich prałatami kapituły kolegiaty lubelskiej byli Michał Bobrykiewicz (kanclerz, 1756–1761) i Tomasz Bobrykiewicz (1. kanonia wiejska, ?–1764 ?), J. Szczepaniak, Spis prałatów i kanoników..., s. 128.

⁸⁷ Nie podana ilość. Na ulicy Jezuickiej znajdowały się 3 kamienice należące do Towarzystwa Jezusowego. Były to: kamienica zwana „pod szkołami” (L. Zalewski, Katedra ..., s. 27 – 28, s. 72), kamienica podporowana zakonowi w 1669 przez pisarza grodzkiego krasnostawskiego Mikołaja Górskiego (tamże, s. 28) i dawna kamienica Piorunkowska (tamże, s. 26).

[k. 29v]

^aSpecyfikacja 'kamienic' s<z>lacheckich^a

1. Kamienica w jmci pana ^kGostomskiego^k podstolego sanockiego⁸⁸

^aOlejna ulica^a

2. Kamienica w. jmci pana Stoińskiego sędziego ziemskiego lubelskiego⁸⁹
3. Kamienica jmci pana Lupińskiego
4. Kamienica w. iciów panów ^lKrasińskich¹⁹⁰
5. Kamienica jmci pana Ciswickiego
6. Kamienica⁹¹ j.w. jmci pana krajczego koronnego⁹²

^aRybna ulica^a

7. Kamienica jmci pana Jabłońskiego
8. Kamienica jmci pani Hadziewiczowej
9. Kamienica⁹³ ichmciów panów Glinieckich

^{j-j} W Or.: kamieniec; ostatnia litera wyrazu skreślona, a przedostatnia „e” przerobiona na literę „c”.

^{k-k} W Or.: Gostembskiego. ^{l-l} W Or.: Crasinskich.

⁸⁸ Franciszek Gostomski podstoli sanocki. Kazimierz Przyboś twierdził w opracowanym przez siebie wykazie urzędników województwa ruskiego, że posiadanie przez Gostomskiego urzędu podstolego sanockiego należy uznać za wątpliwe, co najwyżej mógłby być podstolicem, przy czym powołując się na herbarz Bonieckiego wprowadził zamieszanie z imionami Gostomskich (Urzędnicy województwa ruskiego XIV–XVIII wieku (ziemie halicka, lwowska, przemyska, sanocka). Spisy, oprac. K. Przyboś, Kórnik 1998, poz. 2474, s. 284), zarówno miejskie, jak i grodzkie księgi lubelskie świadczą, że jednak Gostomski w czasie sporządzenia Specyfikacji z urzędem podstolego sanockiego występował, dnia 18 czerwca 1740 r. został przez niego złożony pozew do Trybunału Koronnego związany ze sprawą przeprowadzenia intromisji do kamienicy zmarłego dłużnika pozew złożył Gostomski jako podstoli sanocki (zob. APL, CLRMO sygn. 278, k. 227). Urząd podstolego sanockiego w czasie powstania Specyfikacji był zapewne pełniony przez kilka osób jednocześnie, co było konsekwencją powszechnego zjawiska handlowania urzędami

⁸⁹ Jacek (Hiacynt) Stoiński, nominowany na sędziego z. lubelskiego 8 lipca 1715 r., zm. przed 29 lipca 1744 r., Urzędnicy dawnej Rzeczypospolitej XII – XVIII wieku, Spisy, t. IV, Małopolska (Województwa krakowskie, sandomierskie i lubelskie), z. 4, Urzędnicy województwa lubelskiego, Spisy, oprac. W. Kłaczewski, W. Urban, Kórnik 1991, poz. 284, s. 47. Z dnia 13 kwietnia 1753 r. mamy informację, że syn Jacka, również sędzia z. lubelski Dominik Stoiński miał dwór na Podwalu, APL, CLRMO sygn. 324, k. 544-544v; tamże, sygn. 326, k. 449-449v.

⁹⁰ Oznaczona na Planie 1783: i6.

⁹¹ Obecnie Rynek 5, Zabytki architektury i budownictwa..., poz. 625, s. 252; A. Malik, Admin, J. Popiel - Popielec, J. Zętar, Ł. Oś, M. Śliwińska, I. Frankowska, Rynek 5 w Lublinie [w:] Leksykon Lublin, (<http://teatrnn.pl/leksykon/>).

⁹² Franciszek Salezy Potocki nominacja na krajczego koronnego 19 lipca 1736 r., awans 22 maja 1755 r. na wojewodę wołyńskiego, Urzędnicy centralni i nadworni Polski XIV–XVIII wieku. Spisy, oprac. K. Chłapowski, S. Ciara, Ł. Kądziela, T. Nowakowski, E. Opaliński, G. Rutkowska, T. Zielińska, poz. 317, s. 67; zob. M. Czeppe, Potocki Franciszek Salezy h. Pilawa (1700–1772) [w:] Polski słownik biograficzny, t. XXVII/4, z. 115, Wrocław-Warszawa 1983, s. 814–823.

⁹³ Informacja o dołączeniu pozwu do kamienicy Glinieckich w Lublinie (20 września 1742), APL, CLRMO sygn. 287, k. 349, 370 - 370v.

10. Kamienica jmci pana Sienickiego
11. Kamienica jmci pana Gorczyńskiego⁹⁴
12. Kamienica jmci pana Dobraczyńskiego
13. Kamienica ichmciów panów Sosnowskich

[k. 29a]

^aGrodzka ulica^a

14. Kamienica ichmciów panów Brzozowskich
15. Kamienica jmci pana Domskiego
16. Kamienica w. jmci pana Iżyckiego
17. Kamienica w. jmci pani Kalinowskiej
18. Kamienica jmci p. Hutnickiego
19. Kamienica w. jmci pani Bilskiej
20. Kamienica w. jmci pani Liniewskiej
21. Kamienica p. Polańskich
22. Kamienica w. jmci pana Rojowskiego⁹⁵
23. Kamienica⁹⁶ w. jmci pana Węglińskiego
24. Kamienica⁹⁷ w. ich^mciów p. Nosadynich⁹⁸

⁹⁴ Jan Gorczyński zmarł w wieku 45 lat 26 marca 1754 r., został pochowany w kościele oo. Dominikanów p.w. św. Stanisława, Archiwum Archidiecezjalne w Lublinie, Parafia św. Jana, Akta zgonów [dalej: AAL, PJ], t. LXII, s. 48.

⁹⁵ Oznaczona na Planie 1783: 17. Kamienica znajdowała się obok klasztoru oo. Dominikanów. Właścicielem nieruchomości był Jan Rojewski (Rojowski), od 12 sierpnia 1744 r. podczaszy urzędowski, Urzędnicy województwa lubelskiego..., poz. 737, s. 98.

⁹⁶ Obecnie Złota 3 (Zabytki architektury i budownictwa..., poz. 745, s. 259; A. Malik, Joanna Zętar, Łucja Oś, Monika Śliwińska, Izabela Frankowska, Złota 3 w Lublinie [w:] *Leksykon Lublin*). W czasie powstania Specyfikacji kamienica była lokalizowana na ulicy Dominikańskiej. Właścicielem nieruchomości był łowczy żytomierski Benedykt Węgliński, zob. H. Gmiterek, *Judaica Lublinensia*, vol. I, *Materiały źródłowe do dziejów Żydów w księgach grodzkich lubelskich z doby panowania Augusta II Sasa 1697–1733*, Lublin 2001 [dalej: H. Gmiterek, *Materiały*], poz. 2271, s. 396. Benedykt Węgliński jako łowczy żytomierski występował 2 maja 1723 r., 14 października 1737 r. W 1748 r. był rzekomo łowczym latyczowskim, Urzędnicy województw kijowskiego i czernichowskiego XV–XVIII wieku. Spisy, oprac. E. Janas, W. Kłaczewski, *Kórnik* 2002, poz. 863, s. 119. zob. Urzędnicy podolscy XIV – XVIII wieku. Spisy, oprac. E. Janas, W. Kłaczewski, J. Kurtyka, A. Sochacka, *Kórnik* 1998, poz. 811, s. 167; A. Boniecki, *Herbarz polski*, t. X, Warszawa 1907, s. 28.

⁹⁷ Obecnie Rynek 10, Zabytki architektury i budownictwa..., poz. 630, s. 252; A. Malik, Admin, J. Popiel-Popielec, J. Zętar, Ł. Oś, M. Śliwińska, I. Frankowska, P. Kowalczyk, *Rynek 10 w Lublinie* [w:] *Leksykon Lublin*.

⁹⁸ Rodzina miała stosunkowo świeżą metrykę szlachectwa. Kasper Niesiecki twierdził, że rodzina pochodziła z Wenecji, a w schyłkowym okresie rządów Michała Korybuta Wiśniowieckiego uzyskała indygenat (K. Niesiecki, t. VI, s. 573), w tym okresie przedstawiciel rodziny uzyskał jednak nie indygenat a nobilitację. W 1673 r. protoplasta rodziny Antoni Nosadyni został nobilitowany za wystawienie własnym kosztem 6 armat z końmi i amunicją (*Volumina Legum*, t. VI, f. 129, s. 77). W czasie opracowania Specyfikacji nieruchomości należała zapewne do jego wnuka Antoniego Nosadyniego łowczego urzędowskiego, dziedzica wsi Palikije, Miłocin i Radawiec.

25. Kamienica⁹⁹ w. ichciów panów Trębińskich
26. Kamienica Ambroszkiewiczowska¹⁰⁰ teraz ww. różnych ichmciów panow szlachty
27. Kamienica w. ichciów panów Kielczewskich¹⁰¹
28. Kamienica j.w. jmci pana Suchodolskiego ^lchorążego^l lubelskiego¹⁰²
29. Kamienica ichmciów panów Słotwińskich

⁸Jest kamienic szlacheckich intra moenia miasta numero 29. ⁻¹ ⁸

[k. 29av]

^aSpecyfikacja kamienic miejskich^a

1. Kamienica jmci pani Cyboni r. l.¹⁰³

^aOlejna ulica^a

2. Kamienica Minczarnia¹⁰⁴
3. Kamienica jm. pani Siedleckiej
4. Kamienica jmci pana Baura r. l.¹⁰⁵
5. Kamienica jmci pana ^mGiencińskiego^m r. l.¹⁰⁶
6. Kamienica jmci pana Baura r. l.

^aRybna Ulica^a

7. Kamienica cechu szewskiego¹⁰⁷
8. Kamienica krawiecka

¹⁻¹ W Or.: Horążego. ¹ Oznaczenie graficzne w postaci „-”. ^{m-m} W Or.: Gęnczynskiego.

⁹⁹ Obecnie Rynek 16, Zabytki architektury i budownictwa..., poz. 253, s. 253; A. Malik, Admin, Jakub Popiel - Popielec, Joanna Zętar, Łucja Oś, Monika Śliwińska, Izabela Frankowska, Paulina Kowalczyk, Rynek 16 w Lublinie [w:] *Leksykon Lublin*.

¹⁰⁰ Obecnie Rynek 20 (A. Malik, Admin, J. Popiel - Popielec, J. Zętar, Ł. Oś, M. Śliwińska, Rynek 20 w Lublinie [w:] *Leksykon Lublin*). Małżonkowie Ambroszkiewiczowie posiadali w Lublinie kamienicę zwaną Mordaszowiczowską (12 grudnia 1725), H. Gmiterek, *Materiały*, poz. 1771, s. 321.

¹⁰¹ Kielczewscy h. Habdank, duża rodzina terrigenów województwa lubelskiego, szerzej na temat przedstawicieli rodu, zob. A. Boniecki, *dz. cyt.*, t. X, s. 24 – 25.

¹⁰² Maciej Suchodolski, nominowany na chorążego lubelskiego 8 lutego 1735 r., awansowany 19 marca 1739 r. na kasztelana lubelskiego, *Urzędnicy województwa lubelskiego...*, poz. 24, s. 19.

¹⁰³ Właścicielka nieruchomości była wdową po Michale Janie Cybonim, członku rady lubelskiej w latach 1697–1732, burmistrzu lubelskim w latach 1702, 1708, 1710–1711, 1713, 1715, 1719, 1724, 1731, J. Riabinin, *Rada miejska lubelska w XVIII w.*, Lublin 1931, s. 26; M. Stankowa, *Kancelaria...*, s. 90.

¹⁰⁴ Dawna mennica. Dziś nie istniejąca kamienica przy Olejnej 6, zob. H. Gawarecki, C. Gawdzik, *Ulicami Lublina: przewodnik*, Lublin 1976, s. 77.

¹⁰⁵ Jan Augustyn Baur, członek rady lubelskiej w latach 1727–1763, burmistrz lubelski w latach 1727–1730, 1733, 1735–1736, 1739–1745, 1747–1748, 1753, 1756 –1757, 1759, J. Riabinin, *Rada...*, s. 26; M. Stankowa, *Kancelaria...*, s. 89.

¹⁰⁶ Piotr Gienciński (zm. 1744 r.), wójt lubelski w latach 1720–1721, 1724–1726, członek Rady lubelskiej w latach 1727–1744, burmistrz lubelski w latach 1734, 1736–1738, 1741, 1737, J. Riabinin, *Rada...*, s. 26; M. Stankowa, *Kancelaria...*, s. 90.

¹⁰⁷ Oznaczona na Planie 1783: c6.

9. Kamienica jmc pana Babickiego ł. l.¹⁰⁸

^aGrodzka Ulica^a

10. Kamienica ich^{moś}ciów panów Hermsonów

11. Item druga tychże samych¹⁰⁹

12. Kamienica jm^{oś}ci pana Babickiego ł. l.

[k. 30]

13. Kamienica jm^{oś}ci pani Strykowskiej r. l.¹¹⁰

14. Kamienica Kompalskich

15. Kamienica jmc pana Klossa pisarza r. l.¹¹¹

16. Kamienica jmc pana Józefa Jelińskiego ł. l.¹¹²

17. Kamienica Usakowskich

18. Kamienica p. Drabickiego

19. Kamienica p. Raczyńskiej

20. Kamienica p. Eliaszewskiego

21. Kamienica krawiecka¹¹³

22. Kamienica ⁿsukcesorówⁿ nieboszczyka jm pana Wojciecha Jelińskiego wójta lubelskiego¹¹⁴

ⁿ⁻ⁿ W Or.: Sukcesorow.

¹⁰⁸ Michał Babicki ławnik lubelski, a następnie wójt w 1758 r., zmarł w wieku 63 lat 28 listopada 1758 r., został pochowany w kolegiacie św. Michała, AAL, PJ, t. LXII, s. 69 [75]; M. Stankowa, *Kancelaria...*, s. 89.

¹⁰⁹ Hermsonowie posiadali 2 kamienice w pierwszej części miasta i dwie w drugiej części miasta. W tym miejscu Specyfikacji wymienione są kamienice hermsenowskie tzw. wielka i mała, znajdujące się w pierwszej części miasta, jedna z tych nieruchomości ma obecnie adres Grodzka 2 (*Zabytki architektury i budownictwa...*, poz. 261, s. 232; I. Frankowska, M. Śliwińska, *Grodzka 2 w Lublinie [w:] Leksykon Lublin*). Nieruchomości Hermsonów w drugiej części miasta znajdowały się, jedna w pobliżu Archidiakonii (prawdopodobnie w miejscu dzisiejszego domu Archidiakońska 6), a druga na ul. Dominikańskiej czyli Złotej (por. APL, Akta m. Lublina, A. kta luźne, sygn. 88, s. 151).

¹¹⁰ Właścicielką nieruchomości była wdowa po Tomaszu Strykowski (zm. 1738 r.), wójcie lubelskim w latach 1712, 1713, członku Rady lubelskiej w latach 1720 – 1738, burmistrzu lubelskim w latach 1720–1723, 1730; J. Riabinin, *Rada...* s. 27; M. Stankowa, *Kancelaria...*, s. 93.

¹¹¹ Michał Kloss, pisarz radziecki w latach 1723–1757 (Maria Stankowa podała inny przedział czasowy sprawowania przez niego pisarstwa: 1723–1743), członek rady lubelskiej w latach 1742–1757, zmarł w wieku 70 lat 18 stycznia 1758 r., został pochowany w kolegiacie św. Michała pod wielkim churem, AAL, PJ, t. LXII, s. 63; J. Riabinin, *Rada...*, s. 26, 40; M. Stankowa, *Kancelaria...*, s. 91.

¹¹² Józef Jeliński (zm. 21 września 1768 r.) w czasie opracowywania Specyfikacji był ławnikiem lubelskim. W latach 1742–1743 był wójtem lubelskim, członkiem Rady lubelskiej w latach 1749–1768, a w 1749–1761 burmistrzem lubelskim, pochowany w kolegiacie p.w. św. Michała w kaplicy Pana Jezusa Ukrzyżowanego, AAL, PJ, t. LXII, s. 147; J. Riabinin, *Rada...*, s. 26; M. Stankowa, *Kancelaria...*, s. 91.

¹¹³ Kamienica wymieniana w spisach podatkowych jako ostatnia kamienica miejska w pierwszej części miasta.

¹¹⁴ Wojciech Jeliński był wójtem lubelskim w latach 1729–1730, 1733, 1736–1737 (M. Stankowa, *Kancelaria...*, s. 91). W świetle prezentowanego zestawienia, nieruchomość ta znajdowała się zapewne w rejonie Rynku, ale posiadamy także informację o tym, że sukcesorowie ś.p. wójta lubelskiego Wojciecha Jelińskiego posiadali kamienicę przy placu nieopodal Zamku, zatem już na Podzamczu na północ od miasta w murach, APL, CLRMO sygn. 298, k. 402-402v; tamże, sygn. 300, k. 263v-264v.

23. Kamienica ⁿsukcesorówⁿ jmci pana Doreckiego
24. Kamienica jm. pana Silkiewicza w. l.¹¹⁵
25. Kamienica¹¹⁶ jm^oci pana Makarowicza r. l.¹¹⁷
26. Kamienica jm^oci pana Wi<e>rbica r. l.¹¹⁸
27. Kamienica ⁿsukcesorówⁿ p. Szylinga
28. Kamienica¹¹⁹ i^{ch}m panów Hermsonów
29. Kamienica¹²⁰ p. ^oPrasołowicza^o¹²¹
30. Kamienica jm pana Wi<e>rbica r. l.
31. Kamienica Kieremowiczowska¹²² spustoszała
[k. 30v]
32. Kamienica¹²³ jmci pana Szarweja r. l.¹²⁴
33. Kamienica¹²⁵ jmci pana Baura r. l.
34. Kamienica¹²⁶ jmci pana Gabriela Muratowicza
35. Kamienica ⁿsukcesorówⁿ jmci pana Mikołaja Muratowicza

^{o-o} W Or.: Prosulowicza.

¹¹⁵ Józef Jan (Jan Józef) Silkiewicz (zm. 1778 r.), wójt lubelski w latach 1738–1741, 1744–1757, członek Rady lubelskiej w latach 1757–1778, burmistrz lubelski w latach 1757–1758, 1760–1761, 1764, 1767–1772, 1777, J. Riabinin, Rada..., s. 27; M. Stankowa, Kancelaria..., s. 93.

¹¹⁶ Obecnie Rynek 8, kamienica Lubomelskich, Zabytki architektury i budownictwa..., poz. 628, s. 252; A. Malik, Admin, J. Popiel - Popielec, J. Zętar, Ł. Oś, M. Śliwińska, I. Frankowska, P. Kowalczyk, Rynek 8 w Lublinie [w:] *Leksykon Lublin*.

¹¹⁷ Jan Makarowicz, członek Rady lubelskiej w latach 1733–1748, burmistrz lubelski w latach 1779, 1733–1735, 1737, 1739, 1742, 1746, 1748, 1780, 1782–1787, 1789, J. Riabinin, Rada..., s. 27; M. Stankowa, Kancelaria..., s. 92.

¹¹⁸ Józef Wierzbic (zm. 1748 r.), członek Rady lubelskiej w latach 1732–1748, burmistrz lubelski w latach 1732–1733, 1739, 1742–1745, 1748, J. Riabinin, Rada..., s. 27; M. Stankowa, Kancelaria..., s. 94.

¹¹⁹ Istniała w miejscu, gdzie obecnie znajduje się dom przy Złotej 4. W czasie powstania Specyfikacji kamienica była lokalizowana na ulicy Dominikańskiej, zob. APL, Akta m. Lublina, Akta luźne, sygn. 88, s. 151.

¹²⁰ Obecnie Złota 6, , Zabytki architektury i budownictwa..., poz. 748, s. 259; A. Malik, M. Śliwińska, J. Zętar, Ł. Oś, I. Frankowska, Złota 6 w Lublinie [w:] *Leksykon Lublin*.

¹²¹ Marcin Prasołowicz, triumwir lubelski, zmarł 11 maja 1747 r., AAL, PJ, t. LXII, s. 10.

¹²² Obecnie Rynek 12, kamienica Konopniców, Zabytki architektury i budownictwa..., poz. 632, s. 253; A. Malik, Admin, J. Popiel - Popielec, J. Zętar, Ł. Oś, M. Śliwińska, I. Frankowska, P. Kowalczyk, Rynek 12 w Lublinie [w:] *Leksykon Lublin*.

¹²³ Obecnie Rynek 13, Zabytki architektury i budownictwa..., poz. 633, s. 253; A. Malik, Admin, J. Popiel-Popielec, J. Zętar, Ł. Oś, M. Śliwińska, I. Frankowska, Rynek 13 w Lublinie [w:] *Leksykon Lublin*.

¹²⁴ Piotr Szarwej, członek rady lubelskiej w latach 1712 – 1748, burmistrz lubelski w latach 1712, 1714, 1716, 1718–1720, 1722, 1726, 1729, 1732, 1735–1736, 1738–1739, 1741, 1744, 1747, zmarł przed 26 sierpnia 1748 r., AAL, PJ, t. LXII, s. 16; J. Riabinin, Rada... s. 27; M. Stankowa, Kancelaria..., s. 93.

¹²⁵ Obecnie prawdopodobnie Rynek 15, Zabytki architektury i budownictwa..., poz. 635, s. 253; A. Malik, Admin, J. Popiel - Popielec, J. Zętar, Ł. Oś, M. Śliwińska, I. Frankowska, P. Kowalczyk, Rynek 15 w Lublinie [w:] *Leksykon Lublin*.

¹²⁶ Obecnie Rynek 17, Zabytki architektury i budownictwa..., poz. 637, s. 253; A. Malik, Admin, J. Popiel-Popielec, J. Zętar, Ł. Oś, M. Śliwińska, I. Frankowska, P. Kowalczyk, Rynek 17 w Lublinie [w:] *Leksykon Lublin*.

36. Kamienica¹²⁷ jmci pana Cellego r. l.¹²⁸
37. Kamienica¹²⁹ jmci pana Grzegorza Muratowicza r. l.¹³⁰
38. Kamienica jmci pana Antoniego ^pMuratowicza^p r. l.¹³¹
39. Kamienica jmci pana Szuberta
40. Kamienica jmci p. Szarweja ł. l.¹³²
41. Kamienica p. Byczyńskiego
42. Kamienica ⁿsukcesorówⁿ jmci pana Gostomskiego r. l.¹³³
43. Kamienica p. Wirzchnickiego
44. Kamienica jmci pana Jakubowskiego

^gMiejskich intra moenia kamienic Nr^o 44^r ^g

[k. 31]

^aSpecyfikacja ^sposesyi^s tak duchownych jako i szlacheckich tudziesz i miejskich na Przedmieściu Krakowskim i Dyskim Gościńcu w Lublinie będących^a

Duchowne ^sposesje^s

1. Kamienica Świętego Ducha¹³⁴
2. Kamienica druga Świętego Ducha

^{p-p} W Or.: Muradowicza. ^{r-r} Liczba podkreślona. ^{s-s} W Or. odpowiednio: possessyi, possessye.

¹²⁷ Obecnie Rynek 18, *Zabytki architektury i budownictwa...*, poz. 638, s. 253; A. Malik, Admin, J. Popiel-Popielec, J. Zętar, Ł. Oś, M. Śliwińska, I. Frankowska, Rynek 18 w Lublinie [w:] *Leksykon Lublin*.

¹²⁸ Aleksander Celli (w księdze zgonów parafii św. Michała zostało odnotowane inne imię Cellego możliwe, że błędne bądź drugie jego imię: Tomasz), członek Rady lubelskiej w latach 1712–1757, burmistrz lubelski w latach 1712, 1714, 1716–1717, 1720, 1723–1725, zmarł w wieku 76 lat pod koniec kwietnia lub na początku maja 1758 r., został pochowany w kolegiacie św. Michała, AAL, PJ, t. LXII, s. 66; J. Riabinin, Rada..., s. 26; M. Stankowa, Kancelaria..., s. 89.

¹²⁹ Obecnie Rynek 19, *Zabytki architektury i budownictwa...*, poz. 639, s. 253; A. Malik, Admin, J. Popiel-Popielec, J. Zętar, M. Śliwińska, I. Frankowska, Rynek 19 w Lublinie [w:] *Leksykon Lublin*.

¹³⁰ Kamienica w chwili opracowania specyfikacji należała już do spadkobierców Grzegorza Muratowicza, który zmarł 7 stycznia 1731 r. Był członkiem Rady lubelskiej w latach 1712–1731, wójtem lubelskim w latach 1708, 1710–1711, burmistrzem lubelskim w latach 1712 – 1713, 1715, 1721, 1724, 1726, 1731, J. Riabinin, Rada..., s. 27, 32; M. Stankowa, Kancelaria..., s. 92.

¹³¹ Antoni Muratowicz, wójt lubelski w latach 1734–1735, członek Rady lubelskiej w latach 1737–1757, burmistrz lubelski w latach 1737–1738, 1740–1742, 1744, 1746–1749, zmarł w wieku 64 lat 24 listopada 1757 r., został pochowany w kościele oo. Bernardynów, AAL, PJ, t. LXII, s. 61; J. Riabinin, Rada..., s. 27; M. Stankowa, Kancelaria..., s. 92.

¹³² Właściciel kamienicy, Szarwej był ławnikiem lubelskim.

¹³³ Kamienica należała do spadkobierców Andrzeja Gostomskiego (zm. 1726 r.), członka Rady lubelskiej w latach 1709–1726, burmistrza lubelskiego w latach 1709, 1718, J. Riabinin, Rada..., s. 26; M. Stankowa, Kancelaria..., s. 90.

¹³⁴ Nieruchomość należąca do prepozytury szpitalnej p.w. Św. Ducha.

3. Kamienica trzecia Świętego Ducha¹³⁵
4. Kamienica ww. oo. Bonifratrów
5. Domostwo ww. oo. Bonifratrów
6. Dworek ich^{moś}ciów księży farnych
7. ww. oo. Obserwantów¹³⁶ dworek, kamienica i domków in numero 10
8. ww. oo. Jezuitów domków 5
9. Cegielnia Świętego Ducha
10. Folwark ich^{moś}ciów księży seminarystów do ww. oo. Jezuitów należący
11. Dworek ww. oo. Bonifratrów
12. Item drugi tychże przed klasztorem¹³⁷

[k. 31v]

13. Lem<sz>czyznę¹³⁸ całą, na której jest kamienica jedna i budynków 4 'które' trzymają ww. oo. Jezuici
14. Dworek ww. panien Karmelitanek Bosych
15. Item drugi dworek tychże panien murowany
16. Item tychże panien domostwo

^{t-t} W Or.: którą. ^{d-d} W Or.: Sędomirskich.

¹³⁵ Jedną z wymienionych kamienic jest najprawdopodobniej nieruchomości, która została przejęta 28 sierpnia 1730 r. przez Gabriela Dobrogoszcza prepozyta kościoła pw. Św. Ducha syna wcześniejszego właściciela kamienicy Jana Dobrogoszcza. Kamienica była wówczas własnością Agnieszki i Franciszka Humłów, od których dzierżawił ją Hirs (Herszek) Jakubowicz. Posesję w imieniu Dobrogoszcza przejął nieznan z imienia Milanowski (H. Gmiterek, *Materiały*, poz. 2099, s. 371). W spisach miejskich z 1738 r. jedną z kamienic w Pierwszej części Przedmieścia zwano Dobrogoszczowską. W Specyfikacji jednak nazwa ta dla kamienicy z Przedmieścia Krakowskiego nie została odnotowana, tak więc najpewniej była nią jedna z nieruchomości należących do prepozytury szpitalnej Św. Ducha przejęta wszak przez ks. Gabriela Dobrogoszcza. Jeśli chodzi o dzieje tej kamienicy, utracił ją Jan Dobrogoszcz realizując ryzykowne przedsięwzięcia finansowe z Herszkiem (Hirszem) Jakubowiczem, wobec którego popadł w dług. Żyd natomiast przejął majątek Dobrogoszcza, a w jego kamienicy na Krakowskim Przedmieściu otworzył sklep gdzie handlował gorzałką i przyprawami korzennymi. Sprawiedliwości próbowała dochodzić przed lubelskim sądem grodzkim żona Jana Dobrogoszcza, Agnieszka z Luziewiczów (protestacja, 20 kwietnia 1722 r.), zob. H. Gmiterek, *Materiały*, poz. 1533, s. 283.

¹³⁶ Dominikanie Obserwanci (Congregatio Sancti Ludovici Bertrandi Ordinis Praedicatorum in Regno Poloniae).

¹³⁷ Klasztor oo. Bonifratrów znajdował się w zachodniej części tzw. placu na rozdrożu czyli charakterystycznego terenu o trójkątnym kształcie ukształtowanego w XVI w. (dziś Plac Litewski) między od południa traktem krakowskim, główną arterią przechodzącą przez Krakowskie Przedmieście (dziś ulica o tej nazwie), od strony północnej plac ograniczała droga wiodąca w kierunku Wieniawy. Na Planie z 1783 r. klasztor oo. Bonifratrów został oznaczony: 73. Plac do wzniesienia klasztoru został nabyty przez sufragana chełmskiego Mikołaja Świrskiego w 1649 r., klasztor postawiono w 1653 r., a w następnym roku osadzony w nim został zakon oo. Bonifratrów. Obok klasztoru powstał szpital dla umysłowo chorych oraz cmentarz. W czasie opracowania Specyfikacji z klasztorem sąsiadowały pałace magnackie zajmujące północną część placu na rozdrożu należące do Potockich, Sanguszków i Czartoryskich, zob. J. Dybała, *Plac Litewski w Lublinie: dzieje zabudowy i założenia urbanistycznego*, „Roczniki Humanistyczne”, 1972, t. XX, z. 5, s. 71 - 82; S. Z. Sierpiński, *Obraz miasta Lublina*, Warszawa 1839, s. 26.

¹³⁸ Teren na północ od miasta w murach i północny-zachód od Stawu (oznaczenie na Planie 1783: „P”). W XVII w. był to folwark należący do mieszczańskiej rodziny Lemków, stąd jego nazwa.

17. Domków murowanych w. oo. Jezuitów cztery
18. Dworek w. jmcí księǳa scholastyka¹³⁹
19. Kamienica w. jmcí księǳa proboszcza świętoduskiego¹⁴⁰
20. Kamienica i ogród ww. oo. Jezuitów
21. Domostwo ww. oo. Karmelitów Bosych
22. Browarów tychże ww. oo. dwa
23. Słodownia tychże ww. oo.
24. Dworek ww. oo. Trynitarzów. Tam browar, słodownia i łaźnia
25. Szpital ichmcíów księǳy farnych¹⁴¹
26. Dworek ww. panien Bernardynek
27. Dworek tychże ww. panien
28. Stara Bursa¹⁴² ww. oo. Jezuitów
29. Kamienica ww. oo. Jezuitów
30. Dworek ww. panien ^dsadomierskich^b
31. Kamienica Świętego Ducha
32. Kamienica ww. oo. Pijarów¹⁴³
- [k. 32]
33. Kamienica pod Jeleniem¹⁴⁴ księǳa
34. Konwent ww. oo. Kapucynów zabrał kamienic i budynków numero 10, na którym placu się pomorowali¹⁴⁵

¹³⁹ Ks. Michał Szajowski (zm. 1753), scholastyk lubelski od 1734 r.; ks. J. Szczepaniak, *Spis prałatów...* s. 127. Oznaczenie nieruchomości na Planie 1783: I1.

¹⁴⁰ Oznaczenie nieruchomości na Planie 1783: k1.

¹⁴¹ Szpital księǳy inwalidów (*Hospitale invalidorum sacerdotum*). Był to przytułek dla starych, chorych i niedołężnych księǳy. Teren gdzie został umieszczony szpital był zakupiony w 1639 r. przez ks. Walentego Turobojskiego. Nabyty został wówczas folwarczek z dworem, stajniami i ogrodami niedaleko własności ss. Brygidek w Drugiej części Krakowskiego Przedmieścia na Żmigrodzie. W 1646 r. oficjał ks. Michał Sługocki i kanonik ks. Wojciech Jaworzyński kupili kamienicę zwaną Michalińska lub Budzińska. W 1653 r. ks. Sługocki kupił dodatkowo dom razem z ogrodem, zapisując posesję w 1655 r. szpitalowi. W świetle wizyty generalnej przeprowadzonej 15 lutego 1760 r. księǳa inwalidzi nie mieszkali w jednym miejscu, ale w domach prywatnych oraz szpitalach oo. Bonifratrów. Dnia 7 września 1736 r. dziekan i oficjał lubelski ks. Mikołaj A. Janowski oddał w dwudziestoletnią dzierżawę plac należący do księǳy inwalidów, który został zdewastowany w zawieruchach wojennych. W 1763 r. zostały sprzedane należące do księǳy inwalidów domy i plac na Żmigrodzie, a w 1786 r. folwark Nikłowski, J. A. Wadowski, dz. cyt., s. 156–158; B. S. Kumor, *Dzieje diecezji krakowskiej do roku 1795*, tom trzeci, Kraków 2000, s. 513–515.

¹⁴² Na Planie 1783 oznaczona: a3. Na północ od klasztorów Reformatów i Misjonarzy.

¹⁴³ Oznaczenie na Planie 1783: „S”.

¹⁴⁴ Obecnie Krakowskie Przedmieście 12; J. Czerepińska, *Krakowskie Przedmieście na odcinku od Placu Łokietka do ul. Staszica w Lublinie*, mpis, www.tnn.pl (Lublin pamięć miejsca).

¹⁴⁵ Kapucyni (*Ordo Fratrum Minorum Capucinatorum*). Klasztor oo. Kapucynów na Planie 1783: „Ł”. Podstawę założenia klasztoru stanowiła fundacja marszałka w. litewskiego Pawła Sanguszki i jego żony Anny Marii z Lubomirskich, którzy zakupili nieruchomości przy trakcie krakowskim naprzeciw własnej lubelskiej rezydencji. Fundacja małżonków została zaaprobowana przez władze kościelne w 1723 r. Także plac z nowym dworem przy trakcie krakowskim obok klasztoru oo. Bonifratrów łącznie z sumą pieniężną przekazała w 1722 r. Kapucynom kasztelanowa wołyńska Jadwiga Zahorowska oprócz tego Kapucyni otrzymali pod koniec 1723 r. na tymże przedmieściu lubelskim z rąk kanonika krakowskiego

35. Domostwo ww. panien Wizytek
36. Domostwo ww. oo. Pijarów
37. Domostwo ww. oo. Trynitarzów
38. Budynek ichciów księży farnych
39. Karczma ww. panien Wizytek
40. Dworek ichciów księży świętokrzyskich Benedyktynów¹⁴⁶
41. Domostwo jm^oci księdza plebana świętego Mikołaja¹⁴⁷
42. Dworek wielebnych oo Pijarów

§Na Przedmieściu duchownych §posesyi§ N° 42§

asPosesje§ szlacheckiea

1. Kamienica j. panów Kłodnickich
2. Kamienica w. jci pana Jabłonowskiego¹⁴⁸
3. Kamienica w. jci pana Pełłowskiego¹⁴⁹
4. Kamienica w. jci pana Radeckiego¹⁵⁰
5. Dom wielki pana Królikowskiego
6. Kamienica j.w.jci pana Potockiego hetmana w. k.¹⁵¹

ks. Hieronima Jełowickiego duży sad i ogród razem z budynkami gospodarczymi i stajniami, które znajdowały się między traktem krakowskim a pustym ogrodem ss. Brygidek. Na temat fundacji w Lublinie klasztoru oo. Kapucynów, zob. szerzej, M. Budziarek, *Kapucyni w Lublinie. Dzieje klasztoru w latach 1721–1864*, Warszawa – Lublin 1996, s. 35–38.

¹⁴⁶ Benedyktyni (*Ordo Sancti Benedicti*) z opactwa ze Świętego Krzyża.

¹⁴⁷ Proboszczem parafii p.w. św. Mikołaja Biskupa na Czwartku w czasie opracowywania Specyfikacji był ks. Paweł Mazurkiewicz. Jako duszpasterz parafii wystąpił już w lipcu 1736 r. (Archiwum Archidiecezjalne Lubelskie, Lublin parafia Św. Mikołaja rz-k., Akta urodzeń, t. III, s. 78); jego poprzednikiem był ks. Kazimierz Drużycki, który funkcję proboszcza pełnił jeszcze 17 kwietnia 1736 r. (tamże, s. 76). Fakt sprawowania godności proboszcza parafii na Czwartku przez ks. Pawła Mazurkiewicza potwierdza także ks. J. Szczepaniak, nie precyzyjnie jednak wskazał, że proboszczem został on dopiero 23 grudnia 1738 r., J. Szczepaniak, *Spis prepozytów i plebanów...*, s. 176.

¹⁴⁸ Antoni Jabłonowski, miecznik podlaski, por. AAL, PJ, t. LXII, s. 33.

¹⁴⁹ Nieruchomość była własnością podkomorzego łuckiego Piotra Antoniego Pełłowskiego przedtem podczaszego kijowskiego, zob. APL, Akta m. Lublina, Akta luźne sygn. 88, s. 159 (informacja pochodzi z 1732 r., kiedy Pełłowski był podczaszym kijowskim); zob. Urzędnicy województw kijowskiego i czernihowskiego XV–XVIII wieku. Spisy, oprac. E. Janas, W. Kłaczewski, Kórnik 2002, poz. 205, s. 43.

¹⁵⁰ Przed 1732 r. nieruchomość należała do Cetnerów później jej właścicielem był Antoni Jerzy Radecki, chorąży bełski od 3 III 1731 r., zmarły przed 30 V 1738 r. po którego śmierci kamienicę odziedziczył jego syn, zob. Urzędnicy województwa bełskiego i ziemi chełmskiej XIV – XVIII wieku. Spisy, oprac. H. Gmiterek i R. Szczygiel, Kórnik 1992, poz. 24, s. 29.

¹⁵¹ Józef Potocki, nominowany na hetmana w. koronnego 9 listopada 1735 r., zm. 19 maja 1751 r., Urzędnicy centralni i nadworni Polski XIV – XVIII wieku. Spisy, oprac. K. Chłapowski, S. Ciara, Ł. Kądziała, T. Nowakowski, E. Opaliński, G. Rutkowska, T. Zielińska, poz. 136, s. 44; zob. A. Link-Lenczowski, *Potocki Józef h. Pilawa (1673 – 1751) [w:] Polski słownik biograficzny, t. XXVIII*, Wrocław 1984–1985, s. 59–72.

7. Dworek jć pana Szulca ¹chorążego¹ artyleryi¹⁵²
[k. 32v]
8. Dworek jć panów Czelużyńskich¹⁵³
9. Kamienica j.o. księcia Czartoryskiego w. r.¹⁵⁴
10. Dworek j. w. jmc¹⁵⁵ci pana Lanckorońskiego kasztelana gostyńskiego¹⁵⁵
11. Kamienica w. jmc¹⁵⁶i pana starosty czerwonogrodzkiego¹⁵⁶
12. Karczma j.o. książąt Lubomirskich w. k.¹⁵⁷
13. Karczma j. w. jmc¹⁵⁸i pana Rzewuskiego pisarza koronnego¹⁵⁸

¹⁴ W Or.: *Horążego*.

¹⁵² Marcin Szulc, służący w Regimencie Artylerii Koronnej, zmarł w wieku 70 lat 14 grudnia 1750 r. i został pochowany w kościele oo. Karmelitów Bosych (AAL, PJ, t. LXII, s. 29). W spisie kamienic z 20 sierpnia 1738 r. zostało zarejestrowane „domostwo Bylinkowej teraz jmc¹i p. Szulca” znajdujące się w pierwszej części Przedmiescia Krakowskiego usytuowane niedaleko (sądząc z kolejności wymieniania poszczególnych nieruchomości) od: domostwa Królikowskiego, domostwa Adamowej, kamienicy Zachariaszewskiej, domostwa Kozłowskiego krawca, kamienicy starosty czerwonogrodzkiego, karczmy wojewody krakowskiego i innych, APL, APE, sygn. 295, k. 21v; zob. także spis kamienic z 12 września 1750 r., tamże, k. 231.

¹⁵³ Rodzina pieczętująca się herbem Topór. Spośród jej przedstawicieli Aleksander podpisał elekcję Augusta II jako posesjonat Ziemi Chełmskiej, a Józef wystąpił na elekcji Stanisława Leszczyńskiego jako przedstawiciel województwa ruskiego, zob. Elektorowie królów Władysława IV, Michała Korybuta, Stanisława Leszczyńskiego i spis stronników Augusta III, zestawili J. Dunin-Borkowski, M. Dumin-Wąsowicz, „Rocznik Towarzystwa Heraldycznego we Lwowie”, t. I, 1908/9, s. 35; Elektorów poczet którzy nigdy głosowali na elektów Jana Kazimierza r. 1648, Jana III r. 1674, Augusta II r. 1697 i Stanisława Augusta r. 1764; najjasniejszych królów polskich wielkich książąt litewskich itd., ułożył i wydał O. Pietruski, Lwów 1845, s. 59; A. Boniecki, *Herbarz polski*, t. III, Warszawa 1900, s. 354.

¹⁵⁴ Aleksander August Czartoryski, wojewoda ruski od 11 listopada 1731 r., zob. W. Konopczyński, *Czartoryski Aleksander August, książę (1697–1782)* [w:] *Polski słownik biograficzny*, t. IV, Kraków 1938, s. 272.

¹⁵⁵ Wojciech Lanckoroński (1727–1753), K. Niesiecki, *Herbarz polski powiększony dodatkami z późniejszych autorów, rękopismów, dowodów urzędowych i wydany przez J. N. Bobrowicza*, t. I, Lipsk 1839–1846, s. 324.

¹⁵⁶ Starosta czerwonogrodzki Jan Bazyli Zagwoyski posiadał na Krakowskim Przedmieściu dworek, zob. H. Gmiterek, *Materiały*, poz. 2129, s. 375 (30 VI 1731); tamże, poz. 2130, poz. 2131, s. 375 (3 VII 1731); W. Bondyra, *Reprezentacja sejmowa Rusi Czerwonej w czasach saskich*, Lublin 2005, s. 211 (w czasie opracowania Specyfikacji Zagwoyski starostą czerwonogrodzkim już prawdopodobnie nie był, ale dawny tytuł właściciela był wiązany z nieruchomością).

¹⁵⁷ Lubomirskich wojewodzciców krakowskich. Synami wojewody krakowskiego Jerzego Dominika Lubomirskiego (zm. 1727) byli: Antoni Benedykt starosta kazimierski, barski i lipnicki oraz Franciszek Ferdynand, zob. też H. Gmiterek, *Materiały*, poz. 1888, s. 338 (relacja woźnego sądowego, 12 lipca 1727 r.).

¹⁵⁸ Michał Józef Rzewuski pisarz polny koronny, nominowany 17 lipca 1736 r., uzyskał 20 października 1752 r. awans na wojewodę podlaskiego, *Urzędnicy centralni...*, 547, s. 97; H. Palkij, *Rzewuski Michał Józef h. Krzywda* (zm. 1770) [w:] *Polski słownik biograficzny*, t. XXXIV/1, z. 140, s. 134–136.

14. Dworek w. jmci pani starościны lityńskiej¹⁵⁹
15. Dworek w. jmci pani Sosnowskiej
16. Dworek j. w. jmci pana Potockiego hetmana w. k.
17. Dworek ante Nezerowski teraz szlachecki
18. Dworek w. jmci pani Kalinowskiej
19. Dworek j. pana Zakrzewskiego
20. Dworek j. w. pana Potockiego kasztelana braclawskiego¹⁶⁰
21. Dworek j. pana Hana pułkownika
22. Dworek j. w. jmc pana starosty braclawskiego¹⁶¹
23. Item karczma "tegoż" j. w. jm^oci
24. Dworek w. jci pana Kielczewskiego¹⁶²
25. Dworek w. jmci pana Stoińskiego¹⁶³
26. Item drugi dworek "tegoż" wielmożnego jm^oci
[k. 33]
27. Kamienica w. jmci pana Piotrkowskiego
28. Dworek w. jci pana Orańskiego
29. Item drugi dworek murowany tegoż w. jm^oci
30. Dworek w. jci pana starosty wiskiego¹⁶⁴
31. Kamienica jmci pana Przystawskiego
32. Kamienica¹⁶⁵ w. jmc pana Wolskiego¹⁶⁶

^{u-u} W Or.: tegosz.

¹⁵⁹ Lityn był tenutą w województwie braclawskim. W czasie opracowania specyfikacji starościną lityńską była Marianna z Dziulich wdowa po posesorze królewsczyzny Józefie Antonim Brzuchowskim (strażnik polny koronny, zm. 1730 r., Urzędnicy centralni..., poz. 1016, s. 155), a po jego śmierci żona Stanisława Świdzińskiego (wojewoda rawski, zm. 1761 r.), na którego przeniosła prawa do tytułu dzierżenia starostwa. T. Zielińska, *Magnateria polska epoki saskiej. Funkcje urzędów i królewsczyzn w procesie przeobrażeń warstwy społecznej*, Wrocław 1977, s. 128.

¹⁶⁰ Jan Potocki, K. Niesiecki, t. I, s. 285.

¹⁶¹ Starostą braclawskim był od 1732 r. Feliks Ignacy Wielhorski (zm. między 1732–1745), W. Bondyra, *Reprezentacja ...*, s. 207.

¹⁶² Zapewne Remigian Skarbek Kielczewski, stolnik urzędowski od 7 lipca 1729 r., z urzędu zrezygnował przed 31 października 1740 r., Urzędnicy województwa lubelskiego..., poz. 764, s. 101.

¹⁶³ Z 30 marca 1701 r. mamy informację, że na Przedmieściu Krakowskim posiadał kamienicę cześnik bełski Marek Stoiński (H. Gmiterek, *Materiały*, poz. 272, poz. 274, s. 78). Z 13 kwietnia 1753 r. mamy informację, że sędzia ziemski lubelski Dominik Stoiński miał dwór na Podwalu, APL, CLRMO sygn. 324, k. 544-544v; tamże, sygn. 326, k. 449 - 449v.

¹⁶⁴ Starostą wiskim był od 15 kwietnia 1730 r. Adam Stanisław Rostkowski, który sędował starostwo 12 grudnia 1746 r. synowi Janowi Michałowi, zob. E. Burda, *Rostkowski Adam Stanisław h. Dąbrowa* (zm. 1769) [w:] *Polski słownik biograficzny*, t. XXXII/1, z. 162, Wrocław-Warszawa 1989, s. 162.

¹⁶⁵ Kamienica znajdowała się w Drugiej części Krakowskiego Przedmieścia.

¹⁶⁶ Właścicielem kamienicy był Andrzej Wolski cześnik żytomierski (jako posiadający urząd wzmiankowany 20 kwietnia 1724 r., dnia 29 maja 1738 r. uzyskał awans na cześnika chełmskiego, Urzędnicy województw kijowskiego i czernichowskiego XV – XVIII wieku. Spisy, oprac. E. Janas i W. Kłaczewski, Kórnik 2002, poz. 818, s. 114). Dnia 6 marca 1732 r. w kamienicy wybuchł pożar w konsekwencji którego spłonęło 14 domostw „przed Korcami”, „Kuryer Polski”, 1732, CXVI, s. 491 (z Lublina d. 9. Martij).

33. Kamienica wjmci pana Orzechowskiego p. l.¹⁶⁷
34. Dworek j. pana Sałackiego¹⁶⁸
35. Dwór w. jci pana Rozwadowskiego¹⁶⁹
36. Dworek tegoż w. jm^{oś}ci
37. Kamienica w. jmci pana Bonieckiego¹⁷⁰
38. Kamienica w. jmci pana Żuremskiego
39. ^aŻmigród^a na którym stoi ^w10^w domostwa ten gront trzyma j. w. jmość pan Tarło
40. Kamienica j. w. iciów panów Szczuków¹⁷¹
41. Dworek wjci pana Brodowskiego podczaszego lubelskiego¹⁷²
42. Browar tegoż w. jm^{oś}ci
43. Dom ważny tegoż w. jm^{oś}ci
44. Dworek w. jci pani starościnej zakroczymskiej¹⁷³
45. Item drugi dwór teje jmości
46. Item karczma i łaźnia teje w. jm^{oś}ci

^{w-w} Liczba podkreślona

¹⁶⁷ Właścicielem nieruchomości był Paweł Bibersztyn Orzechowski podstoli lubelski (nominowany na urząd 26 kwietnia 1727 r., zmarł przed 12 lipca 1754 r.), Urzędnicy województwa lubeskiego..., poz. 252, s. 44.

¹⁶⁸ Właściciel nieruchomości Wojcich Sałacki, zmarł w wieku 76 lat 25 sierpnia 1751 r., został pochowany w kościele oo. Reformatów, AAL, PJ, t. LXII, s. 35.

¹⁶⁹ Właścicielem nieruchomości był Michał Rozwadowski w 1734 r. stolnik łukowski bądź jego sukcesorowie, zob. APL, APE, sygn. 278, k. 217.

¹⁷⁰ Antoni Ludwik Boniecki, podcasy chełmski od 15 kwietnia 1736 r. (wcześniej podstoli chełmski), dnia 11 grudnia 1746 r. został nominowany na podsędkę chełmskiego, zmarł 20 listopada 1774 r., zob. APL, Akta m. Lublina, Akta luźne sygn. 88, s. 155; Urzędnicy województwa bełskiego i ziemi chełmskiej XIV – XVIII wieku. Spisy, oprac. H. Gmiterek, R. Szczygieł, Kórnik 1992, poz. 1340, s. 180, 1252, s. 169, poz. 1316, s. 177.

¹⁷¹ Właścicielami nieruchomości byli synowie bądź sukcesorowie podkanclerzego litewskiego Stanisława Antoniego Szczuki, zob. APL, APE, sygn. 278, k. 216v

¹⁷² Michał Franciszek Brodowski na Targowisku i Zakrzowie, na podczaszego lubelskiego nominy 21 maja 1729 r., zm. przed 14 stycznia 1739 r., Urzędnicy województwa lubelskiego..., poz. 179, s. 36. W spisie podana informacja, że z urzędem podczaszego lubelskiego wystąpił 28 sierpnia 1738 r. także Walerian Trębiński (Trembiński), tamże, poz. 180, s. 36.

¹⁷³ Dworek znajdował się na Żmigrodzie, w 1732 r. należał do starosty zakroczymskiego Michała Młockiego (APL, Akta m. Lublina, Akta luźne sygn. 88, s. 155). Specyfikacja sugeruje, że nieruchomość w dobie sporządzenia spisu należała do wdowy po nim Teresy z Orzechowskich. Syn Michała, Józefa Młocki (zm. po 1771), starostą zakroczymskim był już w sierpniu 1738 r.; w 1771 r. starostwo przekazał synowi Tadeuszowi, zob. A. Sowa, Młocki Józef h. Prawdzic [w:] Psb, t. XXI/2, z. 89, s. 406; starosta zakroczymski Michał Młocki przed 6 marca 1733 r. zorganizował nad Bystrzycą folwark, H. Gmiterek, Materiały, poz. 2242, s. 392 – 393 (6 III 1733); zob. także M. J. Minakowski, Elita północnomazowiecka. Elita Rzeczypospolitej, t. I, ziemie: ciechanowska, łomżyńska, nurska, różańska, wiska, wyszogrodzka i zakroczymska dawnego województwa (księstwa) mazowieckiego, Kraków 2011, s. 196 – 198.

47. Dwór j. w. jmci pana Suchodolskiego chorążego lubelskiego¹⁷⁴
48. Karczma tegoż jaśnie wielmożnego jm^ości
49. Dworek jmości pana Adamowskiego
50. Dwór j. w. jmci pana Sierakowskiego strażnika w. k.¹⁷⁵
[k. 33v]
51. Dwór w. ichciów panów Kiełczewskich za Bernardyny¹⁷⁶
52. Kamienica¹⁷⁷ j. w. jmci pana starosty rzeczyckiego¹⁷⁸
53. Kamienica w. jci pana Skrzynieckiego¹⁷⁹
54. Kamienica w. jci pana Olbięckiego
55. Kamienica w. jmci pana Raszewskiego
56. Domostwo jć pana Królikowskiego
57. ^v Domostwo tegoż drugie j. pana Królikowskiego
58. Dwa place w. jci pana Polanowskiego na których się nie muruje
59. Domostwo jć pana Królikowskiego
60. Dworek w. jci pana Muszyńskiego
61. Na drugiej stronie dworek jmci pana Polanowskiego¹⁸⁰
62. Plac Głowackiego do dworku w. jmc pana Polanowskiego przysposobiony

^v W Or. brak w numeracji „57” ; po „56” następuje bezpośrednio „58”, co zmienia porządek numeracji dalszego zestawienia.

¹⁷⁴ Dwór Suchodolskich znajdował się na Żmigrodzie. Mamy informację z dnia 28 września 1751 r. (APL, CLRMO sygn. 315, k. 590 - 591) oraz 16 lutego 1756 r. (APL, CLRMO sygn. 336, k. 171 - 171v; tamże sygn. 338, k. 287v - 288), że na Żmigrodzie posiadał dwór podczaszy krasnostawski Michał Maurycy Suchodolski (podczaszy krasnostawski od 1744 r.). Suchodolscy posiadali w Lublinie również inne nieruchomości. Jan Riabinin ustalił, że Suchodolscy posiadali na północny-zachód od Żmigrodu, na Korcach tzw. pałac ordynacki (dziś Królewska 13), który 28 grudnia 1785 r. Michał Maurycy Suchodolski sprzedał Annie z Sapiechów Jabłonowskiej, zob. J. Riabinin, J. Dutkiewicz, Dawne pałace na Korcach w Lublinie, „Pamiętnik Lubelski”, t. III, za lata 1935 – 1937 [Lublin 1938], s. 366 – 367.

¹⁷⁵ Strażnik polny (wielki) koronny, starosta żytomierski Józef Sierakowski, nominowany na dygnitarstwo 15 kwietnia 1730 r., zm. po 5 lipca 1748 r., Urzędnicy centralni ..., poz. 1017, s. 155.

¹⁷⁶ Na Planie 1783 oznaczony: q2.

¹⁷⁷ Dawna kamienica Sobieskich sprzedana Radziwiłłom. Obecnie Bernardyńska 13, gmach Politechniki Lubelskiej (Zabytki architektury i budownictwa..., poz. 104, s. 223). Nieruchomość oznaczona na Planie 1783: Ł2, zob. M. A. Ronikierowa, dz. cyt., s. 192 – 193.

¹⁷⁸ Albrycht Radziwiłł, został nominowany na starostwo sądowe rzeczyckie (województwo mińskie) 15 lipca 1734 r., W. Szczygieski, Radziwiłł Albrycht h. Trąby (ur. 1717, zm. po 1790) [w:] Polski słownik biograficzny, t. XXX/I, z. 124, Wrocław – Warszawa 1987, s. 148.

¹⁷⁹ Właścicielem kamienicy był skarbnik czernihowski Mikołaj Skrzyniecki, H. Gmiterek, Materiały, poz. 2272, s. 397 (18 VI 1733). Spis urzędników województwa czernihowskiego nie wspomina Mikołaja Skrzynieckiego, zob. Urzędnicy województw kijowskiego i czernihowskiego..., s. 188.

¹⁸⁰ Właścicielem dworku na Krakowskim Przedmieściu w Lublinie był Kazimierz Polanowski podstoli buski (13 listopada 1724), awansowany 27 lipca 1736 r. na chorążego lubaczowskiego, zm. przed 27 października 1741., zob. Urzędnicy dawnej Rzeczypospolitej XII–XVIII wieku. Spisy, t. III, Ziemia ruska, z. 2, Urzędnicy województwa belskiego i ziemi chełmskiej XIV–XVIII wieku, Krasnystaw, oprac. H. Gmiterek, R. Szczygieski, Kórnik 1992, poz. 560, s. 91, nr 893, s. 129; H. Gmiterek, Materiały, poz. 1983, s. 353. Nieruchomość znajdowała przy ulicy Panny Maryi niedaleko Gorajszczyzny, por. W. Bondyra, Pałace i dwory szlacheckie..., s. 179.

63. Kamienica w. ichciów panów Prażmowskich
64. Domostwo jmci pana Leszczyńskiego
65. Domostwo jmci pana Pieńkowskiego
66. Domostwo jmci pana Mikulskiego
67. Domostwo drugie jmci pana Pieńkowskiego
68. Dworek jmc pana Anczyńskiego¹⁸¹
69. Dworek jmci pana Goliszewskiego
70. Dworek w. jmci pana Drzewieckiego
71. Kamienica jmci pana Konwickiego
72. Dworek jmci pana Raczyńskiego regnrta krasnostawskiego¹⁸²
[k. 34]
73. Dworek jmci pana Różańskiego
74. Dworek w. jci pana Grabowieckiego
75. Item drugi dworek tegoż w. jm^oci

§Szlacheckich §posesyi§ na §Przedmieściu N^umero 76^x g¹⁸³

^aKamienice i domy miejskie na Przedmieściu Krakowskim w Lublinie^a

1. Dom Marcina Koseckiego ślusarza¹⁸⁴
2. Dom Józefa Byczkowskiego¹⁸⁵
3. Domek Błażeja Latusiewicza
4. Dom Jana Zaleskiego stolarza
5. Kamienica jc pana Babińskiego ł. l.¹⁸⁶
6. Kamienica Jakubowskiej wdowy
7. Kamienica Wirzbickiego malarza
8. Domek Antoniego kowala
9. Domek Adama kowala
10. Domostwo pana Jakubowskiego cyrulika

^{x-x} Podkreślenie.

¹⁸¹ Właściciel nieruchomości Anczyński w 1732 r. był vicesgerentem oświęcimskim, pisarz podwojewódziński lubelski, zob. APL, Akta m. Lublina, Akta luźne sygn. 88, s. 160.

¹⁸² Regent grodzki krasnostawski Alojzy Franciszek Raczyński, zob. Urzędnicy województwa belskiego..., 1561, s. 207.

¹⁸³ Według Specyfikacji szlacheckich posesji powinno być co najmniej 86.

¹⁸⁴ W księdze zgonów parafii św. Michała odnajdujemy osobę o tym samym imieniu i wykonywanej profesji, ale o podobnie brzmiącym nazwisku: Kosowski, który zmarł 14 września 1749 r. AAL, PJ, t. LXII, s. 22.

¹⁸⁵ Józef Byczkowski zmarł 14 grudnia 1746 r., w wieku 50 lat, AAL, PJ, t. LXII, s. 8; rzeźnik Byczkowski miał w 1753 r. dom na Podwalu (21 V 1753), APL, CLRMO sygn. 324, k. 823v - 824v.

¹⁸⁶ Właściciel nieruchomości, Babiński był członkiem lubelskiego sądu ławniczego.

11. Domostwo Franciszka Zienkiewicza za szańcami¹⁸⁷
12. Domostwo jmcj pana Sławęckiego
13. Dworek jć pana ^yGebhardta^{y 188} z pocztmagistra^{z 189}
14. Folwark jmcj pana ^zGiencińskiego^{z r. l.¹⁹⁰}
15. Domostwo pana Kaleckiego
[k. 34v]
16. Domek Szymona drażnika¹⁹¹
17. Domek Granackiego kucharza
18. Folwark jć pana ^zGiencińskiego^{z r. l.¹⁹²}
19. Woskobojnja miejska¹⁹³
20. Domostwo Magłownicznej¹⁹⁴

^{y-y} W Or.: Giebart. ^{z-z} W Or.: pocztmagistra. ^{z-z} W Or.: Gęcinskiego.

¹⁸⁷ Badania archeologiczne wykazały, że na obszarze na zachód od miasta powstały od średniowiecza do epoki wczesno-nowożytnej cztery linie obronne miasta, ich budowę potwierdzają również źródła pisane. Wszystkie umocnienia miały orientację północ-południe. Najstarsza linia umocnień powstała pod koniec XV w. biegła wzdłuż współczesnych ulic Świętoduskiej i Dolnej Panny Marii, druga linia powstała w połowie XVI w. biegła wzdłuż dzisiejszych ulic Staszica i Kapucyńskiej, pozostałości trzeciej linii (powstałej w latach 20. XVII w.) odkryto wzdłuż ulic 3 Maja i Kołłątaja, natomiast czwarta linia wybudowana ok. 1670 r. biegła wzdłuż zachodniej strony ul. Lipowej obejmując wschodni skraj Ogrodu Saskiego. Adnotacja w Specyfikacji dotyczy zapewne czwartej linii szańców, jest ona również widoczna na planie d'Orkena z 1716 r., E. Mitrus, *Archeologia o murach miejskich i młodszych liniach obrony miasta [w:] Lublin i okolice w badaniach archeologicznych, praca zbior. pod red. E. Banasiewicz, Lublin 1999, s. 34 – 38 (tamże Mapa 4. Młodsze linie obronne miasta);* por. K. Nieścioruk, *Metodyczne aspekty kartograficznej analizy i oceny dawnych planów miast na przykładzie planu Lublina z 1716 roku C. d'Orkena, Lublin 2006, s. 66-67 (mpis pracy doktorskiej, Zakład Kartografii UMCS).*

¹⁸⁸ Godfried Gebhardt prefekt poczty i pisarz komory lubelskiej. W 1745 r. posiadał rezydencję na ul. Olejnej (20 V 1745), APL, CLRMO sygn. 295, k. 541–541v; tamże, sygn. 296, k. 793. O tej nieruchomości brak informacji w Specyfikacji. Posiadamy jednak przesłanki źródłowe, że w roku powstania Specyfikacji Godfried Gebhardt mieszkał w kamienicy Nejzerowskiej (Nezerowskiej) w Pierwszej części miasta od Bramy Krakowskiej (APL, APE, sygn. 295, k. 1). Może więc w sformułowaniu z 1745 r., że jego siedziba znajdowała się na ul. Olejnej, chodziło właśnie o kamienicę Nejzerowską (Nezerowską).

¹⁸⁹ Właściwie poczt magister, 'urząd, naczelnik poczty', Z. Góralski, *Encyklopedia urzędów i godności w dawnej Polsce, Warszawa 2000, s. 98.*

¹⁹⁰ Piotr Gienciński (zm. 1744 r.), członek Rady lubelskiej w latach 1727 – 1744, wójt lubelski w latach 1716, 1720–1721, 1724–1726, J. Riabinin, *Rada...*, s. 27; M. Stankowa, *Kancelaria...*, s. 90.

¹⁹¹ Drążnik, 'tragarz'; M. S. B. Linde, *t. I*, s. 525.

¹⁹² Własność Piotra Giencińskiego.

¹⁹³ Woskobojnja była przedsiębiorstwem miejskim, gdzie tłoczono i przetapiano wosk. Znajdowała się w pierwszej części Przedmieścia Krakowskiego w rejonie północno-zachodnim od murów miejskich; zob. M.S.B. Linde, *t. 6*, s. 294; *Lustracja województwa lubelskiego 1661*, wyd. H. Oprawko i K. Schuster, Warszawa 1962, s. 104; H. Gawarecki, *O dawnym Lublinie. Szkice z przeszłości miasta*, Warszawa 1974, s. 77.

¹⁹⁴ Prawdopodobnie posesorka nieruchomości prowadziła rodzaj zakładu magłowniczego. Bądź też wnioskując z charakterystycznej (dla kobiet) formy przydomka (nazwiska) mogła być żoną właściciela takiego zakładu. W księgach grodzkich lubelskich (obłata protestacji 30 kwietnia 1727 r.) jest poświadczona mieszczka lubelska o takim samym przydomku bądź nazwisku zarejestrowanym w Specyfikacji: Ewa Magłowniczna, H. Gmiterek, *Materiały*, poz. 1877, s. 337.

21. Domostwo Wisilewskiej

^aDruga strona Przedmieścia Krakowskiego^a

22. Domostwo p. Lafurkardego¹⁹⁵
23. Domostwo Bernackiego
24. Plac pusty jć. pana Klossa pisarza radzieckiego¹⁹⁶
25. Domostwo Mieczkowskiego
26. Domostwo Usakiewicza¹⁹⁷
27. Domostwo Ciemniowskiego¹⁹⁸
28. Domostwo Andrzeia Żuczkiewicza
29. Domostwo Łaskowskiego
30. Kamienica Lebedowicza
31. Domek Macieja kowala
32. Folwark p. Grygrego
33. Folwark j. p. Wierzbica r. l.¹⁹⁹
34. Folwark jć p. Makarowicza r. l.²⁰⁰
35. Folwark p. Gołyńskiego²⁰¹
- [k. 35]
36. Folwark j. pani Cyboni r. l.²⁰²
37. Dom Kosiarskiego ^zsiodlarza²⁰³
38. Kamieniczka tak j. p. Jelińskiego jako i Oczakiewicza
39. Domek Ziobrowskiego rymarza

^{z-z} W Or.: *siedlarza*.

¹⁹⁵ Inna forma nazwiska: *Lafurgardego*.

¹⁹⁶ Michał Kloss (zm. 1757). Pisarz wójtowski w latach 1713–1725, pisarz radziecki w latach 1723–1743, członek Rady lubelskiej w latach 1742–1757, burmistrz w latach 1742–1743, J. Riabinin, *Rada...*, s. 27, 33; M. Stankowa, *Kancelaria...*, s. 91, 109.

¹⁹⁷ Inna forma nazwiska: *Usiakiewiczza*.

¹⁹⁸ W innych spisach został zarejestrowany jako właściciel nieruchomości: szewc Wojciech Ciemieniowski, natomiast w księdze zgonów parafii św. Michała został odnotowany jako: Ciemioniewski, zmarł w wieku 69 lat 2 marca 1759 r., został pochowany w grobie w kaplicy św. Barbary w kolegiacie św. Michała, AAL, PJ, t. LXII, s. 70 [76].

¹⁹⁹ Józef Wierzbic (zm. 1748 r.), członek Rady lubelskiej w latach 1732–1748, burmistrz lubelski w latach 1732–1733, 1739, 1742–1745, 1748, J. Riabinin, *Rada...*, s. 27; M. Stankowa, *Kancelaria...*, s. 94.

²⁰⁰ Jan Makarowicz, członek Rady lubelskiej w latach 1733–1748, burmistrz lubelski w latach 1733 – 1735, 1737, 1739, 1742, 1746, 1748, J. Riabinin, *Rada...*, s. 27; M. Stankowa, *Kancelaria...*, s. 92.

²⁰¹ Marcin Gołyński, aptekarz, członek Rady lubelskiej w latach 1750 – 1754, burmistrz lubelski w latach 1750 – 1752, zmarł w wieku 60 lat 12 marca 1754 r. pochowany w krypcie kaplicy Pana Jezusa Ukrzyżowanego w kolegiacie św. Michała, AAL, PJ, t. LXII, s. 48; J. Riabinin, *Rada...*, s. 27; M. Stankowa, *Kancelaria...*, s. 90.

²⁰² Kamienica należała do wdowy po Michale Janie Cybonim (zm. 1732), członku Rady lubelskiej w latach 1697–1732 oraz burmistrzu lubelskim w latach 1702, 1708, 1710–1711, 1713, 1715, 1719, 1724, 1731, J. Riabinin, *Rada...*, s. 26; M. Stankowa, *Kancelaria...*, s. 90.

²⁰³ Michał Kosiarski zmarł w wieku 80 lat w ostatniej dekadzie kwietnia 1749 r., AAL, PJ, t. LXII, s. 18.

40. Domek pani ^aKrajowskiej^a wdowy
41. Kamienica tejże pani ^aKrajowskiej^a
42. Kamienica ^bsukcessorów^b p. Staszewskiego
43. Domostwo Mianowskiego
44. Domostwo Gryziowej wdowy
45. Domostwo Wojciecha rymarza
46. Domostwo Wnukiewicza stolarza²⁰⁴
47. Kamienica pusta Zbudzkiego
48. Kamieniczka Sebastiana Żuczkiewicza
49. Domostwo Sasina ^cgarncarza^{c205}
50. Domostwo Sebastiana stelmacha
51. Domostwo Sebastianowej Kowalskiej
52. Domostwo Pawła mularza
53. Domostwo Wojciecha dziesiątnika
54. Domostwo Macieja krawca
55. Domostwo Adama tkacza
56. Domostwo Mikołaja mieszczanina
57. Karczma jć panów Hermsonów
[k. 35v]
58. Cegielnia Świderskiego
59. Domostwo Sakiewicza
60. Domostwo Łopuckiego²⁰⁶
61. Domostwo Zarzyckiego
62. Domostwo Marcina Mazurka²⁰⁷
63. Domostwo Janisiewicza
64. Domostwo Michała Raczką
65. Domostwo Józefa Twardego²⁰⁸
66. Domostwo Rogulskiego
67. Domostwo pana Szyszkowskiego
68. Domek Sawickiego

^gMiejskich na Przedmieściu ^sposesyi^s n^{umer}o 68^g

^{a-a} W Or.: Kraiewskiej. ^{b-b} W Or.: Sukcessorow. ^{c-c} W Or.: Gancarza.

²⁰⁴ Jan Wnukiewicz, stolarz, zmarł w wieku 70 lat 8 stycznia 1757 r., pochowany w kolegiacie św. Michała, AAL, PJ, t. LXII, s. 64.

²⁰⁵ Mateusz Sasin, garncarz, zmarł 6 września 1750 r., AAL, PJ, t. LXII, s. 27.

²⁰⁶ Inna forma nazwiska: Łopackiego.

²⁰⁷ Marcin Mazurek zmarł w wieku 60 lat 29 kwietnia 1772 r., został pochowany w kolegiacie św. Michała, AAL, PJ, t. LXIII, s. 8.

²⁰⁸ Józef Twardy zmarł 8 września 1748 r., AAL, PJ, t. LXII, s. 16.

^aJurydykce^{a209}

Panny Maryi ulica²¹⁰

Podzamcze²¹¹

Żydzi²¹²

²⁰⁹ Jurydyki były to enklawy powstające na przedmieściach miasta, niepodlegające jurysdykcji władz miejskich. Badający specyfikę jurydyk lubelskich Józef Mazurkiewicz podzielił je pod względem własnościowym na: królewskie, duchowne, magnacko-szlacheckie oraz wójtowskie i miejskie (radzieckie), J. Mazurkiewicz, *Jurydyki lubelskie*, Wrocław 1956, s. 60.

²¹⁰ Oznaczona na Planie 1783: abcdef. Trakt „odbijający” na południowy-zachód od Krakowskiego Przedmieścia. Wzdłuż arterii powstała jurydyka ss. Brygidek. Ziemskie posiadłości Brygidek obejmowały place i ogrody otaczające klasztor oraz teren dochodzący do drogi wiodącej do Kazimierza. Brygidki na posiadanym obszarze utworzyły jurydykę Panny Maryi na podstawie przywileju emfiteutycznego lokacji wystawionego 10 maja 1603 r., który został zatwierdzony rok później (25 kwietnia 1604 r.) przez biskupa krakowskiego Bernarda Maciejowskiego. W 1660 r. na terenie jurydyki znajdowało się 70 domów, J. A. Wadowski, dz. cyt., s. 426; J. Mazurkiewicz, dz. cyt., s. 37, 43, lokalizację jurydyki, zob. *Jurydyki m. Lublina XVI – XVIII w.*, oprac. S. Wojciechowski [w:] tamże, mapa, s. 162 – 163 (ozn. 4).

²¹¹ Jurydyka starościńska. Powstała w XVI w. na terenach przylegających do Zamku. Starostowie lubelscy nadawali poszczególnym osobom obszary uprzednio osuszone i przystosowywane do zabudowy. Zabudowa osiedla rozciągała się w kierunku wschodnim dochodząc do Słomianego Rynku. Funkcjonowanie jurydyki na Podzamczu zaaprobował dekret Zygmunta III Wazy z 22 marca 1614 r. wydany z intencją zażegnania sporów między mieszczanami lubelskimi a wójtem i ławą podzamecką. Na mocy aktu zostało zachowane mieszkańcom Podzamcza prawo magdeburskie i zgoda na sprawowanie sądów, ale tylko w sprawach własnych, podobnie do ksiąg podzameckich można było wносить rekognicje, inskrypcje i testamenty, ale wyłącznie podzameczan. W sprawach cywilnych mieszkańcy Podzamcza mieli składać apelacje do starosty, zabronione zostało utrzymywanie na Podzamczu przez tutejszych kupców składów towarów, do czego wyłączne prawo miało miasto Lublin, sąd podzamecki nie mógł pełnić jurysdykcji nad obcymi kupcami, a wszelkie listy o charakterze świadectw (*litteras patentes, passus, salubris auae et his similes*) mogły być wydawane jedynie jurydyczanom podzameckim. Podzamecze miało prawo do własnej pieczęci, której wizerunkiem mogła być jedynie głowa jagnięcia bez rogów w przeciwieństwie do herbu Lublina, na którym był wyobrażany koziołek z rogami. W 1660 r. na terenie jurydyki znajdowało się 60 domostw, J. Riabinin, *Materiały do historii miasta Lublina 1317 – 1792*, Lublin 1938, s. 130 – 131; J. Mazurkiewicz, dz. cyt., s. 36 – 37, 43; lokalizację jurydyki, zob. *Jurydyki m. Lublina XVI – XVIII w.*, oprac. S. Wojciechowski [w:] tamże, mapa, s. 162 – 163 (ozn. 3).

²¹² Miasto żydowskie na Podzamczu. Na terenie jurydyki podzameckiej w miarę intensyfikacji osadnictwa żydowskiego, którego podstawy prawne stanowiły przywileje starościńskie i królewskie nadawane od XVI w., utworzył się kahał, zostały tu wybudowane synagogi i inne budynki służące do spełniania czynności religijnych, ukonstytuował się samorząd judaistyczny z własnym sądownictwem i systemem urzędniczym. Żydowski kompleks osadniczy uformował się na północ od miasta, był zogniskowany przy arteriach podzameckich opasujących wzgórze zamkowe: ul. Pod Zamkiem (przylegająca do wzgórza zamkowego od południa) i ul. Jateczna (przylegająca do wzgórza zamkowego od północy). Przez miasto żydowskie biegła, na zachód od Zamku ul. Szeroka (tzw. Żydowska), która wiodła od Bramy Grodzkiej na północ w kierunku wzgórza Czwartek. Na północy zabudowania żydowskie opierały się o wzgórze Czwartek, na zachodzie dochodziły do znajdującego się tu Stawu, a na wschodzie siedziby starozakonnych przylegały do okolic klasztoru oo. Bazylianów, a nawet ciągnęły się dalej stronę Słomianego Rynku (Kalinowsszczyzny) zasiedlonego również przez Żydów, por. Plan 1783, szerzej na temat położenia miasta żydowskiego i jego topografii, zob. M. Bałaban, *Die Judenstadt von Lublin, mit Zeichnungen von Karl Richard Henker*, Berlin 1919, s. 85 – 101; tegoż, *Żydowskie miasto w Lublinie. Z rysunkami Karla Richarda Henkera*, przeł. J. Doktor, Lublin 1991, s. 103 – 122; S. Wojciechowski, *Gmina żydowska w Lublinie w XVI wieku*, „Biuletyn Żydowskiego Instytutu Historycznego”, lipiec-grudzień 1952, nr 2 (4), s. 204–230.

Probostwo farne²¹³

Bursacki Grunt²¹⁴

Słomiany Rynek²¹⁵

Sierakowczyzna²¹⁶

Białkowska ^dGóra²¹⁷

Czwartek²¹⁸

^{d-d} W Or.: Gura.

²¹³ Teren należący do proboszcza parafii p.w. św. Michała. Pierwsza wzmianka źródłowa o funkcjonowaniu tu jurydyki pochodzi z 1555 r. Pierwotna część jurydyki znajdowała się na zachód od Sierakowczyzny. Według informacji źródłowej pochodzącej z 1660 r. na obszarze jurydyki znajdowało się 58 domów. W XVIII w. została utworzona jeszcze jedna jurydyka proboszcza farnego (Probostwo II), powstała ona na południowy wschód od Lemszczyzny. Funkcjonująca współcześnie nazwa Probostwo odnosi się do terenu jurydyki Probostwo II, J. Mazurkiewicz, dz. cyt., s. 35–36, 43; lokalizację jurydyki, zob. Jurydyki m. Lublina XVI–XVIII w., oprac. S. Wojciechowski [w:] tamże, mapa, s. 162–163 (ozn. 2); Dzieje Lubelszczyzny, t. IV, Osady zaginione i o zmienionych nazwach historycznego województwa lubelskiego, oprac. S. Wojciechowski, A. Sochacka, R. Szczygieł, Warszawa 1986, s. 112.

²¹⁴ Obecnie teren położony w północym obszarze Lublina. Znajdował się między drogą lewartowską (lubartowską) a Czechówką. Grunt był własnością Jezuitów, którzy utworzyli na nim jurydykę, w jej obrębie w 1660 r. znajdowało się 50 domów, Dzieje Lubelszczyzny, t. IV..., s. 39.

²¹⁵ Obszar leżący na wschód od miasta nazywany dawniej Przedmieściem Lwowskim. W XVII w. teren zaczęto nazywać Firlejowszczyzną w nawiązaniu do aktywności starosty lubelskiego Zbigniewa Firleja prowadzącego akcję osadnictwa na tym gruncie. W XVIII w. pojawiła się jeszcze jedna nazwa tego obszaru Kalinowszczyzna, która funkcjonuje także współcześnie na określenie ulicy ciągnącej się od wzgórza Czwartek w kierunku wschodnim. Tą nazwą określa się również całą dzielnicę Lublina zorientowaną wzdłuż wspomnianej arterii. W 1660 r. znajdowało się tu 60 domów. W czasie opracowania Specyfikacji Słomiany Rynek należał do starosty lidzkiego Józefa Scipio del Campo, APL, CLRMO sygn. 269, k. 41; tamże, sygn. 288, k. 376v–377; J. Mazurkiewicz, dz. cyt., s. 39; lokalizację jurydyki, zob. Jurydyki m. Lublina XVI–XVIII w., oprac. S. Wojciechowski [w:] tamże, mapa, s. 162–163 (ozn. 12); Dzieje Lubelszczyzny, t. IV..., s. 65.

²¹⁶ W XVI w. teren nazywał się Siereniowską Górą (znajdował się na północ od Grodziska i Białkowskiej Góry, na wschód od jurydyki farnej i jurydyki oo. Franciszkanów), posiadali tu swoje grunty mieszczańskie rodziny Osieckich i Głębockich. Jurydyka istniała tu już w 1614 r., a jej fundatorem był pisarz grodzki lubelski Wojciech Sierakowski, od którego nazwiska pochodziła późniejsza nazwa enklawy. W 1660 r. znajdowało się tu 78 domów, J. Mazurkiewicz, dz. cyt., s. 38, 43; lokalizację jurydyki, zob. Jurydyki m. Lublina XVI – XVIII w., oprac. S. Wojciechowski [w:] tamże, mapa, s. 162 – 163 (ozn. 8); Dzieje Lubelszczyzny, t. IV..., s. 130.

²¹⁷ Obszar położony na wschód od zamku zawierający stare grodzisko razem z jego okolicami. Teren został w 1552 r. zajęty przez Baltazara Białkowskiego, a w 1602 r. stanowił jurydykę Białkowska Góra alias Grodzisko, J. Mazurkiewicz, dz. cyt., s. 37 – 38; lokalizację jurydyki, zob. Jurydyki m. Lublina XVI – XVIII w., oprac. S. Wojciechowski [w:] tamże, mapa, s. 162 – 163 (ozn. 6); Dzieje Lubelszczyzny, t. IV..., s. 29.

²¹⁸ Czwartek nie oznaczał jedynie wzgórza, na którym znajdował i znajduje się współcześnie kościół p.w. św. Mikołaja ale również tereny przylegające do wzgórza. Na Czwartku powstało kilka jurydyk: prebenda św. Mikołaja, grunt Zebrzydowskiego, jurydyka oo. Bazylianów i jurydyka Jana Czartoryskiego erygowana w 1689 r., którą odziedziczyła w późniejszym okresie Teofila z Czartoryskich Ogińska (J. Mazurkiewicz, dz. cyt., s. 39; lokalizację jurydyki, zob. Jurydyki m. Lublina XVI – XVIII w., oprac. S. Wojciechowski [w:] tamże, mapa, s. 162 – 163 (ozn. 13). W czasie opracowania Specyfikacji właścicielem jurydyki Czwartek był wojewoda podolski Wacław Rzewuski, w 1739 r. i 1744 r. dzierżawcą jurydyki był Antoni Krowicki, zob. W. Bondyra, Pałace i dwory szlacheckie..., s. 181, przyp. nr 73.

[k. 36]

Prebenda Świętego Mikołaja²¹⁹

Zebrzydowski Grunt²²⁰

o. Bazylianów²²¹

Zdrojewczyzna²²²

Wieniawa²²³

wielebnych oo. Augustianów²²⁴

wielebnych oo. Karmelitów Trzewickowych Nowy Świat²²⁵

wielebnych oo. Dominikanów Obserwantów²²⁶

²¹⁹ Teren wzgórza Czwartek, którego mieszkańcy znajdowali się pod jurysdykcyjną zależnością względem prebendarza kościoła p.w. św. Mikołaja. Jurydyka powstała tu zapewne w I. połowie XVI w., gdyż już w 1529 r. osadnicy, którzy zamieszkali tereny w sąsiedztwie kościoła uiszczali czynsz prebendarzowi. W 1660 r. znajdowało się tu 20–30 domów, J. Mazurkiewicz, dz. cyt., s. 35, 43; lokalizację jurydyki, zob. Jurydyki m. Lublina XVI–XVIII w., oprac. S. Wojciechowski [w:] tamże, mapa, s. 162–163 (ozn. 1).

²²⁰ Jurydyka znajdowała się na Czwartku (na północ od Zamku) sąsiadowała z prebendą św. Mikołaja. Powstała w 1602 r., a jej twórcą był miecznik koronny Mikołaj Zebrzydowski. W 1660 r. teren jurydyki obejmował 20–30 domów, J. Mazurkiewicz, dz. cyt., s. 38, 43; lokalizację jurydyki, zob. Jurydyki m. Lublina XVI–XVIII w., oprac. S. Wojciechowski [w:] tamże, mapa, s. 162–163 (ozn. 7).

²²¹ Wcześniej tzw. jurydyka „bajtki ruskiego”, następnie oo. Bazylianów. Znajdowała się na północny-wschód od Zamku. Wzmiankowana w lustracjach Lublina z 1564 r. i 1602 r., J. Mazurkiewicz, dz. cyt., s. 37; lokalizację jurydyki, zob. Jurydyki m. Lublina XVI – XVIII w., oprac. S. Wojciechowski [w:] tamże, mapa, s. 162–163 (ozn. 5).

²²² Zdrojewczyzna (Zdrojowszczyzna) powstała w XVII w., była jurydyką szlachecką, jej lokalizacja nie jest bliżej znana, J. Mazurkiewicz, dz. cyt., s. 40. Źródła metrykalne przynoszą sugestię, że znajdowała się na przedmieściach lubelskich. Jej obszar wchodził w skład parafii p.w. św. Mikołaja Biskupa na Czwartku.

²²³ Powstała w pobliżu traktu mazowieckiego na ziemiach należących dawniej do Lubomelskich. Wieniawa jako jurydyka została po raz pierwszy wspomniana w 1660 r. W tymże roku na jej obszarze znajdowało się 60 domów. W czasie opracowania Specyfikacji właścicielem Wieniawy był starosta stężycki Karol Tarło, APL, CLRMO sygn. 260, k. 134–134v, 261, 270; tamże sygn. 275, k. 310v–312; tamże, sygn. 277, k. 461–461v; J. Mazurkiewicz, dz. cyt., s. 38; lokalizację jurydyki, zob. Jurydyki m. Lublina XVI – XVIII w., oprac. S. Wojciechowski [w:] tamże, mapa, s. 162–163 (ozn. 9).

²²⁴ Jurydyka została utworzona na Kalinowszczyźnie w XVII w. na terenach przylegających do klasztoru oo. Augustianów Eremitów i kościoła p.w. św. Agnieszki Panny Męczenniczki. Grunty pod założenie jurydyki zostały kupione przez Augustianów od mieszczan lubelskich, J. Mazurkiewicz, dz. cyt., s. 39; lokalizację jurydyki, zob. Jurydyki m. Lublina XVI–XVIII w., oprac. S. Wojciechowski [w:] tamże, mapa, s. 162–163 (ozn. 14).

²²⁵ Powstała w XVII w. na północnych krańcach przedmieść lubelskich na północ od doliny Czechówki tuż przy Dyskim Gościńcu na terenach przyległych do klasztoru oo. Karmelitów Trzewickowych. Na terenie jurydyki w 1660 r. znajdowało się ok. 10 domów, por. J. Mazurkiewicz, dz. cyt., s. 40, 44, 61; lokalizację jurydyki, zob. Jurydyki m. Lublina XVI – XVIII w., oprac. S. Wojciechowski [w:] tamże, mapa, s. 162–163 (ozn. 16).

²²⁶ Grunty na zachodnich rubieżach przedmieść lubelskich na południe od Wieniawy przy drodze w kierunku Wąwolnicy w rejonie klasztoru Dominikanów Obserwantów i kościoła p.w. Świętego Krzyża, por. J. Mazurkiewicz, dz. cyt., s. 40, 44; lokalizację jurydyki, zob. Jurydyki m. Lublina XVI – XVIII w., oprac. S. Wojciechowski [w:] tamże, mapa, s. 162–163 (ozn. 19).

Gorajszczyna do Wieniawy²²⁷

Kotarbszczyna ww oo Franciszkanów²²⁸

„Zrachowawszy ten registr jest duchownych „posesyi” w mieście numero 38	
Na Przedmieściu numero	42
Szlacheckich w mieście	29
Na Przedmieściu	„76”
Facit „posesyi” duchownych	„185”
i szlacheckich na jurydycey miejskiej numero ut supra	185
Miejskich „posesyi” w mieście numero	44
Na Przedmieściu	68
Wszystkich	„112”
Oprócz konwentów klasztorów ⁸	

[k. 1]

Moderacja na pogłównie z miasta J^{ego}oKrMci Lublina regimentowi artylleryi koronnej²²⁹ na ratę marcową roku terażniejszego 1738go należące, za prezydencyi jmci pana Antoniego Muradowicza uczyniona dnia „29ª kwietnia

Pierwsza część miasta od Bramy Krakowskiej	Złote	Grosze		Złote	Grosze
Buda pierwsza, tam Błazszczyński	4		solvit ¹	2	
Tamże łucznik młody	4		solvit	2	
Buda druga tam Marianna przekupka	2		solvit	2	
Buda trzecia tam Franciszek Wartereszawicz ²	2		solvit	2	
Buda czwarta tam Andrzej Dąbski krawiec	2		solvit	2	
Buda piąta tam kantorka	2		solvit	2	
Domostwo Gorajskiego					
Tam p. Gorajski safiannik	36		solvit	34	

²²⁷ Znajdowała się na południowy zachód od Bramy Krakowskiej, w pobliżu klasztoru Bernardynów i kościoła p.w. Nawrócenia św. Pawła Apostoła (druga część Przedmiescia Krakowskiego). Dawniej był to grunt należący do rodziny Gorajskich. Jurydykę została w drugiej połowie XVI w. Łączenie gruntu z Wieniawą w dokumentacji podatkowej było konsekwencją częstego posiadania obu odległych terenów przez tych samych właścicieli. W 1660 r. Gorajszczyna obejmowała ok. 10 domów, J. Mazurkiewicz, dz. cyt., s. 37, 44; lokalizację jurydyki, zob. Jurydyki m. Lublina XVI–XVIII w., oprac. S. Wojciechowski [w:] tamże, mapa, s. 162 – 163 (ozn. 10); Dzieje Lubelszczyzny, t. IV..., s. 54.

²²⁸ Franciszkanie Konwentualni utworzyli jurydykę w XVII w. w sąsiedztwie gruntów należących do probostwa farnego na północ od Grodziska na wschód od Czwartku. W tym rejonie znajdował się klasztor franciszkański i kościół p.w. Najświętszej Maryi Panny Anielskiej, por. J. Mazurkiewicz, dz. cyt., s. 40; lokalizację jurydyki, zob. Jurydyki m. Lublina XVI–XVIII w., oprac. S. Wojciechowski [w:] tamże, mapa, s. 162–163 (ozn. 20).

²²⁹ Jednostka wojskowa utworzona w 1673 w ramach korpusu artylerii; od 1775 r., 5. Regiment Fizyliarów; K. Górski, Historia artylerii polskiej, Warszawa 1902, s. 152; B. Gembarzewski, Rodowody pułków polskich i oddziałów równorzędnych od r. 1717 do r. 1831, Warszawa 1925, s. 27–28.

Tamże blacharz w budzie	3		solvit	2	
Tamże krawiec w drugiej budzie	2		s ^b	2	
Budy pod szewskimi jatkami					
Tam w jednej kańczużnik ³	2		solvit	1	
Tam w drugiej Danielowa wdowa					
Buda w bramie					
Tam Matiasz kramarz	3			2	
Domostwo Augustyna Wojtowicza					
Tam p. Wojtowicz ^d safiannik ^d	30		solvit	30	
Domostwo Rzeszowskiego miecznika					
Tam Rzeszowski miecznik	4		s ^c	4	
Tamże Ludwik ^e ślusarz ^e	4		solvit	4	
Kamienica Nejzerowska					
Tam jm. p. Gebharth poczt magister					
Tam mularz Andrzej szynk żydowski trzyma	20		solvit	18	

^{a-a} Liczba podkreślona. ^b Znak graficzny, zapewne litera „s”. ^c Znak graficzny, zapewne litera „s”. ^{d-d} W Org.: szafiannik. ^{e-e} W Org.: ślusarz.

Objaśnienia: ¹ Zapłacone.

² W źródłach występują różne formy nazwiska bądź błędy w jego pisowni.

³ Rzemieślnik trudniący się wyrobem biczów; kańczug, 'bicz spleciony z rzemion', M. S. B. Linde, t. II, s. 947.

[k. 1v]

Kamienica jm. p. Cyboniego	złote	grosze		złote	grosze
Tam jmc pani Cybonia r. l.	24		solvit	23	2
Tam Jan cieśla	8				
Kamienica Lisiewiczowska					
Tam p. Aleksander Sułowiński kuśnierz	14		solvit	14	
Tamże Łukasz krawiec ^a {Daniszewski} ^a na górze	6		solvit	6	
Tamże na dole p. Kiszczyc					
Tamże pani Szabratowa ¹ przeszła					
Tamże w sklepie szynk p. Szczepanowskiej	24			9	
Tamże w drugim sklepie ^e blecharka ^{e2} Niemka	8		solvit	8	
Tamże przekupka Stanisławowa	2				
Kamienica Dobrogoszczowska					
Tam jmc pani Krystianowa	180		solvit	180	
Tamże p. Bartłomiej krawiec	12		solvit	11	
Tamże na dole ^h Theodor ^h szynk trzyma	8			8	
Tamże Wojciech cieśla	2				
Kamienica ^b Minczarnia ^b					

Tam jm. p. Brade ³ kupiec junctim	180			108	
Tam jm. p. Szperling	54		solvit	54	
Kamienica Mirusowska					
Tam p. Mroziński					
Tam Andrzej ^g hawtarz ^g	2		solvit	2	
Kamienica Szmitowska					
Tam Jakubowa wdowa	8		s ^c	6	
Kamienica wjmć pana sędziego ziemskiego ^f lubel. ^f					
Tam p. Jacenty Lewicki kuśnierz	12		solvit	12	
Kamienica jmc pana Lupinskiego					
Tam Wojciech stolarz	4			4	
Kamienica ichmćw pp. Krasieńskich					
Tam p. Romanowski rybak	10		solvit	7	
Kamienica jmc ks. Stargowskiego					
Tam snycerz ^d Andrzej Henkiewicz ^d	10		solvit	10	
Tam Rola krawiec	12		solvit	12	

^{a-a} Nazwisko nadpisane nad wierszem. ^{b-b} W wyrazie: po literze „i” skreślona litera „e” oraz po literze „z” skreślona litera „i”. ^c Oznaczenie graficzne w postaci litery „s”. ^{d-d} Dopisane inną ręką. ^{e-e} W Or.: blicharka. ^{f-f} W Or.: lubell. ^{g-g} W Or.: awtarz. ^{h-h} W Or.: Theodor.

Objaśnienia: ¹ Inna forma nazwiska Szabrotowa.

² Trudniącą się wybielaniem płótna, M. A. Trotz, dz. cyt. s. 58.

³ Inna forma nazwiska: Brado

[k. 2]

Domostwo Kilarowicza krawca	złote	grosze		złote	grosze
Tam p. Puchalski kuśnierz	24			24	
Tam Czarnuszka ¹ szewc	3		solvit	2	
Kamienica ww. oo. Bazylianów					
Tam Antoni kuśnierz	4		solvit	3	
Tam Andrzej bednarz	2		solvit	2	
Tam Szczepan stolarz	4				
Kamienica jm. p. Siedleckiej					
Tam jejmc p. Siedlecka	18		f ^a	18	
Tam mularka wdowa	2				
Kamienica ww. oo. Pijarów					
Tam jm. p. Michał Jonas	18		solvit	18	
Kamienica Boesowska					
Tam j. pan Paszki sukiennik	72		solvit	72	
Tam jmc pan Babicki	24		solvit	18	
Tam w budzie Zimochodowa przekupka	2		solvit	2	
Kamienica jmc p. Baura r. l. ²					

Tam jmc p. Dachnowski ł. l.	18		solvit	12	
Tam jmc p. Frycia kupcowa	180		solvit	180	
Tam w piwnicy Jan Dziewanowski	3		solvit	2	
Kamienica jmc p. ^d Giencińskiego ^d r. l.					
Tam jmc pan ^d Gienciński ^d r. l. i prezydent	24				
^b Tam pan Clemens sukiennik	120		solvit	120 ^b	
Kamienica Godfredowska					
Tam jejmc pani Szejnina ³ kupcowa	180		solvit	180	
Kamienica druga					
Tam jm. p. Kolliardt	60			54	
Tam Skowroński krawiec ⁴	6		solvit	5	
Tam Mikołaj kuśnierz	8		solvit	8	
Tam w sklepie Niemiec Jan Regien ^c	8		solvit	8	
Tam w piwnicy Jerzyna Olszowska przekupka	2		solvit	2	
Tam w drugiej piwnicy ko ⁿ wisarka przekupka	1				
Kamienica jmc ks. Krasowskiego					
Tam Jan łucznik stary	8		solvit	7	

^a Znak graficzny, litera „f”. ^{b-b} Dopisane . ^{c-c} Dopisane. ^{d-d} W Or. odpowiednio: Gienczynski, Gienczynskiego.

Objaśnienia: ¹ Inna forma nazwiska Czarnusiewicz.

² Jan Augustyn Baur, członek Rady lubelskiej w latach 1727–1763, burmistrz lubelski w latach 1727–1730, 1733, 1735–1736, 1739–1745, 1747–1748, 1753, 1756–1757, 1759, zmarł w wieku 68 lat 31 lipca 1763 r., pochowany w kaplicy św. Krzyża w kolegiacie św. Michała, AAL, PJ, t. LXII, s. 116; J. Riabinin, Rada..., s. 26; M. Stankowa, Kancelaria..., s. 89.

³ Inna forma nazwiska: Szeymina.

⁴ Mateusz Skowroński, krawiec, zmarł w wieku 50 lat 31 stycznia 1752 r., został pochowany w kolegiacie św. Michała, AAL, PJ, t. LXII, s. 38.

[k. 2v]

Kamienica Hadziewiczowej	złote	grosze		złote	grosze
Tam Andrzej Górski krawiec	4		solvit	4	
Tam Raterman ¹ szewc	1		solvit	1	
Kamienica jmc p. Glinieckiego					
Tam Wawrzyniec Drzymalski miecznik	6		solvit	5	
Tam Daniel kuśnierz	4			4	
Kamienica Tyralskiego					
Tam p. Tyralski) ^a					
Tam w piwnicy Michał wyrobnik	1				
Kamienica Gorceżyńskiego					
Tam jm. pan ^b <Bower> ^b	24		f ^b	24	

Kamienica jmc ks. kustosza					
Tam w piwnicy ^b <Józef kucharz> ^b	2		solvit	2	
Tam ^b <Kaczorowski przekupień> ^b	2		solvit	1	
Domostwo nad kanałem ²					
Tam ^b <Szymon Głowacki> ^b bednarz	16		solvit	16	
Tam opłatnik	1		solvit	1	
Kamienica jmc p. Dobraczyńskiego vacat					
Kamienica Szewska vacat					
Kamienica Krawiecka					
Tam Józef krawiec	4		solvit	4	
Tam Michał siodlarz	2				
Kamienica ichmów pp. Sosnowskich vacat					
Kamienica Bractwa Miłosierdzia					
Tam jm. pan Burneth ³ kupiec	80		solvit	54	
Kamienica druga tegoż Bractwa					
Tam jm. pan Hibbner kupiec	80		solvit	80	
Kamienica Ś. Ducha					
Kamienica jmc p. Babickiego					
Tam jmc p. Babicki l. l.	18		solvit	18	
Kamienica Bractwa Różańca Ś.					
Tam na górze perukarz	3		solvit	3	

^a Znak graficzny: „)”. ^b Znak graficzny, litera „f”. ^{b-b} Or. nieczytelny; rekonstrukcja fragmentu na podstawie innych spisów.

Objaśnienia: ¹ Inna forma nazwiska Reterman.

² Domostwo było usytuowane nad kanałem ściekowym, który swoje ujście miał w północnej części linii murów miejskich w kierunku dzisiejszej ul. Kowalskiej tuż obok Baszty Katowskiej. Głębokie erozyjne wcięcie w północny stok wzgórza miejskiego jest współcześnie widoczne patrząc na wzgórze z ul. Kowalskiej w miejscu kamienicy Kowalska 5. Naturalne obniżenie było wykorzystywane przez kanał sanitarny przechodzący przez ulicę Rybną, ujście kanału jest widoczne również na obrazie Pożar miasta Lublina w 1719 r., *Plany i widoki Lublina...*, plansza XXVI; A. Rozwałka, R. Niedźwiadek, M. Stasiak, *Lublin wczesnośredniowieczny. Studium rozwoju przestrzennego*, Warszawa 2006, s. 49; zob. Mapa 3. Mur obronny miasta Lublina, oprac. E. Mitrus na podst. planu J. Teodorowicz-Czerepińskiej (mapa stanowi ilustrację graficzną artykułu Edmunda Mitrusa, *Archeologia o murach miejskich i młodszych liniach obrony miasta*) [w:] *Lublin i okolice w badaniach archeologicznych*, praca zbior. pod red. E. Banasiewicz, Lublin 1999, s. 31; zob. D. Włodarczyk, *Urządzenia sanitarne i wodociągowe Lublina [w:] tamże*, s. 40 – 42 (zob. Rys. 9. Schematyczny przekrój drewnianego kanału).

³ Inna forma nazwiska Barneth.

[k. 3]

	złote	grosze		złote	grosze
Tam Janicki przekupień	8		solvit	8	
Kamienica Hermsonowska					

Tam jm. p. Hermson	108			108	
Tam jm. p. Nowak kupiec	72		solvit	72	
Tam przekupka w budzie Stokowska	4		solvit	4	
Tam w piwnicy Janowa przekupka	2		solvit	2	
Kamienica druga Hermsonowska					
Tam jm. p. Lorens kupiec	18		solvit	18	
Kamienica jmc p. Zakrzewskiego					
Tam jm. p. Fibbink ¹ kupiec	160		solvit	144	
Kamienica jejmc p. Strykowskiej					
Tam Krzemiński złotnik ²	16		solvit	16	
Kamienica p. Grudzowskiego					
Tam p. Serwacki	8		solvit	8	
Tam p. Tomasz Usarski krawiec ³	16		solvit	16	
Kamienica jm. p. Bogdana					
Tam p. Lewkiewicz	2				
Kamienica jmc p. Klossa l. r. ⁴					
Tam jmc pan Kloss					
Tam p. Mazurkiewicz ^b cyrulik ^{b 5}	4		solvit	1	
Kamienica jm. p. Poznańskiego					
Tam jm. p. Poznański	24		solvit	12	
Kamienica jmc p. Jelińskiego ł. l.					
Tam jmc pan Jeliński ł. l.	18		solvit	18	
Kamienica Bractwa Różańca Ś.					
Tam Antoni Golenderski ⁶	4			4	
Kamienica jm. p. Langi					
Tam jm. p. Langi					
Tam Piotrowski szewc	2		solvit	1	
Tam jm. pani Szafrńska) ^a					
Kamienica Łopinskiego					

^a Znak graficzny w postaci „)””. ^{b-b} W Or.: cerulik.

Objaśnienia: ¹ Inna forma nazwiska Fibink.

² Bartłomiej Krzemiński (Krzemieński), złotnik zmarł w wieku 96 lat 15 lutego 1758 r., został pochowany w kościele kolegiackim św. Michała, AAL, PJ, t. LXII, s. 63.

³ Tomasz Husarski (Usarski), krawiec, zmarł w wieku 70 lat, 24 lipca 1755 r., pochowany w kaplicy św. Mikołaja Biskupa w kolegiacie św. Michała, AAL, PJ, t. LXII, s. 56.

⁴ Prawdopodobne omyłkowe zamienienie liter, powinno być: „r. l.”.

⁵ Marcin Mazurkiewicz (Mazorkiewicz), cyrulik, zmarł w wieku 65 lat 19 lipca 1759 r., został pochowany w kaplicy św. Jana Chrzcziciela w kolegiacie św. Michała, AAL, PJ, t. LXII, s. 71 [77].

⁶ Inna forma nazwiska: Kolenderski.

[k. 3v]

	złote	grosze		złote	grosze
Tam p. Łopiński) ^a					
Tam p. Donabiedowicz	8		solvit	8	
Kamienica ww. oo. Jezuitów					
Tam p. Szymański	8		solvit	3	
Tam Szulc szewc	3		solvit	3	
Kamienica druga tychże oo.					
Tam szynk p. Czabańskiej	2	11	solvit	1	
Tamże przekupka Krajewska	2			^b solvit ^b	15
Kamienica jmci ks. ^c oficjała ^c					
Kamienica jm p. Bochyńskiej ¹					
Tam p. Melcz złotnik	24		solvit	24	
Tam p. Nejman zegarmistrz ^d)) ^d					
Tam p. Majcher Dankiewicz złotnik	4		solvit	4	
Tam Dziurkiewicz krawiec ²	4		solvit	4	
Kamienica p. Drabickiego					
Tam p. Drabicki miecznik	20		solvit	20	
Kamienica ichmów pp. Izycznych					
Kamienica p. Raczyńskiej					
Tam p. Szymon Mirzwiński ³ złotnik	20		solvit	20	
Tam Michał Jaroszyński złotnik	2		solvit	2	
Kamienica jmci ks. ^c oficjała ^c					
Tam p. Gaspar ⁴ krawiec			^f	18	
Tamże ⁱ szlifierz ⁱ	6		solvit	5	
Kamienica jmc ks. Borzęckiego					
Tam cechmagister szewc ^f Doroszowicz ^f	6			6	
Tamże Jan Parchacki szewc	4		solvit	4	
Tamże Alberta szynk trzyma	2		solvit	2	
Kamienica Eliaszewskich					
^g Tam p. Oban tektmagister ⁵	6		solvit	5	
Tamże Niemka szynk trzyma ^h unum sint ^h ^g					
Druga część miasta od Bramy Grodzkiej					

^a Znak graficzny w postaci „)”. ^{b-b} Pomyłka pisarza, wyraz w złej rubryce. ^{c-c} Or.: officjała. ^{d-d} Znak graficzny w postaci „))”. ^e Znak graficzny w postaci „f”. ^{f-f} Nazwisko dopisane później inną ręką. ^{g-g} Wiersze objęte klamrą zorientowaną do wewnątrz, w kierunku rubryk z wartościami płatności. ^{h-h} Dopisane nad wierszem petitem. ⁱ⁻ⁱ w Or.: slifierz.

Objaśnienia: ¹ Inna forma nazwiska: Bocheńska.

² Jan Dziurkiewicz, krawiec, zmarł w wieku 50 lat 5 października 1751 r., AAL, PJ, t. LXII, s. 36.

³ Inna forma nazwiska Mierzwiński.

⁴ Inna forma nazwiska Kasper.

⁵ Zapewne rzemieślnik trudniący się wyrobem grubego papieru służącego na oprawy ksiąg (tektury), introligator, M. S. B. Linde, dz. cyt., t. V, s. 614.

[k. 4]

	złote	grosze		złote	grosze
Kamienica jmc ks. proboszcza ostrowskiego					
Tam Marcin szewc ^a va<...>n<...>ne ^a	4		solvit	4	
Tam p. Kłosowski	2		f ^b	1	
Kamienica p. Monta					
Tam p. Mont konwisarz	8		solvit	8	
Kamienica Cechu krawieckiego					
Kamienica ichmć ks. farnych					
Kamienica jm. p. Skrobeckiego					
Tam jm. p. Chutnicki	16			16	
Kamienica ww. oo. Jezuitów					
Tam Wójcikiewicz miecznik	4		solvit	4	
Tam Orlicki złotnik	2			1	
Tam Pyszyna wdowa	1			1	
Kamienica jejmc p. Jelińskiej					
Tam jejmc pani Jelińska ¹	18		solvit	18	
Kamienica jejmc p. Podleckiej					
Tam p. Wojciech ^c Makselowski ^c ^d cyrulik ^d	4				
Kamienica jmc p. Silkiewi ^{cza}					
Tam jm pan Silkiewicz wójt ^e lubel. ^e					
Kamienica Seminaryjska Mniejsza					
Tam p. Tomasz Nadolny ^f cyrulik ^{f2}	§18 ^g				
Kamienica druga Seminaryjska					
Tam jm. p. Frydrych Brade kupiec					
Tam p. Trumf zegarmistrz	16		solvit	16	
Tam Andrzej konwisarz w sklepie	4		solvit	4	
Tamże Niemki w sklepie ^h {Katarina Christianorum} ^h	12		solvit	12	
Kamienica jmc p. Wierzbica r. l.					
Tam jm. p. Jounga	180		solvit	180	
Tamże Jan zegarmistrz	8		solvit	8	
Kamienica jmc p. Makarowicza r. l.					
Tam jmc p. Makarowicz r. l.	30		solvit	30	
Tam jejm. p. Delamontowa					
Tam Juli Włoch konwisarz	36		solvit	34	
Tam Lorenc Baltrok ³ zegarmistrz	24		solvit	24	
Tam Marcin krawiec ⁱ Woskiewicz ⁱ	4		solvit	2	
Tam w piwnicy ^j dewotka ^j szynkuje	2		f ^b	2	

^{a-a} Wyraz nieczytelny z powodu plamy atramentu. ^b Znak graficzny w postaci litery „f”. ^{c-c} W Or.: Makselowski. ^{d-d} W Or.: cerulik. ^{e-e} W Or.: lubell. ^{f-f} W Or.: ceralik. ^{g-g} Liczba przekreślona. ^{h-h} Dopisek nad

wierszem inną ręką.ⁱ⁻ⁱ Nazwisko dopisane inną ręką.^{j-j} W Or.: dowotka.

Objaśnienia: ¹ Zapewne Konstancja Jelińska, żona rajcy lubelskiego, zmarła w wieku 100 lat 28 grudnia 1760 r., pochowana w kościele oo. Dominikanów, AAL, PJ, t. LXII, s. 83.

² Tomasz Nadolny, ławnik lubelski, zmarł w wieku 50 lat 12 marca 1755 r., pochowany pod wielkim ołtarzem w kolegiacie św. Michała, AAL, PJ, t. LXII, s. 52 – 53.

³ Inna forma nazwiska: Baltroch.

[k. 4v]

	złote	grosze		złote	grosze
Kamienica Szylingowska					
Tam p. Stefanowicz	18		solvit	18	
Tam p. Henryk Karo ^a cyrulik ^a	12		solvit	12	
Tam w piwnicy Marcinowa przekupka	2		solvit	1	g 15
Tam Krzysztof przekupień	2			2	
Kamienica Hermsonowska					
Tam Kazimierz Jakubowski mularz	1		solvit	1	
Tam Andrzej wyrobnik	1				
Kamienica druga Hermsonowska					
Tam Kisieliński mularz	10		solvit	10	
Kamienica jm. p. Prasłowicza					
Tam jm. p. Prasłowicz	20		solvit	18	
Kamienica jejmć p. Bilskiej ¹					
Archidiakonia					
Tam Jan krawiec	4		fb	4	
Szkoła farna					
Kamienica ww. oo. Dominikanów					
Tam Ewa Żukowska z córką) ^c					
Kamienica jejmć p. Liniewskiej					
Tam P. Woszczyński) ^c					
Kamienica Sawickiego					
Tam p. Sawicki organmistrz ²	4		fb	4	
Tam w piwnicy Stefanowa przekupka	1		fb	1	
Kamienica w. jmc p. Rojewskiego					
Tam Rugielski krawiec ³	4		solvit	2	g 3
Tam Jakub Strecki ^e ślusarz ^e ^d					
Tam Kazimierz bednarz	8		solvit	7	
Tam kucharzowa przekupka	2		solvit	1	15
Kamienica w. jmc p. Węglińskiego					
Tam Barańska ⁴ z szynkiem żydowskim	4		solvit	4	
Kamienica jm. p. Wierzbica r. l.					
Tam jmc p. Wi<e>rzbic r. l.	30		solvit	18	

Tam Porębska szynk żydowski trzyma	4		solvit	4	
Tam Franciszkowa Matelska z szynkiem	8		solvit	6	
Kamienica w. jmc p. Nossadyniego					
Tam jmc p. Ress kupiec	72		solvit	72	
Kamienica Karłowska					
Tam jm. p. Szulc kupiec	36		solvit	36	
Tam jm. p. Sławencki ⁵	8				
Tam w piwnicy Zajączkowski	2		solvit	2	

^{a-a} W Or.: cerulik. ^b Oznaczenie graficzne w postaci „f”. ^c Oznaczenie graficzne w postaci „).”. ^d Znak graficzny. ^{e-e} W Or.: slosarz.

Objaśnienia: ¹ Inna forma nazwiska: Bielska.

² Wytwórca (konstruktor) organów.

³ Stanisław Rugielski (Rugelski), krawiec, zmarł w wieku 70 lat 29 sierpnia 1755 r., pochowany w kaplicy św. Mikołaja Biskupa w kolegiacie św. Michała, AAL, PJ, t. LXII, s. 57.

⁴ W innym miejscu: Baranowska.

⁵ Inne formy nazwiska: Sławewski, Sławęcki

[k. 5]

	złote	grosze		złote	grosze
Kamienica Kieremowiczowska					
Tam Kieremowicz ^a					
Kamienica jmc p. ^m Szarweja ^m r. l.					
Tam jm. p. ^m Szarwej ^m prezydent r. l.					
^b {Szymon Lipski w pierwszej} ^b	1		solvit	1	
Tam pani ^c Makselowska ^c wdowa	2		solvit	1	
Tam ^e Norymberczyk ^e ¹	108	^d solvit ^d	^h <...> ^h	90	
Tam w piwnicy Grabowska wdowa	2		solvit	1	
Kamienica Bractwa Miłosierdzia					
Tam jm. p. Franciszek ^f cyrulik ^f	24		solvit	24	
Kamienica jmc ks. Bobrykiewicza ²					
Tam jm. p. Hilary kupiec	120		solvit	120	
Tam p. Tłuszczewski ^f cyrulik ^f	4		solvit	2	
Tam jm. p. Komtessy kupiec	144			108	
Tam piekarz Francuz	4				
Kamienica jmc p. Baura r. l.					
Tam jmc p. Baur r. l.	30		solvit	30	
Tam jejm. p. ^g Efraimowa ^g ^a					
Tam jmc p. Zadykiewicz kupiec lwowski	126			72	
Kamienica w. jmc p. Trembińskiego					
Tam jmc p. Kierkierowicz kupiec lwowski	24		solvit	8	
Tam Krauzowiczowa wdowa szynkuje	2		^f	2	

Kamienica jmc p. ⁱ Gokczyńskiego ⁱ r. l.					
Tam jmc p. ⁱ Gokczyński ⁱ r. l.	30		solvit	18	
Kamienica jejmc p. Zabierowiczowej					
Tam jejmc p. Zabierowiczowa	8		solvit	8	
Tam w piwnicy Michałowa wdowa	3		solvit	2	
Kamienica jmc p. Cellego r. l.					
Tam jmc p. Celli r. l.					
Tam jm. p. Fergiesson kupiec	180		solvit	144	
Tam jejm. p. ^k Andressowa ^k wdowa	180		solvit	180	
Tam jmc p. Brzyski prezydent i r. l. ³	30		solvit	18	
Kamienica jejmc p. Muratowiczowej					
Tam jejmc p. Muratowiczowa) ^a					
Tam jm. p. Dytrych kupiec	200		solvit	180	
Tam w piwnicy szynk p. Szczepanowskiego	4				
Kamienica Ambroszkiewiczowska					
Tam jm. pan Kiszczyc ł. l. ⁴	12		solvit	12	
Tam w sklepie szynk żydowski strażniczka ⁵ trzyma	8		solvit	1	
Tam Nagórska w sklepie szynk trzyma	6		^l Z roz- kazu p. prezy- denta ^l	1	
Kamienica jmc p. ^l Muratowicza ^l r. l.					
Tam jmc pan ^l Muratowicz ^l prezydent i r. l.					

^a Znak graficzny w postaci „)”. ^{b-b} Dopisane między wierszami. ^{c-c} W Or.: Maxelowska. ^{d-d} Pomyłka, wpis w błędnej rubryce. ^{e-e} W Or.: Noremberczyk. ^{f-f} W Or.: cerulik. ^{g-g} W Or.: Effraimowa. ^{h-h} Miejsce wytarcia trudnej do odczytania liczby prawdopodobnie trzycyfrowej. ⁱ⁻ⁱ W Or. odpowiednio: Gogczyńskiego; Gogczyński. ^j Znak graficzny w postaci „f”. ^{k-k} W innym spisie Andrzejowa. ^{l-l} Wpis na szerokości drugiej i trzeciej rubryki. ^{l-l} W Or. odpowiednio: Muradowicza; Muradowicz. ^{m-m} W Or. odpowiednio: Szarwaja, Szarwaj.

Objaśnienia: ¹ W czasie powstania źródła Norymberga była niezależnym państwem-miastem wchodzącym w skład Świętego Cesarstwa Rzymskiego Narodu Niemieckiego, zob. W. Łubieński, *Świat we wszystkich swoich częściach większych y mniejszych, to iest: w Europie, Azji, Affryce y Ameryce, w monarchiach, krolestwach, księstwach, prowincjach, wyspach y miastach, geograficznie, chronologicznie y historycznie okryslony [...]*, t. 1, Wrocław 1760, s. 260.

² Tadeusz Bobrykiewicz, kanonik lubelski, zmarł w wieku 70 lat w 1764 r.; inna forma nazwiska: Bobrykowicz, AAL, PJ, t. LXII, s. 214 [220].

³ Antoni Brzyski, dr medycyny, członek Rady lubelskiej w latach 1733–1771, burmistrz lubelski w latach 1733, 1736, 1738, 1744, zmarł w wieku 77 lat 29 maja 1771 r., został pochowany w kolegiacie św. Michała, AAL, PJ, t. LXIII, s. 1; J. Riabinin, *Rada...*, s. 26; M. Stankowa, *Kancelaria...*, s. 89.

⁴ Jan Kiszczyc, ławnik lubelski (jeszcze 30 marca 1752 r.), następnie członek Rady lubelskiej w latach 1755–1762, burmistrz lubelski w latach 1756, 1758, 1762, zmarł w wieku 70 lat 16 maja 1762 r.,

pochowany w kolegiacie św. Michała pod wielkim churem, AAL, PJ, t. LXII, s. 102 [108]; APL, CLRMO sygn. 321, k. 44-44v; 322, k. 354-355; J. Riabinin, *Rada...*, s. 26; M. Stankowa, *Kancelaria...*, s. 91.

⁵ Prawdopodobnie za tym określeniem kryje się złośliwa ocena szpetnego wyglądu kobiety wymienionej w spisie; słowo „strażniczka” należy rozpatrywać jako ‘straszniczka’, a nie w aspekcie funkcji wyrażającej czynności pilnowania, zob. M. S. B. Linde, *dz. cyt.*, t. V, s. 431. W innym spisie z tego samego roku, została zarejestrowana forma „straszniczka”.

[k. 5v]

	złote	grosze		złote	grosze
Tam ^a Norymberczyków ^a trzech w sklepie współkę trzymają	54		solvit	54	
Kamienica Dominika ^b <ń> ^b ska					
Kamienica druga Dominikańska					
Tam jmc pan Morelli ¹	18		solvit	18	
Kamienica trzecia Dominikańska					
Tam drukarz szynk trzyma	2		solvit	1	
Kamienica czwarta Dominikańska					
Tam Michał Borowski	4		solvit	4	
Kamienica w. ichmów pp. Kiełczewskich					
^c Kamienica jm. p. Szuberta ^c					
Tam jm. p. Szubert	28		solvit	26	
^c Kamienica ww. oo. Jezuitów ^c					
Tam stolarz Niemiec	6		f	5	g 27
^c Pod Szkołami ^c					
Tam Michał stolarz	2		solvit	2	
Tam Theodor Orlicki	1			1	
^d Tam p. Jankowska wdowa	18		solvit ^d		
^d Tam p. Jadwiga wdowa z szynkiem	3 ^d				
^e {Tam p. Prokopowicz} ^e	6		solvit	6	
Kamienica w. jmc pana chorążego lubelskiego					
Tam ^f Górski ^f krawiec	10		solvit	9	
Tam Kwiatkowa rybarka ² wdowa	1				
Kamienica jm. p. Szarweja ł. l.					
Tam jmc p. Szarwej ł. l.					
Tam jm. p. Kałuszyński	6		solvit	6	
Tam Matiaszowa przekupka	2		solvit	2	
Kamienica Byczyńskiego					
Tam p. Byczyński z córkami) ^g					
^b <tam Ma> ^b ciej Widomski krawiec	2		solvit	2	
^b <Kam> ^b ienica jm. p. Gołyńskiego					
^b <Tam> ^b Gołyński					

^b <Kami> ^b enica jm. p. Wierzchnickiego					
^b <Tam> ^b Tomasz muzykant	2		solvit	2	

^{a-a} W Or.: Noremberczykow. ^{b-b} Plama atramentu. ^{c-c} Podkreślenie. ^{d-d} Skreślenie. ^{e-e} Dopisane między wierszami. ^{f-f} W Or.: Gurski. ^g Znak graficzny w postaci „)”.
 Objaśnienia: ¹ Józef Morelli, dr medycyny, członek Rady lubelskiej w latach 1745 – 1749, burmistrz lubelski w latach 1745 – 1747, 1749, zmarł w wieku 50 lat 6 września 1749 r., AAL, PJ, t. LXII, s. 20; J. Riabinin, Rada..., s. 27; M. Stankowa, Kancelaria..., s. 92.

² Handlująca rybami.

[k. 6]

	złote	grosze		złote	grosze
Kamienica ichmć pp. Słotwińskich					
Tam szynk pani Baranowskiej	10 ^a		solvit	10	
Tam Józef Bernacki krawiec	2		solvit	2	
Tam Mikołaj Zachariaszewicz kuśnie ^b <rz> ^b	1		solvit	1	
Kamienica jmc p. ^c Muratowicza ^c r. l.					
Tam p. Szymon Jakubowski ^d cyrulik ^d					
^e {Kościelny, szafarz} ^e					
Przekupki w bramie					
Piorunowa przekupka	2		solvit	1	15
Zgabiszowa ¹ przekupka	2		solvit	2	
Chałubkiewiczowa ² przekupka	2			1	
Kilarowiczowa	^f 2 ^f				
Sklepy pod Ratuszem					
Tam jmc pan Hebanowski biblio pola ³	6		solvit	6	
Tam szklarze	72		solvit	36	
Krystian Hartman złotnik u pani Skrobeckiej	8			8	
S<z>klarze u pana Hybnera	36				
Antoni Kitel				8	
^g Puchawolska ⁴ przekupka					15
L ^h <.... > ^h n ⁱ <.... > ⁱ owa przekupka ad rati: zło 1			dico	1 ^g	

^jExactores

p. Jan Sławęcki e. l.

p. Tomasz Nadolny e. l.

Od Pudzamiczanów solvit 18

Przedmieście Krakowskie

Dyski Gościniec odebraliśmy solvit 888 27 1/3

Item oddali zło. 28^j

^k Antoni ¹Muratowicz¹ prezydent miasta, J.K.Mci Józef Silkiewicz wójt miasta J.K.Mci
 Lublina <.... >¹ ^k

^m<.... >^m

^m<.... >^m

^a Plama atramentu na cyfrze „0”. ^{b-b} Plama atramentu. ^{c-c} W Or.: Moradowicza. ^{d-d} W Or.: cerulik. ^{e-e} Dopisane między wierszami inną ręką. ^{f-f} Cyfra skreślona. ^{g-g} Dopisane inną ręką *petitem*, bardzo niewyraźnie. ^{h-h} Trudne do odczytania dwie lub trzy litery. ⁱ⁻ⁱ Trudna do odczytania jedna litera. ^{j-j} Adnotacja inną ręką. ^{k-k} Adnotacja inną ręką. ^{l-l} W Or.: Muradowicz. ^l Wyraz trudny do odczytania. ^{m-m} Pieczęci opłatkowe.

Objaśnienia: ¹ Inna forma nazwiska: Zgubiszowa.

² Inna forma nazwiska: Chałopkiewiczowa.

³ Sprzedawca książek, ksiąźnik, M. A. Trotz, dz. cyt., s. 42; M. S. B. Linde, t. I, s. 95.

⁴ Odczytanie nazwiska niepewne.

[k. 7]

Moderacja ichmościów panów obywatelów lubelskich na zapłacenie pogłównego regimentowi artylerji koronnej²³⁰ raty septembrowej tudzież i na dopłacenie raty marcowej spisana za prezydencyj jmc pana Piotra Szarweja ^adnia^a 18 Augusti Anno Dni ^b1738^b

Pierwsza część miasta od Bramy Krakowskiej	złote	grosze		złote	grosze
Buda pierwsza tam Błaszczewski	4		solvit	3	
Tamże łucznik młody	4				
Buda druga tam Marianna przekupka	2		solvit	2	
Buda trzecia tam Franciszek Wartereszewicz	2		solvit	2	
Buda czwarta tam Andrzej Dąbski krawiec	2		solvit	2	
Buda piąta tam kantorka	2			1	
Domostwo Gorajskiego					
Tam p. Gorajski safiannik	36		solvit	36	
Tamże blacharz w budzie	3				
Tamże krawiec w drugiej budzie	2		solvit	2	
Budy pod szewskimi jatkami					
Tam w jednej ^c <kańczużnik> ^c	2		solvit	2	
Tam w drugiej Danielowa wdowa	1				
Buda w bramie					
Tam Matiasz kramarz	3		solvit	2	
Domostwo Wójtowicza					
Tam P Dominik Wójtowicz	30		solvit	30	
Domostwo Rzeszowskiego miecznika					
Tam Rzeszowski miecznik	4		solvit	4	
				85	

^{a-a} W Or.: symbol „q”. ^{b-b} Data podkreślona. ^{c-c} Wyraz nieczytelny z powodu plamy zanieczyszczającej kartę.

²³⁰ Zob. edycję moderacji z 29 kwietnia 1738 r.

[k. 7v]

	złote	grosze		°złote°	grosze
Tamże Ludwik ^a ślusarz ^a	4		solvit	4	
Kamienica ^f Nejzerowska ^f					
Tam Gebhart pocztmagister					
Tam mularz szynk żydowski trzyma	20		solvit	18	
Kamienica jm. p. Cyboniej					
Tam jm. pani Cybonia r. l.	18		solvit	18	
Tam Jan cieśla	4				
Kamienica Lisiewiczowska					
Tam p. Aleksander Tułowiński ¹	14				
Tam na górze Łukasz Doniszewski ²	6		solvit	6	
Tamże na dole pan Kiszczyc					
Tam pani Szabrotowa					
Tam w sklepie szynk p. Szczepanowskiej	12				
Tamże w drugim sklepie ^g blicharka ^g Niemka	8	^b solvit ^b	solvit	8	
Tamże Stanisławowa przekupka	2				
Kamienica Dobrogoszczowska					
Tam jeś. pani Krystianowa	180		solvit	180	
Tamże p. Bartłomiej krawiec	12		solvit	11	
Tamże na dole ^c Teodor ^c szynk trzyma	8		solvit	8	
Tamże Wojciech cieśla	2		solvit	1	
Kamienica Minczarnia					
Tam jeś. pan Brade kupiec junctim	180		solvit	90	
Tam jeś. Pan Szperling	80		solvit	72	
Kamienica Mirusowska					
Tam Mrozińska ³	1		solvit	1	
Tam Andrzej hawtarz	2		solvit	2	
Kamienica Szmitowska					
Tam Jakubowa wdowa	4		solvit	4	
Kamienica wjm. p. sędziego ziemskiego lubelskiego					
Tam p. Jacenty Lewicki	12		solvit	12	
^d Tam Stanisław Zafański krawiec ^d	3		solvit	3	
				452	

^{a-a} W Or.: slosarz. ^{b-b} W Or.: błędny wpis, nie skreślony. ^{c-c} W Or.: Theodor. ^{d-d} Dopisane inną ręką. ^{e-e} W Or.: słowo jest błędnie wpisane w trzecią (środkową) rubrykę. ^{f-f} W Or.: Nezerowska. ^{g-g} W Or.: blicharka.

Objaśnienia: ¹ We wcześniejszym spisie: Sułowiński.

² We wcześniejszym spisie: Daniszewski.

³ We wcześniejszym spisie: Mroziński.

[k. 8]

	złote	grosze		złote	grosze
Kamienica jm. p. Lupińskiego					
Tam Wojciech stolarz	4		solvit	4	
Kamienica jm. p. Krasińskich					
Tam p. Romanowski rybak	8		solvit	5	2
Kamienica jm. ks. Stargowskiego					
Tam Andrzej snycerz	10		solvit	7	
Tam Rola krawiec	12		solvit	12	
Domostwo Kilarowicza					
Tam p. Puchalski kuśnierz	24		solvit	24	
Tam Czarnuszewicz ¹ a ^{szewc} ^a	2		solvit	2	
Kamienica oo. Bazylianów					
Tam Antoni kuśnierz	4		solvit	4	
Tam Andrzej Sałacki bednarz	2		solvit	2	
Tam Szczepan stolarz	4		solvit	3	
Kamienica jm. p. Siedleckiej					
Tam jm. pani Siedlecka	18		solvit	18	
Tam mularka wdowa	2		solvit	1	
Kamienica oo. Pijarów					
Tam jeś. pan Michał Jonas	18		solvit	18	
Kamienica ^b Boesowska ^b					
Tam j. p. Paszki sukiennik	72		solvit	72	
Tam jm. pan Babicki	24		solvit	18	
Tam w budzie Zimochodowa przekupka	2		solvit	2	
Kamienica jm. pana Baura r. l.					
Tam jm. pan Dachnowski ł. l.	18		solvit	18	
Tam jm. pani Frycia kupcowa	160		solvit	160	
Tam w piwnicy Jan Dziewanowski	3		solvit	2	
Kamienica jm. p ^{an} a Giencińskiego r. l. ^c za dwie raty ^c					
Tam jm. pan Gienciński r. lubel ^{ski}	48		solvit	36	
Tam jeś. pan Klemens sukiennik	100		solvit	100	
				508	

^{a-a} W Or.: szwiec. ^{b-b} W Or.: Boessowska. ^{c-c} Dopisane inną ręką.

Objaśnienia: ¹ Inna forma nazwiska: Czarnusiewicz, Czarnuszka.

[k. 8v]

	złote	grosze		złote	grosze
Kamienica Godfredowska					
Tam jeś. pani Szejnina kupcowa	180		solvit	180	
Kamienica druga					
Tam jm. pan Kolliardt	60		solvit	54	
Tam Skowroński krawiec	4		solvit	4	
Tam Mikołaj kuśnierz	8		solvit	8	
Tam w sklepie p. Regien Niemiec	8		solvit	8	
Tam w piwnicy Jerzyna Olszewska ¹	2		solvit	2	
Tam w drugiej piwnicy konwisarka przekupka	1				
Kamienica jm. ks. Krasowskiego					
Tam Jan łucznik stary	8		solvit	8	
Kamienica jm. pani Hadziewiczowej					
Tam Andrzej Górski krawiec	4		solvit	4	
Tam Reterman ^a szewc ^a	1				
Kamienica jm. p. Glinieckiego					
Tam Wawrzyniec Drzymalski miecznik	4		solvit	4	
Tam Daniel kuśnierz	4		solvit	4	
Kamienica Tyrańskiego					
Tam p. Pietruszewska					
Tam w piwnicy Michał wyrobnik	1				
Kamienica jm. p. Gorczyńskiego					
Tam jm. pan Bowrer	24		solvit	24	
Kamienica jm. ks. kustosa					
Tam w piwnicy Józef kucharz	2		solvit	2	
Tam Kaczorowski przekupień	2				
Domostwo nad kanałem					
Tam Szymon Głowacki bednarz	16		solvit	16	
Tam opłatnik					
Kamienica jm. pana Dobraczyńskiego vacat					
				318	

^{a-a} W Or.: szwiec.Objaśnienia: ¹ Inna forma nazwiska: Olszowska.

[k. 9]

	złote	grosze		złote	grosze
Kamienica Szewska vacat					
Kamienica Krawiecka					
Tam Józef krawiec	4		solvit	4	
Tam Michał siodlarz	2				
Kamienica ichm. panów Sosnowskich vacat					
Kamienica Bractwa Miłosierdzia					
Tam jm. pan Burneth kupiec	80		solvit	54	
Kamienica druga tegoż bractwa					
Tam jm. pan Hibner kupiec	80		solvit	54	
Kamienica Ś. Ducha					
Kamienica jm. p. Babickiego					
Tam jm. pan Babicki ł. l.	18		solvit	18	
Kamienica Bractwa Różańca Ś.					
Tam n ^a <a> ^a górze perukarz	3		solvit	3	
Tam Janicki przekupień	8		solvit	8	
Kamienica Hermsonowska					
Tam jm. pan Hermson	108		solvit	108	
Tam jm. pan Nowak kupiec	72		solvit	72	
Tam w budzie przekupka	4				
Tam w piwnicy Janowa przekupka	2		solvit	1	15
Kamienica druga Hermson ^{wska}					
Tam jeś. pan Lorens kupiec	18		solvit	18	
Kamienica jm. p. Zakrzewskiego					
Tam jm pan Fibing ¹ kupiec	160		Solvit	90	
Kamienica jm. p. Strykowskiej					
Tam Krzemiński złotnik	16		Solvit	16	
				446	

^{a-a} Plama atramentu.

Objaśnienia: ¹ Inna forma nazwiska: Fibbink.

[k. 9v]

	złote	grosze		złote	grosze
Kamienica p. Grudzowskiego					
Tam j. pan Serwacki	8		solvit	8	
Tam p. Usarski krawiec	16		solvit	16	
^a Józef Wesfald ^a	6		solvit	6	
Kamienica jm. p. Bogdana					

Tam j. pan Lewkiewicz	2		solvit	2	
Kamienica jm. pana Klossa					
Tam jm. pan Kloss p. b. ¹					
Tam p. Mazurkiewicz ^b cyrulik ^b	4		solvit	4	
Kamienica j. p. Poznańskiego					
Tam j. pan Poznański					
Kamienica jm. p. Jelińskiego					
Tam jm. pan Jeliński	18		solvit	18	
Kamienica Różańca Ś. ²					
Tam Antoni Kolendowski ³	4		solvit	4	
Kamienica jm. p ^{an} a Langi					
Tam jm. pan Langa					
Tam Piotrowski ^c szewc ^c	2		solvit	2	
Tam jeś. pani Szafrąska					
Kamienica Łopińskiego					
Tam p. Łopiński					
Tam j. p. Donabidowicz e. l.	8		solvit	8	
Kamienica oo. Jezuitów					
Tam j. pan Szymański	8		solvit	3	
Tam Szulc ^c szewc ^c	3		solvit	2	
Kamienica druga tychże ojców					
Tam szynk p. Czabańskiej	2				
Tam przekupka ^a Janowa Neiberkowa ^a					
Kamienica jm. ks. oficjała					
Kamienica p. Bochyńskiej					
Tam p. Melcz złotnik	24		solvit	24	
Tam Nejman zegarmistrz					
				98	

^{a-a} Dopisane inną ręką. ^{b-b} W Or.: cerulik. ^{c-c} W Or.: szwiec.

Objasnienia: ¹ Skrót nie został zidentyfikowany.

² Kamienica Bractwa Różańca Świętego.

³ Inna forma nazwiska: Golendowski, Golenderski, Kolenderski.

[k. 10]

	złote	grosze		złote	grosze
Tam p. Majcher Dankiewicz złotnik	4		solvit	4	
Tam p. Dziurkiewicz krawiec	4		solvit	3	
Kamienica p. Drabickiego					
Tam p. Drabicki miecznik	20		solvit	20	
Kamienica im. pp. Iżyckich vacat					

Kamienica p. Raczyńskiej					
Tam j. pan Szymon Mierzwiński złotnik	20				
Tam na dole p. Michał Jaroszyński złotnik	2		solvit	2	
^a Wojciech kościelny ^a	1				
Kamienica jm. ks. oficjała					
Tam p. Kasper krawiec	18		solvit	18	
Tamże s<z>lifierz	6		solvit	6	
Kamienica jm. ks. Borzęckiego ^o					
Tam Droszewicz ^b szewc ^b	6		solvit	6	
Tam Jan Parchacki ^b szewc ^b	4		solvit	4	
Tam Alberta szynk trzyma	2		solvit	2	
Kamienica p. Eliaszwskiego ¹					
^c Tam p. Oban taktmagister					
Tamże Niemka szynk trzyma ^c	4				
unum sint					
Druga część miasta od Bramy Grodzkiej					
Kamienica jm. ks. proboszcza ostrowskiego					
Tam Marcin ^b szewc ^b	4		solvit	4	
Tam p. Kłosowski	2		solvit	1	
Kamienica p. Monta					
Tam p. Mont konwisarz	8		solvit	8	
Kamienica krawiecka					
				83	

^{a-a} Dopisane inną ręką. ^{b-b} W Or.: szwiec. ^{c-c} Wiersze objęte klamrą zorientowaną do wnętrza tabeli w kierunku kolumn.

Objaśnienia: ¹ Znana również jako kamienica Eliaszewskich.

[k. 10v]

	złote	grosze		Złote	
Kamienica ichm. księży farnych					
Kamienica j. p. Skrobeckiego					
Tam jm. pan Chutnicki	16		solvit	16	
^a Tam Krystian Hartman ^a	8		solvit	8	
Kamienica oo. Jezuitów					
Tam Wójcikiewicz miecznik	4		solvit	4	
Tam Orlicki złotnik	2				
Tam Pyszyna wdowa	1				
Kamienica jm. p. Jelińskiej					
Tam j. pan Gołyński	36		solvit	36	

MATERIAŁY I ŹRÓDŁA

Kamienica jm. p. Podleckiej					
Tam p. Wojciech Makselowski	4		solvit	4	
Kamienica jm. pana Silkiewicza					
Tam jm. pan Silkiewicz wójt lub ^{elski}					
Kamienica seminaryjska mniejsza					
Tam p. Tomasz Nadolny	18		solvit	15	
Kamienica druga seminaryjska					
Tam jmć p. Frydrych Brade					
Tam p. Trumf zegarmistrz	16		solvit	16	
Tam Andrzej konwisarz w sklepie	4		solvit	4	
Tamże Niemki w sklepie	12		solvit	12	
Kamienica jm. pana Wierzbica r. l.					
Tam jm. pan Junga	180		solvit	180	
Tamże Jan zegarmistrz	8		solvit	8	
Kamienica jm. pana Makarowicza r. l.					
Tam jm. pan Makarowicz r. l.	30		solvit	18	
				321	

^{a-a} *Dopisane inną ręką*

[k. 11]

	złote	grosze		złote	grosze
Tam j. pani Delamontow ^a <a> ^a					
Tam Juli Włoch konwisarz	36		solvit	34	
Tam Lorens Baltrok zegarmistrz	24		solvit	24	
Tam Marcin krawiec Woskiewicz	4		solvit	4	
Tam w piwnicy dewotka szynkuje	1		solvit	1	
Kamienica Szylingowska					
Tam j. pan Stefanowicz	18		solvit	16	
Tam p. Karo ^b cyrulik ^b	12		solvit	12	
Tam w piwnicy Marcinowa przekupka	2				
Tam Krzysztof przekupień	2		solvit	2	
Kamienica Hermsonowska					
Tam Jakubowski mularz	1				
Tam Andrzej wyrobnik	1				
Kamienica druga Hermsonowska					
Tam Kisieliński mularz	10		solvit	10	
Kamienica jeś. p. Prasułowicza ¹					
Tam jeś pan Prasułowicz	20		solvit	18	
Kamienica j. ośw. p. Bilskiej					
Archidiakonia					

Tam Jan krawiec	4		solvit	4	
Szkoła farna					
Kamienica oo. Dominikanów					
Tam p. Łukowska z córką) ^c					
Kamienica w. jm. p. Liniewskiej					
Tam Woszczyński) ^c					
Kamienica p. Sawickiego					
Tam p. Sawicki orgarmistrz	4		solvit	4	
				129	

^{a-a} Plama na ostatniej literze. ^{b-b} W Or.: cerulik. ^c Znak graficzny w postaci: „)”.

Objasnienia: ¹ Inna forma nazwiska, odpowiednio: Prasolowicza, Prasolowicz.

[k. 11v]

	złote	grosze		złote	grosze
Tam w piwnicy Stefanowa przekupka	1				
Kamienica w. jm. pana Rojewskiego					
Tam Rugielski krawiec	4		solvit	4	
Tam Jakub Strocki ¹ aślusarz ^a	2				
Tam Kazimierz bednarz	8		solvit	8	
Tam kucharzowa przekupka	2		solvit	2	
Kamienica w. jm. pana Węglińskiego					
Tam Barańska szynk żydowski trzyma	4		solvit	3	
Kamienica jm. pana Wierzbica r. l.					
Tam jm. pan Wierzbic r. l.	30		solvit	18	
Tam jm. ^b Porębski szynk żydowski ^b trzyma ^c Zieleński ^c	4		solvit	2	
Tam Franciszkowa Matelska szynkuje	8		solvit	4	
Kamienica w. jm. pana Nossadyniego					
Tam jeś. pan Ress kupiec	70		solvit	60	
Kamienica Karłowska					
Tam j. pan Szulc kupiec	36		solvit	30	
Tam jeś pan Sławecki ²	8				
Tam w piwnicy Zajączkowski	1		solvit	1	
Kamienica Kieremowiczowska ^a					
Tam p. Kieremowicz					
Kamienica jm. p. ^c Szarweja ^c					
Tam jmc. pan ^c Szarwej ^c p. l.					
Tam p. ^b Makselowska wdowa ^b d{Jakil Wilzeńska} ^d	4			2	
Tam w piwnicy Szymon Lipski					
				135	

MATERIAŁY I ŹRÓDŁA

^{a-a} W Or.: slosarz. ^{b-b} Skreślone. ^{c-c} Dopisane obok inną ręką. ^{d-d} Dopisane inną ręką między wierszami.

^{e-e} W Or. odpowiednio: Szarwaja, Szarwaj.

Objaśnienia: ¹ Inna forma nazwiska: Strecki.

² Inna forma nazwiska: Sławencki, Sławęcki.

[k. 12]

	złote	grosze		złote	grosze
Tam ^a Norymberczyk ^a ^b <...> ^b	108		solvit	90	
Tam w piwnicy Grabowska wdowa	1				
Kamienica Bractwa Miłosierdzia					
Tam j. pan Jaworski ^c cyrulik ^c	24		solvit	18	
Kamienica jm. księdza ^e Bobrykiewicz ^e					
Tam jeś. pan Hilary kupiec	120		solvit	90	
Tam p. Tłuszczewski ^c cyrulik ^c	4		solvit	3	15
Tam jeś. pan Komtessy kupiec	144		solvit	108	
Tam piekarz Francuz	4				
Kamienica jm. p ^{an} a Baura					
Tam jmc pan Baur r. l.	30		solvit	18	
Tam jeś pani Effraimowa ^d) ^d					
Tam jeś pan Zadykiewicz ¹	126		solvit	126	
Kamienica w. jm. pana Trembińskiego					
Tan jeś. pan Kierkierowicz kupiec lwowski	24		solvit	18	
Tam Krauzowiczowa wdowa szynkuje	2		solvit	2	
Kamienica jm. pana Gokczyńskiego r. l.					
Tam jmc pan Gokczyński r. l.	30		solvit	18	
Kamienica jeś. pani Zabierowiczowej					
Tam jeś pani Zabierowiczowa	8				
Tam w piwnicy Michałowa wdowa	3		solvit	2	
Kamienica jm. p. Cellego					
Tam jm. pan Celli r. l.	100				
				490	

^{a-a} W Or.: Noremberczyk. ^{b-b} Plama uniemożliwiająca stwierdzenie obecności bądź braku ewentualnego imienia bądź profesji. ^{c-c} W Or.: cerulik. ^d Oznaczenie graficzne w postaci: „)”. ^{e-e} W Or.: Bobrykowicza. Objasnienia: ¹ Kupiec lwowski.

[k. 12v]

	złote	grosze		złote	grosze
Tam jeś. pan Forgiesson kupiec	180			72	
Tam jeś pani Andressowa wdowa	180		solvit	180	
Tam jm. pan Brzyski p. l.	30				^c <...> ^c

Kamienica jm. pani Muratowiczowej					
Tam jm. pani Muratowiczowa					
Tam jeś pan Dytrych ¹ kupiec	200			180	
Tam w piwnicy szynk panny Szczepanowskiej ²					
Kamienica Ambroszkiewiczowska					
Tam jm. pan Kiszczyc ł. l.	12		solvit	12	
Tam w sklepie straszniczka szynk żydowski trzyma					
Tam Nagórska w sklepie szynk trzyma					
Kamienica jm. pana ^a Muratowicza ^a					
Tam jm. pan ^a Muratowicz ^a p. l.	18		solvit	8	
Tam ^b Norymberczyków ^b trzech w sklepie spółek trzymają	54		solvit	54	
1. Kamienica Dominikańska					
2. Kamienica Dominikań ^{ska}					
Tam jeś. pan Morelli	18		solvit	18	
3. Kamienica Dominikań ^{ska}					
Tam drukarz szynk trzyma	2				
4. Kamienica Dominikań ^{ska}					
Tam Michał Borowski	4		solvit	4	
Kamienica w. ichm. pp. Kiełczewskich					
Kamienica jeś. p ^{na} a Szuberta					
Tam jeś. pan Szubert	28		solvit	28	
				556	

^{a-a} W Or. odpowiednio: Muradowicza, Muradowicz. ^{b-b} W Or.: Noremberczyków. ^{c-c} Skreślenie uniemożliwiające odczytanie pierwotnej adnotacji.

Objaśnienia: ¹ Inna forma nazwiska: Dytrych

² Zapewne spadkobierczyni poprzedniego właściciela; w poprzednim spisie, jako posiadacz szynku jest wymieniony Szczepanowski.

[k. 13]

	złote	grosze		złote	grosze
Kamienica ww. oo. Jezuitów					
Tam stolarz Niemiec	6		solvit	6	
Pod Szkołami					
Tam Michał stolarz	2		solvit	2	
Tam Teodor Orlicki	1				
Tam p. Prokopowicz	6				
Kamienica w. jmcu pana chorążego ł.					
Tam Górski krawiec	20		solvit	10	

Tam Kwiatkowska wdowa					
Kamienica jm. p. ^d Szarweja ^d					
Tam jm. pan ^d Szarwej ^d ł. l.					
Tam jeś. pan Kałuszyński	6		solvit	6	
Tam Matiaszowa przekupka	2		solvit	2	
Kamienica p. Byczyńsk ^{kiego}					
Tam p. Byczyński z córkami) ^a					
Tam Maciej ^b <Wi> ^b domski krawiec	2		solvit	2	
Kamienica jeś. p. Gołyńsk ^{kiego}					
Kamienica jeś. p. Wierzchnickiego					
Tam Tomasz muzykant	2		solvit	2	
Kamienica ichm. panów Słotwińskich					
Tam szynk p. Baranowskiej	10		solvit	10	
Tam p. Józef Bernacki krawiec	2		solvit	2	
Tam Mikołaj Zachariaszewicz	1		solvit	1	
Kamienica jm. pana ^c Muratowicza ^c r. l.					
Tam pan Szymon Jakubowski kościelny szafarz					
				43	

^a Znak graficzny w postaci: „)””. ^{b-b} Plama i zanieczyszczenie powodujące nieczytelność początku nazwiska.

^{c-c} W Or.: Muradowicza.^{d-d} W Or. odpowiednio: Szarwaja, Szarwaj.

[k. 13v]

	złote	grosze		złote	grosze
Przekupki w bramie					
Piorunowa przekupka	2		solvit	2	
Zgubiszowa przekupka	2			2	
Chałupkiewiczowa przekupka	2		solvit	^a 1 ^a	
Sklepy pod Ratuszem					
Tam jm. pan Hebanowski bibliopola	6		solvit	6	
Tam szklarze	42		solvit	36	
Krystian złotnik Hartman u j. pani Skrobeckiej					
Szklarze u Pana ^b Hibnera ^b					
Antoni Kitel	8				
Przedmieście Krakowskie					
Dyski Gościniec					
				^c 47 ^c	

^dPiotr Szarwej prezydent miasta JK Mości Lublina^d

^eJózef Silkiewicz wójt Miasta J. K. Mci Lublina manuscripta^e

^f<....>^f

^{a-a} Cyfra „1” poprawiona z cyfry „2”. ^{b-b} W Or.: Hybnera. ^{c-c} W Or. podsumowanie wpisane wyżej, na wysokości słów „Krystian złotnik Hartman [...]”. ^{d-d} Napis inną ręką. ^{e-e} Napis inną ręką. ^{f-f} Pieczęć opłatkowa.

[k. 14]

Moderacja ichmościów panów obywatelów Lublina na ekspedycją ichmościów panów ablegatów²³¹ na sejm do Warszawy²³² tudzież do J. W. Jmci Pana podskarbiego wielkiego koronnego²³³ spisana za prezydencji jmci pana Szarweja²³⁴ dnia 18 Aug.²³⁵ A. D. 1738

Pierwsza część miasta od Bramy Krakowskiej	złote	grosze		złote	grosze
Buda pierwsza tam Błaszczczyński	2		solvit	1	
Tamże łucznik młody	2				
Buda druga. Tam Marianna przekupka	2		solvit	1	
Buda trzecia. Tam Franciszek Warteresowicz ¹	1		solvit	1	
Buda czwarta. Tam Andrzej Dąbski krawiec	2		solvit	2	
Buda piąta. Tam kantorka	1				
Domostwo Gorajskiego					
Tam p. Gorajski ^a safiannik ^a	18		solvit	8	
Tamże blacharz w budzie	1				
Tamże krawiec w drugiej budzie	1		solvit	1	
Budy pod szewskimi jatkami					
Tam w jednej kańczużnik	1		solvit	1	
Tam w drugiej Danielowa wdowa					
Buda w bramie					

²³¹ Posłowie miejscy na sejm, wybierani przez radę miejską oraz przedstawicieli pospólstwa, na temat specyfiki zob. J. Reder, *Posłowie miasta Lublina na sejmy dawnej Rzeczypospolitej*, „Czasopismo Prawno-Historyczne”, 1954, t. VI, nr 2, s. 253 – 286. Ablegatami lubelskimi byli wówczas Jan Makarowicz i Michał Babicki, zob. APL, Akta m. Lublina, Akta Radzieckie, sygn. 239, s. 35.

²³² Sejm zwyczajny w Warszawie (6 października – 17 listopada 1738); na temat przebiegu sejmku i towarzyszącej mu atmosferze politycznej, zob. H. Palkij, *Sejmy 1736 i 1738 roku. U początków nowej sytuacji politycznej w Rzeczypospolitej*, Kraków 2000, s. 123 – 215.

²³³ Jan Ansgary Czapski, nominowany 30 maja 1738 r., zm. 7/8 października 1742 r., zob. *Urzędnicy centralni i nadworni Polski XVI – XVIII wieku. Spisy*, pod red. A. Gąsiorowskiego, Kórnik 1992, nr 768, s. 126.

²³⁴ Piotr Szarwej, burmistrz Lublina w 3 kwartale 1738 r., *Riabinin, Rada*, s. 33.

²³⁵ Sierpnia.

MATERIAŁY I ŹRÓDŁA

Tam Matiasz kramarz	1		solvit	1	
Domostwo Augustyna Wojto ^{wicza}					
Tam p. Wojtowicz ^a safiannik ^a	10		solvit	10	

^{a-a} W Or.: szafiannik.

Objaśnienia: ¹ W źródłach występują różne formy tego nazwiska.

[k. 14v]

	złote	grosze		złote	grosze
Domostwo Rzeszowskiego miecznika					
Tam Rzeszowski miecznik	2		solvit	2	
Tamże Ludwik ^a ślusarz ^a	2				
Kamienica ^b Nejzerowska ^b					
Tam jeś. pan pocztmagister					
Tam Andrzej mularz szynk żydowski trzyma	8		solvit	7	
Kamienica jm. p. Cyboniej					
Tam jm. pani Cybonia r.l.	6				
Tam Jan cieśla	2				
Kamienica Lisiewiczowska					
Tam p. Tułowiński kuśnierz	6		solvit	4	
Tamże Łukasz Daniszewski krawiec na górze	2		solvit	1	
Tamże na dole p. Kiszczyc					
Tamże p. Szabrotowa przesła					
Tamże w sklepie szynk panny Szczepanowskiej	6				
Tamże w drugim sklepie ^c blecharka ^c Niemka	4		solvit	4	
Tamże przekupka Stanisławowa	1				
Kamienica Dobrogoszczowska					
Tam jm. pani Krystianowa	90				
Tamże p. Bartłomiej krawiec	4		solvit	1	
Tam na dole Teodor szynkuje	2				
Tamże Wojciech cieśla	1		solvit	1	
Kamienica ^d Minczarnia ^d					
Tam jeś. pan Brade junctim	72				
Tam jeś. pan Szperling	20		solvit	6	
Kamienica Mirusowska					
Tam Mrozińska	1		solvit	1	
Tam Andrzej haftarz	1				

^{a-a} W Or.: slosarz. ^{b-b} W Or.: Nezerowska. ^{c-c} W Or.: blicharka. ^{d-d} W Or.: Mienczarnia.

[k. 15]

	złote	grosze		złote	grosze
Kamienica Szmitowska					
Tam Jakubowa wdowa	2		solvit	2	
Kamienica w jm. pana sędziego ziemsk ^{lego} lub.					
Tam p. Jacenty Lewicki kuśnierz	6		solvit	6	
^a Tam Stanisław Zarański krawiec ^a	1		solvit	1	
Kamienica jm. p. Lupińskiej					
Tam Wojciech stolarz	2		solvit	1	
Kamienica ich. panów Krasińskich					
Tam p. Romanowski rybak	4				
Kamienica jm. księdza Stargowskiego					
Tam p. Andrzej snycerz	4				
Tam p. Rola krawiec	4		solvit	2	
Domostwo Kilarowicza					
Tam p. Puchalski kuśnierz	10		solvit	10	
Tam Czarnusiewicz ^b szewc ^b	1				14
Kamienica Bazylińska					
Tam Antoni kuśnierz	2		solvit	1	
Tam Andrzej bednarz	1				
Tam Szczepan stolarz	2				
Kamienica jm. p. Siedleckiej					
Tam jm. pani Siedlecka	8		solvit	6	
Tam mularka wdowa	1				
Kamienica ww. oo. Pijarów					
Tam jm. pan Michał Jonas	9		solvit	7	
Kamienica Boesowska					
Tam jm. pan Paszki sukiennik	36		solvit	36	
Tam jm. Pan <i><i></i> Babicka ¹	12				
Tam w budzie Zimochodowa	1		solvit	1	

^{a-a} Dopisane inną ręką. ^{b-b} W Or.: szwiec.

Objaśnienia: ¹ W innych spisach: Babicki.

[k. 15v]

	złote	grosze		złote	grosze
Kamienica jmc pana Baura r. l.					
Tam jeś. pan Dachnowski ł. l.	8				
Tam jeś pani Frycia kupcowa	40		solvit	30	
Tam w piwnicy Jan Dziewanowski	1				

MATERIAŁY I ŹRÓDŁA

Kamienica jm. pana Giencińskiego r. l.					
Tam jm. pan Gienciński r. l.	12				
Tam jeś. pan Klemens sukiennik	40		solvit	20	
Kamienica Godfredowska					
Tam jeś. pani Szejnina kupcowa	40				
Kamienica druga Godfred ^{owska}					
Tam jeś. pan Kolliardt	30				
Tam Skowroński krawiec	2		solvit	2	
Tam Mikołaj kuśnierz	4		solvit	2	
Tam w sklepie Jan Regier	2		solvit	2	
Tam w piwnicy Jerzyna Olszewska	1		solvit	1	
Tam w drugiej piwnicy konwisarka	1				
Kamienica jm. ks. Krasowskiego					
Tam Jan łucznik stary	4		solvit	2	
Kamienica jm. p. Hadziewiczowej					
Tam Andrzej Górski krawiec	2		solvit	2	
Tam Reterman ^a szewc ^a					
Kamienica jm. p. Glinieckiej					
Tam Wawrzyniec Drzymalski miecznik	2		solvit	2	
Tam Daniel kuśnierz	2		solvit	1	27
Kamienica Tyrańskiego					
Tam p. Pietruszewski					
Tam w piwnicy Michał wyrobnik	1				

^{a-a} W Or.: szwiec.

[k. 16]

	złote	grosze		złote	grosze
Kamienica jm. pana Gorczyńskiego					
Tam jm. pan Bowrer	10		solvit	10	
Kamienica jm. ks. kustosa					
Tam w piwnicy Józef kucharz	1		solvit	1	
Tam Kaczorowski przekupień	1				
Domostwo nad kanałem					
Tam Szymon Głowacki bednarz	8		solvit	6	
Tam opłatnik					
Kamienica jm p. Dobraczyńsk ^{iego} vacat					
Kamienica Szewska vacat					
Kamienica Krawiecka					
Tam Józef krawiec	2		solvit	1	
Tam Michał siodlarz	1				

Kamienica ichm. pp. Sosnowskich vacat					
Kamienica Bractwa Miłośier ^{dzia}					
Tam jm. pan Barneth kupiec	40				
Kamienica tegoż Bractwa					
Tam jm. pan Hibbner kupiec	40				
Kamienica Ś. Ducha					
Kamienica jm. p. Babickie ^{go}					
Tam jm. pan Babicki ł. l.	9				
Kamienica Bractwa Różańca Ś.					
Tam na górze perukarz	2		solvit	1	
Tam Janicki przekupień	4		solvit	2	
Kamienica Hermsonowska					
Tam jm. pan Hermson	54		solvit	18	
Tam jm. pan Nowak kupiec	36		solvit	36	

[k. 16v]

	złote	grosze		złote	grosze
Tam w budzie Stokowska przekupka	2				
Tam w piwnicy Janowa przekupka	1				
Kamienica druga Hermsonowska					
Tam jeś. pan Lorens kupiec	6		solvit	6	
Kamienica jm. p. Zakrzewskiego					
Tam jeś. pan Fibink ¹ kupiec	72				
Kamienica jm. p. Strykowskiej					
Tam Krzemiński złotnik	8		solvit	4	
Kamienica p. Grudzowskiego					
Tam pan Serwacki	4		solvit	1	
Tam p. Tomasz Usarski krawiec	8		solvit	4	
^a {Józef Westfald} ^a	2		solvit	2	
Kamienica jm. p. Bogdana					
Tam pan Lewkiewicz	2				
Kamienica jmci p. Klossa					
Tam jmc pan Kloss p. l.					
Tam p. Mazurkiewicz ^b cyrulik ^b	2		solvit	2	
Kamienica jeś. p. Poznańskiego					
Tam jeś. pan Poznański					
Kamienica jm. p. Jelińskiego					
Tam jm. pan Jeliński ł. l.	9		solvit	9	
Kamienica Bractwa Różańca Ś.					
Tam Antoni Kolenderski ²	2		solvit	2	

MATERIAŁY I ŹRÓDŁA

Kamienica jm. pana Langi					
Tam Piotrowski ^c szewc ^c	1		solvit	1	
Tam pani Szafrńska) ^d					
Kamienica Łopińskiego					
Tam p. Łopiński) ^d					
Tam p. Donabiedowicz	4				

^{a-a} Dopisane między wierszami inną ręką. ^{b-b} W Or.: cerulik. ^{c-c} W Or.: szwiec. ^d Znak graficzny w postaci „)”.

Objasnienia: ¹ Inna forma nazwiska: Fibbink.

² Inna forma nazwiska: Golenderski.

[k. 17]

	złote	grosze		złote	grosze
Kamienica oo. Jezuitów					
Tam jeś. pan Szymański	2		solvit	1	
Tam Szulc ^a szewc ^a	1				
Kamienica druga tychże oo.					
Tam szynk p. Czabańskiej	1				
Tam przekupka ¹ ^b Jan Niebek ^b	1		solvit	1	
Kamienica jm. ks. ^c oficjała ^c					
Kamienica p. Bocheńskiej ²					
Tam p. Melcz złotnik	10		solvit	6	
Tam Nejman zegarmistrz					
Tam p. Majcher Dankiewicz złotnik	2		solvit	2	
Tam Dziurkiewicz krawiec	2		solvit	1	
Kamienica p. Drabickie ^o					
Tam p. Drabicki miecznik	4		solvit	2	
Kamienica jm. pp. Iżyckich vacat					
Kamienica p. Raczyńsk ^{iego}					
Tam pan Szymon Mierzwinski	10				
Tam Michał Jaroszyński	1				
Tam przekupka w budzie					
Kamienica jm. ks. ^c oficjała ^c					
Tam p. Kasper krawiec	6		solvit	3	
Tamże ^d szlifierz ^d	2		solvit	“<...>” ^e	
^f {Wojciech kościelny ^f	2				
Kamienica jm. ks. Borzęckiego	2				
Tam Doroszewicz ^a szewc ^a	3		solvit	2	
Tamże Jan Parchacki ^a szewc ^a	2				
Tamże Alberta szynk trzyma	1				26
Kamienica p. Eliaszowskiego	3		solvit		26

M. Wójciuk, Specyfikacja kamienic i moderacje pogłównego Lublina z 1738 r.

Tam p. Oban tektmagister	2				
Tamże Niemka szynk trzyma	2				

^{a-a} W Or.: szwiec. ^{b-b} Dopisane inną ręką. ^{c-c} W Or.: officyała. ^{d-d} W Or.: slifierz. ^{e-e} Plama atramentu uniemożliwiająca odczytanie ewentualnej cyfry lub liczby. ^{f-f} Dopisane inną ręką między wierszami.

Objaśnienia: ¹ W innych spisach, nazwisko przekupki: Krajewska.

² Inna forma nazwiska: Bochyńskiej.

[k. 17v]

Druga część miasta od Bramy Grodzkiej	złote	grosze		złote	grosze
Kamienica jm. ks. proboszcza ostrowskiego					
Tam Marcin ^a szewc ^a	2		solvit	2	
Tam p. Kłosowski	1		solvit	1	
Kamienica p. Monta					
Tam p. Mont konwisarz	4				
Kamienica krawiecka					
Kamienica ichmciów księży farnych					
Kamienica p. Skrobeckiego					
Tam jm. pan Chutnicki	8		solvit	2	
^b {Tam Krystian Artranat} ^{b 1}	4				
Kamienica oo. Jezuitów					
Tam Wójcikiewicz miecznik	2		solvit	2	
Tam Orlicki złotnik	1				
Tam Pyszyna wdowa					
Kamienica jm. p. Jelińskiej					
Tam jm. pan Gołyński	18				
Kamienica jm. p. Podleckiej					
Tam p. ^c Makselowski ^c	2		solvit	1	
Kamienica jm. p ^{an} a Silkiewicza					
Tam jm. pan Silkiewicz wójt l.					
Kamienica Seminaryjska Mniejsza					
Tam p. Nadolny ^d cyrulik ^d	9		solvit	3	
Kamienica druga Seminaryjska					
Tam jeś. pan Frydrych Brade					

^{a-a} W Or.: szwiec. ^{b-b} Dopisane tą samą ręką między wierszami. ^{c-c} W Or.: Maxelowski. ^{d-d} W Or.: cerulik.

Objaśnienia: ¹ Brak pewności w kwestii poprawnego odczytania nazwiska.

[k. 18]

	złote	grosze		złote	grosze
Tam p. Trumf zegarmistrz	8		solvit	6	
Tam Andrzej konwisarz w sklepie	2		solvit	1	

Tamże Niemki w sklepie	6		solvit	6	
Kamienica jm. p. Wierzbica r. l.					
Tam jm. pan Junga	40		solvit		
Tamże Jan zegarmistrz	4		solvit	^a 1 ^a	
^b {Tam Regina z wódką} ^b				2	
Kamienica jm. p. Makarowicza					
Tam jm. pan Makarowicz r. l.	15				
Tam jeś. pani Delamontowa					
Tam Juli Włoch konwisarz	12		solvit	8	
Tam Lorens Boltroch zegarmistrz	12		solvit	2	
Tam Marcin krawiec Woskiewicz	2		solvit	2	
Tam w piwnicy dewotka szynkuje	1		solvit		15
Kamienica Szylingowska					
Tam jeś. pan Stefanowicz	9		solvit	5	
Tam p. Karo ^c cyrulik ^c	6		solvit	3	
Tam w piwnicy Marcinowa	1				
Tam Krzysztof przekupień	1		solvit	1	
Kamienica Hermsonowska					
Tam Kazimierz mularz	1				
Tam Andrzej wyrobnik					
Kamienica druga Hermsonów ^{ska}					
Tam Kisieliński mularz	5		solvit	5	
Kamienica jeś. pana Prasłowicza					
Tam jeś. pan Prasłowicz	10		solvit	8	
Kamienica jmci p. Bielskiej					
Archidiakonia					
Tam Jan krawiec	2				
Szkoła Farna					

^{a-a} Cyfra „1” poprawiona z cyfry „4”. ^{b-b} Dopisane tą samą ręką między wierszami; w Or.: podwójny błąd ortograficzny w słowie „wódka”: „wutka”. ^{c-c} W Or.: cerulik.

[k. 18v]

	złote	grosze		złote	grosze
Kamienica oo. Dominika ^{nów}					
Tam p. Żukowska z córką					
Kamienica w. jm. p. Liniewskiej					
Tam Woszczyński na dole					
Kamienica p. Sawickiego					
Tam p. Sawicki ^c organmistrz ^c	1		solvit	1	
Tam w piwnicy Stefanowa przekupka	1		solvit	1	

Kamienica w. jm. p. Rojewskiego					
Tam Rugielski krawiec	2				
Tam Jakub Strecki ^a ślusarz ^a	2				
Tam Kazimierz bednarz	4		solvit	4	
Tam kucharzowa przekupka	1				
Kamienica jm. p. Węglińskiego					
Tam Baranowska z szynkiem żydow ^{skim}	2				
Kamienica jm. p. Wierzbica					
Tam jm. pan Wierzbic r. l.	18				
Tam Porębska szynk żydowski	2				
Tam Franciszkowa Matelka szynkuje	4				
Kamienica w. jm p. Nosadynie ^{go}					
Tam jm. pan Ress kupiec	24		solvit	12	
Kamienica Karłowska					
Tam jm. pan Szulc kupiec ^b 18 ^b	18				
Tam jeś. pan Sławecki	4		solvit	1	
Tam w piwnicy Zajączkowski	1				
Kamienica Kieremowiczowska					
Tam Pan Kieremowicz) ^c					

^{a-a} W Or.: slosarz. ^{b-b} Wpis omyłkowy dotyczący najpewniej rzeczywistej wartości uregulowanego podatku, o czym świadczy brak przekreślenia liczby. ^c Znak graficzny w postaci: „)”. ^{c-c} W Or.: orgarmistrz.

[k. 19]

	^h złote ^h	^h grosze ^h		^h złote ^h	^h grosze ^h
Kamienica jm. pana ^a Szarweja ^a					
Tam jmc pan Szarwej Prezydent i r. l.					
Tam pani ^b Makselowska ^b wdowa	2		solvit	1	
Tam w piwnicy Szymon Lipski					
Tam p. ^c Norymberczyk ^c w sklepie	36		solvit	18	
Tam w piwnicy Grabowska wdowa	1				
Kamienica Bractwa Miłosierdzia					
Tam j. pan Jaworski ^d cyrulik ^d	8		solvit	8	
Kamienica jm. ks. Bobrykiewicza					
Tam jeś. pan Hilary kupiec	60				
Tam j. pan Tuszczewski ^d cyrulik ^d	2				
Tam jeś. pan Komtessy kupiec	72				
Tam piekarz Francuz	2				
Kamienica jm. pana Baura					
Tam jmc pan Baur r. l.	15				
Tam jeś. pani ^f Efraimowa ^f					

Tam jeś. pan Zadykiewicz kupiec lwowski	60				
Kamienica w jm. p. Trembińsk ^{skiego}					
Tam jeś. pan Kierkierowicz kupiec lwowski	12				
Tam Krauzowiczowa wdowa szynkuje	1		solvit	1	
Kamienica jm. p ^{an} a Gokczyńsk ^{iego}					
Tam jmć pan Gokczyński r. l.	18				
Kamienica j. p. Zabierowiczowej					
Tam j. pani Zabierowiczowa	§4 ^g				
Tam w piwnicy Michałowa wdowa	1		solvit	1	
Kamienica jm. p. Cellego r. l.					
Tam jm. pan Celli r. l.	36				

^{a-a} W Or. odpowiednio: Szarwaia, Szarwaj. ^{b-b} W Or.: Maxelowska. ^{c-c} W Or.: Noremberczyk. ^{d-d} W Or.: cerulik. ^{e-e} W Or.: Bobrykowicza. ^{f-f} W Or.: Effraimowa. ^{g-g} Cyfra powstała z przerobienia cyfry „2”.
^{h-h} W Or.: brak adnotacji złote/grosze.

[k. 19v]

	złote	grosze		złote	grosze
Tam jm. pan Fergiesson kupiec	60				
Tam j. pani Andrzejowa wdowa	60		solvit	26	
Tam jm. pan Brzyski r. l. i p.	18				
Kamienica jm. pani Muratowiczowej r. l.					
Tam jm. p. Muratowiczowa					
Tam jeś. pan Dytrych kupiec	90		solvit	28	4
Tam w Piwnicy szynk jm. panny Szczepanowskiej	2				
Kamienica Ambroszkiewiczowska					
Tam jm. pan Kiszczyc ł. l.	6		solvit	4	10
Tam w sklepie szynk żydowski strażniczka ¹ trzyma					
Tam Nagórska w sklepie szynk trzyma					
Kamienica jm. pana ^a Muratowicza ^a r. l.					
Tam jm. pan ^a Muratowicz ^a prezydent i r. l.	6				
Tam ^b Norymberczyków ^b trzech w sklepie współ trzymają	36		solvit	36	
1.Kamienica Dominikańska					
Kamienica druga Domini ^{kańska}					
Tam jm. pan Morelli	9		solvit	9	
Kamienica trzecia Domi ⁿⁱ kańska					

Tam drukarz szynk trzyma					
Kamienica 4. Domini ^{kańska}					
Tam Michał Borowski	2		solvit	1	

^{a-a} W Or. Odpowiednio: Muradowicza, Muradowicz. ^{b-b} W Or.: Neremberczykow.

Objaśnienia: ¹ Forma fonetyczna wyrazu „straszniczka”.

[k. 20]

	złote	grosze		złote	grosze
Kamienica w. jm. panów Kiełczewskich					
Kamienica jeś. p ⁿⁿ a Szuberta					
Tam jeś. pan Szubert	14		solvit	8	
Kamienica w. o. Jezuitów					
Tam stolarz Niemiec	3		solvit	2	
Pod Szkołami					
Tam Michał stolarz	2		solvit	1	
Tam Teodor Orlicki	1				
Tam p. Prokopowicz	2				
Kamienica w. jm. p. chorążego l.					
Tam Górski krawiec	10		solvit	5	
Tam p. Kwiatkowska wdowa					
Kamienica jm. p. ^a Szarweja ^a ł. l.					
Tam jm. p. ^a Szarwaj ^a ł. l.					
Tam jeś. pan Kałuszyński	4		solvit	2	
Tam Matiaszowa przekupka	1		solvit	1	
Kamienica p. Byczyński ^{iego}					
Tam p. Byczyński z córkami					
Tam Maciej Widomski krawiec	2		solvit	2	
Kamienica jeś. p. Gołyński ^{iego}					
Kamienica jeś. p. Wierzchnickiego					
Tam Tomasz muzykant	1		solvit	1	
Kamienica ichm. panów Słotwińskich					
Tam szynk p. Baranowskiej	5		solvit	2	16

^{a-a} W Or. odpowiednio: Szarwaia, Szarway.

[k. 20v]

	“złote”	“grosze”		“złote”	“grosze”
Tam p. Józef Bernacki krawiec	2				
Tam p. Mikołaj Zachariaszewicz	1		solvit	1	
Kamienica jm. pana ^a Muratowicza ^a r. l.					

Tam j. p. Szymon Jakubowski					
Kościelny szafarz					
Przekupki w bramie					
Piorunowa przekupka	1		solvit	1	
Zgubiszowa przekupka	1			1	
Chałupkiewiczowa przekupka	1		solvit	^b <...> ^b	15
Sklepy pod Ratuszem					
Tam jm. p. Hebanowski bibliopola	2		solvit	2	
Tam szklarze	36		^f sklarze ^f	18	
Krystian Hartman złotnik u pani Skrobeckiej					
S<z>klarze u p. Hybnera					
Antoni Kitel	4				
Przedmieście Krakowskie					
Dyski Gościniec					

^dPiotr Szarwej prezydent Miasta J. K. Mości Lublina

^c<...>^c

Józef Silkiewicz wójt miasta J. K. Mci Lublina manu propria^{236 d}

^{a-a} W Or.: Muradowicza. ^{b-b} Wytarta cyfra „1”. ^{c-c} Pieczęć opłatkowa. ^{d-d} Inna ręka niż autora moderacji; dopisane po sporządzeniu moderacji. ^{e-e} W Or.: brak adnotacji złote/grosze. ^{f-f} Zgodnie z Or.

[k. 21]

Moderacja ichmościów panów obywatelów na Przedmieściu Krakowskim w Lublinie Mieszkających na zapłacenie pogłównego Regimentowi Artylerii Koronnej raty septembrowej ^atudzież^a na dopłacenie raty marcowej spisana w Lublinie w rezydencji jmc pana Józefa Silkiewicza wójta miasta J. K. Mć. Lublina dnia dwudziestego miesiąca sierpnia Roku Pańskiego ^b1738^b

^cPogłowne z Przedmieścia Krakowskiego w r. 1738^c

^h <Część pierwsza Przedmieścia Krakowskiego> ^h				
Domostwo pana Marcina Koseckiego ślusarza				
Tam pan Marcin Kosecki	24	20		
Domostwo pana Józefa Byczkowskiego				
Tam pan Józef Byczkowski	12	12		
Domostwo p. Błażeja Latuszewicza				
Tam p. Błażej Latuszewicz	18	15		
Domostwo p. Jana Zaleskiego stolarza				

²³⁶ Własnoręcznie.

Tam p. Jan Zaleski stolarz	21	19		
Kamienica Zugiewiczowska				
Tam pan Jakub Sławicki t. l.	27	^d exaktor ^d		
Kamienica druga Zugiewiczowska				
Tam Żyd Chaim Lewkowicz gospodarz	30	26		
Tam Walenty Duńczykiewicz rymarz	12	10		
Tam Żyd Mosiek w sklepie z gorzałką	6			
Kamienica Ś. Ducha				
Tam Piotr Ryszkowski ^c szewc ^c	6	89		
Tam Dawid guzikarz	9	9		
Tam Żyd w sklepie ^f 3 ^f				
Tam ^g na ^g pod sieniu Żydówka ^f 1 ^f				
Kamienica jmci p. Babarskiego ł. l. ¹				
Tam jmc p. Babarski ł. l.	9	7		
Kamienica p. Jakubowski<e>j wdowy				
Tam szynk p. Szperlinga	18	12		
Kamienica Dobrogos<z>czowska				
Tam p. Mrozowski na górze	36	26		
Tam Moszkowa z gorzałką ^f 18 ^f				
Tam Żyd Pejka w sklepie ^f 18 ^f				

^{a-a} W Or.: tudziesz. ^{b-b} Data roczna podkreślona. ^{c-c} Napis wykonany inną ręką niż nagłówek. ^{d-d} Wpis w tabeli. ^{e-e} W Or.: szwiec. ^{f-f} Wpis poza tabelą. ^{g-g} Skreślone. ^{h-h} W Or. napisu brak.

Objaśnienia: ¹ Jan Babarski, ławnik lubelski, zmarł w wieku 51 lat 9 kwietnia 1749 r., AAL, PJ, t. LXII, s. 18.

[k. 21v]

Kamienica quo ⁿ da ^m Zugiewiczowska teraz jmci pana Jabłonowskiego				
Tam pan Jerzy rękawicznik	17	8		
^a {Tam Żyd gospodarz} ^a	18	12		
Kamienica w. jmci p. ^b Pełowskiego ^b				
Tam Hejsyk Mendlowicz	24	18		
Tam Żydówka w sieni z gorzałką	6			
Kamienica jmc p. Radeckiego				
Tam Żyd Michiel gospodarz	30	18		
Tam Żyd Herszek z chlebem	6	4		
Tam Żyd komornik	6			
Kamienica p. Wi<e>rzbieckiego malarza				
Tam p. Wi<e>rzbiecki malarz	9			

Tam Michalska na przedzie	10	4		
^a {Tam Matys krawiec} ^a	8	6		
Domostwo p. Królikowskiego				
Tam Pelc Niemiec z gorzałką	54	36		
Tam Żydówka na podsieniu	3	2		
Domostwo p. Antoniego Piotrkowskiego kowala				
Tam p. Piotrkowski kowal	15	12		
Domostwo Adamowej				
Tam Adamowa	2	2		
Tam Żydówka z gorzałką	6			
Domostwo p. Szymona Jakubowskiego e. l.				
Tam powroźnik	9	8		
Tam sitnik komornik	2	1		
Tam w sklepiu komornik	4	2		
Kamienica Zachariaszewska				
Tam Żyd Samul Markowicz	18	12		
Tam Żyd Mosiek w sklepie	10	6		
Tam Żyd rzeźnik w sieni	8			
Domostwo Bylinkowej teraz jmc p. Szulca				
Tam Żyd Józef krawiec gospodarz	6	5	15	
Tam Lewek Szymonowicz w sklepiu	6			
Tam Żyd rzeźnik w sieni	6			

^{a-a} Dopisane między wierszami tą samą ręką. ^{b-b} W Or.: Popłowskiego.

[k. 22]

Domostwo panów Czelużyńskich				
Tam szynk p. S<z>czepanowski<e>j	6			
Domostwo Kozłowskiego krawca ¹				
Tam Żyd Idel gospodarz	15			
Tam Żydówka z chlebem	3			
Karczma w. o. ^a Bonifratrów ^a				
Tam porucznik gospodarz	8	6		
Domostwo j. w. jmc p. Lanckorońskiego				
Tam Marcin kuśnierz	5	3		
Kamienica jmc p. starosty czerwonogrodzkiego				
Tam Żyd Jakub gospodarz	24			
Domostwo pod Lipą w. o. ^a Bonifratrów ^a				

Tam Marcin mularz	8	7		
Karczma j. w. jmci w ^{ojewo} dy krakowskiego				
Tam Żyd gospodarz	24			
Karczma j. w. jmci p. kuchmistrza koronnego				
Tam Żyd gospodarz	24			
Folwark p. Poznański<e>go e. l.				
Tam Sinkalska wdowa	2			
Domostwo w. jmci p. starościny lityńskiej				
Tam Andrzej Wójcicki furman	4	3 g	15	
Domostwo Franciszka Zienkiewicza				
Tam Franciszek Zienkiewicz	12	10		
Domostwo Grzonkowskiego mularza				
Tam Kazimierz Kurczewski	2	1	1 ^c 3 ^c	
Domostwo Bazylego kowala ter ^b <az> ^b w. o. Obserwantów				
Tam Wojciech Strycharski	9	6		
Karczma w. o. Obserwantów				
Tam Żyd Jakub Majerowicz	9	5	2 ^c 3 ^c	1
Plac pusty w. o. Jezuitów				
Domki w. o. Jezuitów				
w jednym Młodzianowski	3	1	15	
insze vacant				
Cegielnia w. o. Obserwantów				
Tam Andrzej Buczacki	6			
Folwark w. o. Obserwantów				
Tam Kazimierz Kulawy	4	1	28	1

^{a-a} W Or.: Bonifratelow. ^{b-b} Plama atramentu na ostatnich literach wyrazu. ^{c-c} Cyfra „3” przerobiona z cyfry „5”.

Objaśnienia: ¹ Józef Kozłowski, krawiec, zmarł 9 maja 1747 r. w wieku 46 lat, został pochowany w kaplicy św. Mikołaja w kolegiacie św. Michała, AAL, PJ, t. LXII, s. 10.

[k. 22v]

Domek Andrzeja Bieleckiego				
Tam Andrzej Bielecki	6	3	15	
Domek Wojciecha Czerwińskiego				
Tam Wojciech Czerwiński	4	2		
Domek Marcina Łąckiego tam Marcin Łącki	4	3		
Domek Józefowej Gembickiej wdowy				
Tam Gembicka wdowa	4	3		
Browar w. o. Obserwantów vacant				

Folwark jmci p. ^f Gebhardta ^f				
Tam Paweł gospodarz	6			
Folwark Klossa				
Tam parobek	3	1 g	20	
Domostwo p. Sławęckiego e. l.				
Tam Sławęcki e. l.				
Cegielnia Zugiewiczowska				
Folwark jmc p. ^a Giencińskiego ^a r. l.				
Tam J<e>rzy ^b cieśla ^b gospodarz	3	2		
Tam Tomasz Sikorski	3			
Folwark Tobiaszowski				
Tam Wojciech Zientalski	6	4	^c <...> ^c	
Folwark jmci p. Groźnickiego p. w. ¹ vacant				
Folwark ^d Seminaryjski ^d				
Tam Żyd Berek gospodarz	15	10		
Tam Icek komornik	3			
Tam Abram komornik	3			
Tam piwowar z żoną	3			
Tam Jaścińska wdowa	1			
Tam Tomasz cieśla	3			
Folwark Nejzerowski				
Tam Andrzej furman	6	4		
Tam Andrzejowa wdowa	3	2		
Folwark przed tym jmci p. Baura r. l. teraz ^e w ^e . jmci pani Kalinowskiej				
Tam Maciej Kamiński mularz	15	3		

^{a-a} W Or.: Gunczynskiego. ^{b-b} W Or.: czesła. ^{c-c} Plama uniemożliwiająca odczytanie odnotowanej wartości.

^{d-d} W Or.: Seminarijski. ^{e-e} Litera dopisana nad wyrazami. ^{f-f} W Or.: Gieberta.

Objaśnienia: ¹ Właścicielem nieruchomości był Stanisław Michał Groźnicki (zm. 1760 r.), w latach 1725–1760 pisarz wójtowski lubelski, w 1760 r. pisarz radziecki, M. Stankowa, Kancelaria..., s. 90.

[k. 23]

Folwark Zugiewiczowski teraz p. Zakrzewskiego				
Tam p. Zakrzewski	6			
Domostwo w. o. Bonifratrów				
Tam Jan furman	4	3		
Tam Stachowska wdowa	1	1		
Item domostwo ww. oo. ^a Bonifratrów ^a				
Tam Żyd Wolf gospodarz	10	6		
^b Lem<sz>czyzna ^b				

Domek Sierakowskiego				
Tam Sierakowski	4	3		
Domek Szymona cieśli				
Tam Szymon cieśla	4	4		
Domek Błażeja				
Tam Błażej	4	4		
Domek Jana Paszkiewicza				
Tam Jan Paszkiewicz	4	4		
Domek Wojciecha Gembarowskiego				
Tam Wojciech Gembarowski	4	4		
Domek Kurowskiego				
Tam Kazimierz stolarz	4	3 g	24	
Browar w. o. Jezuitów				
Tam wdowa Miser				
Domki murowane w. o. Jezuitów				
Tam Żyd gospodarz	18	8		
Tam Herszek komornik				
Domostwo p. Kaleckiego e. l. ¹				
Tam p. Kalecki e. l.	15	‘exaktor’		
Folwark Zugiewiczowski				
Tam Stanisław furman	4	2		
Domostwo jmci ks. scholastyka				
Tam Stanisław Stoczkowski	4	3		
Probostwo Ś. Ducha				
Tam Jan Kaszucki malarz	18			
Tam Jan komornik	2			

^{a-a} W Or.: Bonifratelow. ^{b-b} Wyrzaz odznaczającymi się literami. ^{c-c} Dopisane w obrębie tabeli na szerokości dwóch kolumn.

Objaśnienia: ¹ Jan Kalecki, garncarz i elekt lubelski, zmarł w wieku 80 lat 26 kwietnia 1755 r., pochowany pod wielkim churem w kolegiacie św. Michała, AAL, PJ, t. LXII, s. 54.

[k. 23v]

Kamienica jmci p. Piotrkowskiego				
Tam p. Walenty introligator	6	5	2	
Kamienica przy ogrodzie w. o. Jezuitów				
Tam ogrodnik gospodarz	4	3		
Chałupka pod parkanem w. o. Karmelitów				
Tam dziad mieszka				
Domek w. o. Karmelitów przy wrotach				
Tam Walenty mularz	4	3		

Domostwo Adama mistrza ¹				
Tam Żyd Abram Moszkowicz	15	12		
Tam Stefan Kamieński	3	3		
Słodownia w. o. Karmelitów				
Tam Franciszek słodownik	4	2		
Tam Matiasz komornik	2			
Browar tychże o. Karmelitów				
Tam Piotr piwowar	4	3		
Tam Domański pomocnik	2			
W drugim browarze				
Tam Tomasz Wesołowski	3	2 g	15	
Domostwo quondam Mikołaja Żuczkiewicza teraz ^a w ^a . jmci pana Orańskiego				
Tam Żyd Herszek Mendlowicz	18	10		
Tam Żyd komornik	6			
Domek Szymona Dymiszewski ^c				
Tam Szymon Dymiszewski	4	2 g	16	
Domek Kazimierza Granackiego				
Tam Kazimierz Granacki				
Tam Surowińska wdowa				
Szpital na Podwalu ²				
Tam Wojciech Liwiński	4	2		
Chałupka przy szpitalu				
Tam Kazimierz drążnik	4	3		
Tam Matiasz wyrobnik	3			
Folwark jmci p. 'Giencińskiego' r. l.				
Tam kominiarz gospodarz	4	2		

^{a-a} Litera nadpisana nad wyrazami. ^{b-b} W Or.: drożnik. ^{c-c} W Or.: Gunczynskiego.

Objasneinia: ¹ Domostwo kata miejskiego znajdowało się w pierwszej części Krakowskiego Przedmieścia na gruncie miejskim niedaleko do parkanu oo. Karmelitów Bosych. Potwierdzają to wykazy nieruchomości miejskich znajdujące się w księgach rachunkowych. Domostwo mistrza jest wymieniane w sąsiedztwie następujących obiektów: chałupka pod parkanem Karmelitów Bosych, domek Karmelitów Bosych przy wrotach, słodownia Karmelitów, browar Karmelitów i woskobojnia miejska (APL, APE, sygn. 279, k. 365v, 390, 398, 416; tamże, 280, k. 154, 164v, 184; tamże, sygn. 295, k. 23v). Lokalizację domostwa kata wskazał Jan Riabinin wspominając, że w 1782 r. Rada miejska nadała niewidomemu kalece Hieronimowi Ciechońskiemu grunt celem wybudowania domu „w tyle parkanu oo. karmelitów, przy Kobylicach onychże, pod górką, naprzeciwko domostwa mistrzowskiego”. Domostwo kata sąsiadowało z placem leżącym na tyłach kościoła Św. Ducha, na którym usytuowany był szpital i cmentarz szpitalny (J. Riabinin, Z dziejów sądownictwa w dawnym Lublinie, „Głos Sądownictwa”, 1933, nr 6, s. 4 – 5). Miejskie księgi ekonomiczne dostarczają informacji o okresie, w jakim domostwo kata zostało zbudowane. Domostwo wzniesiono z polecenia ówczesnego burmistrza lubelskiego Jana Augustyna Baura. Pierwsze wydatki poczynione na artykuły budowlane głównie drzewo miały miejsce 2 sierpnia 1733 r. Wtedy

też zakupiono większość artykułów budowlanych, ale niektóre materiały były opłacane w późniejszym czasie, np. 6 listopada miasto zapłaciło za wóz tarcic do domostwa mistrza. W dniach 22–25 listopada 1733 r. miasto rozliczyło się z murarzami stawiającymi fundamenty i kominek oraz cieślami, którzy pracowali nad wykończeniem domostwa 2 miesiące i stolarzem odpowiedzialnym m.in. za wykonanie pieca. Dnia 15 marca 1734 r. w lubelskim sklepie Bradego zostały zakupione „różne rzeczy” do domostwa kata, a 26 września 1734 r. miasto nabyło 10 kup gontów na dokończenie budynków. Całość inwestycji (artykuły budowlane, wyposażenie, robocizna) kosztowało miasto 250,17 złp (APL, APE, sygn. 278, k. 232v–236v). Adam mistrz, zmarł ok. 1752 r. (por. APL, APE, sygn. 295, k. 291).

² Szpital św. Łazarza przy kościele św. Wojciecha prowadzony przez Szarytki (Institutum Puellarum Sancti Vincenti a Paulo), zw. „siostrami miłosierdzia”, zob. Plan 1783: (k4), szerzej na temat obiektu zob. Z. Góralski, Szpitale na Lubelszczyźnie w okresie przedrozbiorowym, Warszawa-Łódź 1982, s. 46; A. Wolska-Rój, Kościół i klasztor św. Wojciecha w Lublinie, „Roczniki Humanistyczne”, t. XXX, 1982, z. 4, s. 5–48.

[k. 24]

Woskobojnia miejska				
Tam Żyd woskobojnik				
Kamienica jmci p. Przystalskiego vacant				
Domostwo Magłowniczynej				
Tam Magłowniczyzna	9	7		
Tam Piotr Smulski ^a szewc ^a	3	3		
Tam Józef stolarz	3	3		
Tam Aleksander Tyszczyk ^a szewc ^a	4	3		
Domostwo Wasilewskiego				
Tam Wasilewski	9	9		
Tam Andrzej Szidewicz ^a szewc ^a	4	3		
^b Druga część Przedmieścia Krakowskiego ^b				
Domostwo Lafurgardeggo e. l.				
Tam ^c furjer ^{c1} od arteleryi	10			
Tam Niemka cukierniczka na górze	4	2		
Tam Herszykowa z gorzałką	18			
Domostwo Bernackiego szewca				
Tam Bernacki	15	15		
Domostwo Krystianowej vacat				
Domostwo Mieczkowskiego szewca				
Tam Mieczkowski gospodarz	12	12		
Domostwo Pawła Usiakiewicza rymarza				
Tam Usiakiewicz rymarz	15	14		
Tam Bazyli Łazarkiewicz ^a szewc ^a	4	4		
Domostwo Wojciecha Ciemieniowskiego szewca				
Tam Wojciech Ciemieniowski gospodarz	12	10		
Tam Adam rymarz komornik	9	9		
Tam Diaszewska wdowa w piwnicy	1	1	8	

MATERIAŁY I ŹRÓDŁA

Domostwo Andrzeja Żuczkiwicz				
Tam Andrzej Żuczkiwicz	4	4		
Tam żołnierz zamkowy szynk ma	4			
Domostwo Jana Laskowskiego				
Tam Jan Laskowski gospodarz	15	14		

^{a-a} W Or.: szwiec. ^{b-b} Napis wykonany odznaczającymi się literami. ^{c-c} W Or.: Furiier.

Objaśnienia: ¹ Stopień wojskowy w artylerii, odpowiednik kaprala w piechocie i jeździe.

[k. 24v]

Kamienica jmci pana ^{a-w} Wolskiego				
Tam Żyd gospodarz	36	16		
Tam drugi Żyd z wódką	8			
Tam Jan ^b Krystalewicz ^b w piwnicy	4			
Kamienica jmci pana Bonieckiego				
Tam Lejba gospodarz	9	8		
Tam Żyd Jakub komornik	4	1	8	
Kamienica jmci p. Żeromskiego				
Tam Żyd Lewek gospodarz	9	6		
Tam Żyd krawiec komornik	3			
Kamienica Lebedowicza szewca				
Tam Lebedowicz	24	20		
Domostwo Kosiarskiego ^c siodlarza ^c				
Tam Kosiarski ^c siodlarz ^c	18	12		
Tam Marcin Łus<z>czyński ^d szewc ^d				
Tam Faber krawiec	6	4		
Tam Żydówka w sklepiu z gorzałką	6			
Kamienica Oczakiewicza				
Tam Oczakiewicz	4	2 g	16	
Tam Galewska w kaplicy	4	2		
Tam Dominik furman	3			
Tam szynk p. Jelińskiego ^e na przedzie ^e	12	12		
Domostwo Gaspra rymarza				
Tam Gaspar rymarz	9	9		
Domostwo pani Krajowskiej				
^f <T> ^f am p. Kowalska z mężem	6	3	15	
Kamienica p. Krajowskiej				
Tam pani Krajowska	12	11	8	
Tam Niemiec cukiernik	3	2		
Tam perukarz Niemiec na górze	6	5		
Tam Żyd Majer z gorzałką	9			

Kamienica Masiowskich teraz Ś. Ducha				
Tam Kazimierz perukarz	3	1		

^{a-a} Litera nadpisana między wyrazami. ^{b-b} W Or.: Krystallewicz. ^{c-c} W Or. odpowiednio: siedlarza, siedlarz.
^{d-d} W Or.: szwiec. ^{e-e} Dopisane inną ręką. ^{f-f} Przybrudzenie karty, w konsekwencji którego uległa zatarciu pierwsza litera.

[k. 25]

Tam Grzegorz rymarz	3	2		
Tam Michał ^a siodlarz ^a	3			
Tam Tomasz Buratyński krawiec	3	3		
Tam ^b Szecew ^b ^c szewc ^c	3			
Kamienica jmci p. starosty rzeczyckiego				
Tam Żyd Kielman gospodarz	24	8		
Kamienica quondam Dombrowskiego teraz w. o. Pijarów				
Tam Tewel Michłowicz	24	8		
Tam Żyd krawiec	6			
Kamienica p. Głowackiego				
Tam pan Kawiński na górze	10	8	24	
Tam Żyd Słoma na ^d dole ^d	18	16		
Tam Żydówka z gorzałką na podsieniu	3			
Kamienica jmci ^w P Krzyniecki ^e go				
Tam Żyd Majer gospodarz	18	8		
Tam Żydówka z mydłem	4			
Tam Żydówka z chlebem	3			
Kamienica pp. Olbackich				
Tam Żyd gospodarz	20	10		
Tam Żydówka w sklepiku z wódką	4			
Tam Kuchajdzina wdowa	1			
Kamienica p. Derbedetraszewicza złotnika ¹				
Tam p. Derbedetraszewicz	3	2		
Tam Włodkowa wdowa	1			
Tam Augustynowa przekupka	1	1		
Tam Matiasz rymarz	1			
Tam kominiaarz	2			
Kamienica jmci Pana Raszewski ^e go				
Tam Żyd gospodarz	2 ^f 7 ^f	12		
Domostwo p. Mianowski ^e go w. j. k. ²				
Tam Mianowski gospodarz	3	2g	16	
Tam Jan Hypał na przedzie	12	3		

Domostwo Gryziowej wdowy				
Tam Gryziowa ^g tam Niemka na przedzie ^g		3	8	2
Tam Niemiec w sklepiu ^h handluje ^h	6	2	3	1
ⁱ kramarz ⁱ Mitman				

^{a-a} W Or.: siedlarz. ^{b-b} Niepewny odczyt nazwiska, być może wyraz stanowi powtórzenie profesji. ^{c-c} W Or.: swiec. ^{d-d} W Or.: dołą. ^{e-e} Litera nadpisana między wyrazami. ^{f-f} Cyfra „7” poprawiona z cyfry „6”. ^{g-g} Dopisane tą samą ręką. ^{h-h} W Or.: handluje. ⁱ⁻ⁱ W Or.: kramiasz.

Objaśnienia: ¹ W księdze zgonów parafii św. Michała został odnotowany złotnik Jan Derberdrasiewicz zmarły w wieku 66 lat 6 września 1760 r., pochowany w grobowcu cechu złotników (AAL, PJ, t. LXII, s. 80). Zapewne jest to ta sama osoba, o której mowa w moderacji.

² Skrót „w.j.k.” nie został zidentyfikowany.

[k. 25v]

Kamienica pana Królikowskiego				
Tam p. Królikowski	6			
Tam Jakub Żyd komornik	18	8		
Tam Niemka na tyle	6	2		
Tam Jan wyrobnik	2	2		
Domostwo Wojciecha rymarza				
Tam Wojciech rymarz	8	4		
Domostwo Jana Wnukiewicza stolarza				
Tam Jan Wnukiewicz	12	12		
Kamienica Zbuckiego krawca				
Tam Zbucki krawiec ^a i Gembalska ^a	4	2g	15	
Kamienica Sebastiana Żuczkiewicza kowala				
Tam Sebastian Żuczkiewicz	21	18		
Tam Antoni stelmach	6	3		
Tam Krzysztof ^b garncarz ^b	20	10		
Kamienica Mateusza ^b garncarza ^b				
Tam<ż>e Mateusz ^b garncarz ^b	12	12		
Domostwo nowe Sebastiana Żuczkiewicza				
Tam Żydówka Zralowa ^c z ^c wódką	8	2		
Tam Żydówka z chlebem				
Domostwo Sebastiana stelmacha				
Tam Sebastian stelmach	12	7		
Domostwo nowe podle podle stelmacha				
Tam Żydówka mieszka	8	5		
Domostwo za murem o. Kapucynów				
Tam Paweł Słowikowski	9	9		
Domostwo ^d Błażeja ^d tam ^d Błażej ^d	1	1		
Domek Mikurdy tam Mikurdzina z mężem	4	3		

Tam Żydówka w sklepiku	4	3		
Domostwo p. Baja				
Tam Witosławska	2			
Domostwo panien Wizytek				
Tam stolarz gospodarz	6	6		
Domostwo w. o. Pijarów				
Tam Żyd Lewek piekarz	16	8		
Tam Żyd komornik	3			

^{a-a} Dopisane prawdopodobnie inną ręką. ^{b-b} W Or. odpowiednio: gancarz, gancarza. ^{c-c} Litera natpisana między wyrazami. ^{d-d} W Or. odpowiednio: Bożeja, Bożej.

[k. 26]

Na groncie szpitalnym domek Gajecki<e>go				
Tam Gajecki gospodarz	4	2		
Karczma w. panien Wizytek				
Tam Herszko Ickowicz gospodarz	15	10		
^a Żmigród ^a				
^c Domek Dejrowskiego ^c		2		
Dworek panien ^d sandomierskich ^d				
Tam Stanisław Cenckler malarz	4	3		
Folwark Grygrego				
Tam Andrzej Piotrowski cieśla	9	7		
Domek Macieja kowala				
Tam Maciej kowal	6	4		^e M ^e
Kamienica w. o. Jezuitów				
Tam Lejba Moszkowicz	12	8		
^a Bakowce na Rurach ^a				
Tam Andrzej Walencki	6	2		
Tam Józef Konopiński	6	2		
Tam Maciej Waliński	6	2		
Tam Marcin syn Walencki<e>go	6			
^a Dyski Gościniec ^a				
Domostwo Domańskiego				
Tam Domański z żoną	10			
Dworek jmcj pana Punkowskiego starszego				
Tam Jan Dubrowski	6	2 g	20	
Domostwo Mikulskiego				
Tam Sakiewicz rzeźnik	3	2		
Domostwo Adama tkacza				
Tam Żyd z synem	6	5		

MATERIAŁY I ŹRÓDŁA

Domostwo Mikołaja				
Tam Mikołaj	4	1		
Dworek jmcí p. Punkowskiego r. drohickiego				
Tam Żyd Pejsak Judowicz	12	8		
Karczma Hermsonowska				
Tam Żyd Mendel krawiec	9			

^{a-a} *Napis odznaczający się literami.* ^{b-b} *Dopisane inną ręką na środku karty.* ^{d-d} *W Or.: Sendomirskich.*

^{e-e} *Litera podkreślona.*

[k. 26v]

Dworek pana Tustanowskiego				
Tam Anzel Ickowicz	7	5		
Cegielnia Mazurkiewiczowska teraz Świderskich	4			
Dworek p. Anczyńskiego				
Tam p. Anczyński	21	12		
Tam Grzegorz Ruczyński komornik				
Tam Kazimierz Putek komornik				
Tam Antoni komornik				
Tam Stanisław mularz				
Tam p. Gaszyński				
Domostwo quondam Thorzows<z>czyzna teraz jmcí ks ^e dzia plebana ś. Mikołaja tam ^a furman ^a		2		
Tam Żyd Szaul z żoną	7	4		
Tam piwowar z żoną	3	1 g	15	
Domostwo Sakiewicza teraz p. Hołdakowskiego				
Tam Żyd Abram Jaswowicz	7	6		
Domostwo Łopackiego				
Tam Wojciech ^b szewc ^b	3			
Tam Piotr mularz	3			
Domostwo Macieja Zarzycki<e>go				
Tam Maciej Zarzycki	12	12		
^c {Tam komornik Barański} ^c	1			
^c {Tam Żyd Grynca} ^c		1	15	
Domostwo Marcina Mazurka				
Tam gospodarz z żoną	8	7		
Domostwo Matiasza Janiszewicza				
Tam gospodarz z żoną	12	10		
Dworek jmcí pana Goliszewski<e>go				
Tam Kazimierz Siemiłowski	4			

Mapa Placów w Lublinie na Krakowskim Przedmieściu należących do karmelitanek, 1785, Archiwum Państwowe w Radomiu, Zarząd Rolnictwa i Dóbr Państwowych Guberni Radomskiej, Kieleckiej, Lubelskiej i Siedleckiej, sygn. 131-1.

Domostwo quondam Suchowolski<e>go teraz jmci pana Drewnowski<e>go				
Tam Benedykt ^d Zarimba ^d	6	4		
Domostwo Macieja Raczka				
Tam Maciej Raczek z żoną	12	10		
Tam Żyd Zral komornik	7	3 g	15	
Kamienica jmci pana Konwickiego				
Tam Paweł Sobczyk	6	3		
^e <D> ^e worek Jmci Pana Raczyński<e>go regenta krasnostawski<e>go				

^{a-a} W Or.: *forman.* ^{b-b} W Or.: *szwiec.* ^{c-c} *Dopisane między wierszami tą samą ręką.* ^{d-d} *Odczyt niepewny,*
w Or. *niejasna adnotacja: Zarimbx (?).* ^{e-e} *Zniszczony dolny róg karty.*

[k. 27]

Tam Pulska wdowa	2			
Domostwo Józefa Twardego				
Tam Józef Twardy	6			
^a {Tam Żyd} ^a		2		
Domostwo Jana ^b <R> ^b ogulskiego				
Tam Jan Rogulski	11	10		
Domostwo p. Szyszkowskiego t. l.				
Tam Szyszkowski t. l.	30	30		
Dworek p. Różańskiego ^c M. Kaczinski ^c				
Tam p. Różański	7	5		
Tam Żyd komornik	5	3		
Dworek jmci p. Garbowiecki<e>go				
Tam Jakub cieśla	4			
Drugi dworek jmci p. Grabowiecki<e>go				
Tam Jakub gospodarz	4			
Domek Sawicki<e>go				
Tam gospodarz z żoną	3			

^{d(1)} Panowie Exaktorowie

j. pan Jakub Sławicki triumvir lubelski

j. pan Jan Kalecki elekt lubelski^{d(1)}

ⁱ<...>ⁱ

^{e(2)} Piotr Szarwej prezydent miasta J. K. Mci Lublina^{e(2)}

^{f(3)} Józef Silkiewicz wójt miasta J. K. Mci Lublina ^g<...>^{g f(3)}

^{h(4)} Odebraliśmy z Krakowskiego Przedmieścia od panów exacto^{rów} przedmiejskich zło^{tych}
1 104 gr 14
Jan Sławecki e. l.
Szymon Mi<e>rzwiański e. l.

i<...>i

exactores^{h(4)}

^{a-a} *Dopisane inną ręką między wierszami z prawej strony.* ^{b-b} *Plama atramentu.* ^{c-c} *Dopisane inną ręką.* ^{d-d(1)} *Napis inną ręką.* ^{e-e(2)} *Napis uczyniony inną ręką, wykonany zapewne osobiście przez Piotra Szarweja.* ^{f-f(3)} *Napis uczyniony inną ręką, wykonany zapewne osobiście przez Józefa Silkiewicza.* ^{g-g} *Nieczytelny wyraz, prawdopodobnie skrutowa adnotacja potwierdzająca osobiste uwierzytelnienie dokumentu.* ^{h-h(4)} *Adnotacja wykonana inną ręką niż poprzednio wzmiankowane.* ⁱ⁻ⁱ *Pieczęć opłatkowa; dwie pieczęcie po prawej stronie karty.*

Bibliografia

Źródła rękopiśmienne:

Archiwum Państwowe w Lublinie [APL], Akta miasta Lublina, Księgi przychodów i wydatków [APE], sygn. 251, 278, 279, 280, 283, 295; Akta radzieckie, sygn. 239; Akta luźne, sygn. 88; Akta grodzkie, Relacje, manifestacje, oblaty [CLRMO] sygn. 260, 269, 275, 277, 278, 287, 295, 321, 324, 326, 336, 338; Plany m. Lublina, sygn. 3, Mappa Całego Miasta JKMc i Lublina... (kopia F. Bieczyński, 1852)

Archiwum Archidiecezjalne w Lublinie [AAL], Parafia św. Jana, Akta zgonów, t. LXII; Lublin parafia Św. Mikołaja, Akta urodzeń, t. III

Archiwum Główne Akt Dawnych w Warszawie, Archiwum Radziwiłłów, dz. V, sygn. 17362/II

Źródła drukowane:

A. Bergonzoni, *Lublin podług ustaw medyki uważany w iedney dyssertacyi*, Lublin 2005 (reprint druku z 1782 r.)

A. Boniecki, *Herbarz polski*, t. I-XVI, Warszawa 1899-1913

B. Chmielowski, *Nowe Ateny...*, t. II, IV, Lwów 1746, 1754

P. Danet, *Nowy wielki dykcyonarz...*, t. I, Warszawa 1743

S. Duńczewski, *Kalendarz Ná Rok Páński 1727, Zamość 1726*

S. Duńczewski, *Kalendarz polski y ruski Na Rok Panski, od Narodzenia Chrystusowego MDCCXLV, Zamość 1744*

Elektorowie królów Władysława IV, Michała Korybuta, Stanisława Leszczyńskiego i spis stronników Augusta III, zestawili J. Dunin-Borkowski, M. Dumin-Wąsowicz, „Rocznik Towarzystwa Heraldycznego we Lwowie”, t. I, 1908/9

Elektorów poczet którzy niegdyś głosowali na elektów Jana Kazimierza r. 1648, Jana III r. 1674, Augusta II r. 1697 i Stanisława Augusta r. 1764; najjasniejszych królów polskich wielkich książąt litewskich itd., ułożył i wydał O. Pietruski, Lwów 1845

H. Gmiterek, *Judaica Lublinensia*, vol. I, *Materiały źródłowe do dziejów Żydów w księgach grodzkich lubelskich z doby panowania Augusta II Sasa 1697–1733*, Lublin 2001

G. Jakimińska, *Przywilej lokacyjny miasta Lublina*, Lublin 1997

G. Knapiusz, *Thesaurus polono-latino-graecus*, t. I, Kraków 1643, „Kuryer Polski”, 1737, 1738

M. S. B. Linde, *Słownik języka polskiego*, t. I - VI, Warszawa 1807–1814

Lustracja województwa lubelskiego 1661, wyd. H. Oprawko i K. Schuster, Warszawa 1962

W. Łubieński, *Swiat we wszystkich swoich częściach większych y mniejszych, to iest: w Europie, Azyi, Affryce y Ameryce, w monarchiach, krolestwach, xięstwach, prowincyach, wyspach y miastach, geograficznie, chronologicznie y historycznie okryslony [...]*, t. 1, Wrocław 1760

K. Niesiecki, *Herbarz polski powiększony dodatkami z późniejszych autorów, rękopismów, dowodów urzędowych i wydany przez J. N. Bobrowicza*, t. I, Lipsk 1839–1846

Plany i widoki Lublina XVII–XXI wiek, pod red. M. Harasimiuka, D. Kociuby, P. Dymmela, Lublin 2007

J. Riabinin, *Materiały do historii miasta Lublina 1317 – 1792*, Lublin 1938

M. A. Troc, *Nowy dykcyonarz to iest mownik polsko-niemiecko-francuski z przydatkiem przysłów potocznych, przestroż gramatycznych, lekarskich, matematycznych, fortyfikacyjnych, żeglaskich, łowczych i inszym naukom przyzwoitych wyrazow*, tom trzeci, Leipzig 1764

Urywek wspomnień Józefa Rulikowskiego wydany z obszerniejszego rękopismu (1731–92 r.), Warszawa 1862

Opracowania:

M. Bałaban, *Die Judenstadt von Lublin, mit Zeichnungen von Karl Richard Henker*, Berlin 1919

M. Bałaban, *Żydowskie miasto w Lublinie. Z rysunkami Karla Richarda Henkera*, przeł. J. Doktór, Lublin 1991

W. Bednaruk, *Trybunał Koronny. Szlachecki sąd najwyższy w latach 1578–1794*, Lublin 2008

W. Bondyra, *Reprezentacja sejmowa Rusi Czerwonej w czasach saskich*, Lublin 2005

W. Bondyra, *Dwory szlacheckie w Lublinie w czasach saskich*, „Res Historica”, 2005, t. 20

W. Bondyra, *Pałace i dwory szlacheckie w Lublinie w czasach saskich*, „Pogranicze: Polska-Ukraina”, 2012, t. 4

M. Buczyński, *Nazwy ulic i placów Lublina*, „Onomastica”, 1966, R. 11, z. 1-2

M. Budziarek, *Kapucyni w Lublinie. Dzieje klasztoru w latach 1721–1864*, Warszawa–Lublin 1996

E. Burda, *Rostkowski Adam Stanisław h. Dąbrowa (zm. 1769)* [w:] *Polski słownik biograficzny*, t. XXXII/1, z. 162, Wrocław-Warszawa 1989

M. Czeppe, *Potocki Franciszek Salezy h. Pilawa (1700–1772)* [w:] *Polski słownik biograficzny*, t. XXVII/4, z. 115, Wrocław-Warszawa 1983

J. Czerepińska, *Krakowskie Przedmieście na odcinku od Placu Łokietka do ul. Staszica w Lublinie*, mpis, www.tnn.pl (Lublin pamięć miejsca)

W. Ćwik, *Ludność żydowska w miastach królewskich Lubelszczyzny w drugiej połowie XVIII w.*, „Biuletyn Żydowskiego Instytutu Historycznego”, lipiec–wrzesień 1966, nr 59

J. Dybała, *Plac Litewski w Lublinie: dzieje zabudowy i założenia urbanistycznego*, „Roczniki Humanistyczne”, 1972, t. XX, z. 5

Dzieje Lubelszczyzny, t. IV, *Osady zaginione i o zmienionych nazwach historycznego województwa lubelskiego*, oprac. S. Wojciechowski, A. Sochacka, R. Szczygieł, Warszawa 1986

W. Froch, *Dzieje Szkoły Lubelskiej przy kościele parafialnym św. Michała w XV–XVIII w.*, Lublin 1999

J. Gajkowski, *Benedyktynki sandomierskie, Sandomierz 1917* (Odbitka z: „Kronika Dyecezyi Sandomierskiej”, R. 9, 1916, nr 10–12; R. 10, 1917, nr 1–3)

H. Gawarecki, *Tylman z Gameren – Architektem pałacu Lubomirskich w Lublinie?*, „Kwartalnik Architektury i Urbanistyki”, 1963, t. VIII, z. 1

H. Gawarecki, *Pałac Czartoryskich w Lublinie*, „Folia Societatis Scientiarum Lublinensis”, vol. 19, 1977, Hum. 1

H. Gawarecki, *O dawnym Lublinie. Szkice z przeszłości miasta*, Warszawa 1974

H. Gawarecki, W. Podlewski, *Brama Krakowska w Lublinie*, Lublina 1970

H. Gawarecki, C. Gawdzik, *Ulicami Lublina: przewodnik*, Lublin 1976

C. Gawdzik, *Rozwój urbanistyczny starego Lublina*, „Ochrona Zabytków”, październik 1954, nr 3 (26)

B. Gembarzewski, *Rodowody pułków polskich i oddziałów równorzędnych od r. 1717 do r. 1831*, Warszawa 1925

K. Górski, *Historia artylerii polskiej*, Warszawa 1902

Z. Góralski, *Encyklopedia urzędów i godności w dawnej Polsce*, Warszawa 2000

Z. Góralski, *Szpital na Lubelszczyźnie w okresie przedrozbiorowym*, Warszawa-Łódź 1982

P. Hemperek, *Oficjalat okręgowy w Lublinie XV – XVIII w. Studium z dziejów organizacji i kompetencji sądownictwa kościelnego (rozprawa habilitacyjna)*, Lublin 1974

G. Hyczko, S. Tworek, *W dobie upadku saskiego* [w:] *Dzieje Lubelszczyzny*, t. 1, red. T. Mencil, Warszawa 1974

D. Kociuba, *Rozwój terytorialny Lublina od średniowiecza do współczesności*, „Annales UMCS”, 2007, Sectio B, vol. LXII/15

D. Kociuba, *Lublin. Rozwój przestrzenny i funkcjonalny od średniowiecza do współczesności*, Toruń 2011

W. Konopczyński, *Czartoryski Aleksander August, książę (1697 – 1782)* [w:] *Polski słownik biograficzny*, t. IV, Kraków 1938

J. Kuczyńska, *Kościół farny św. Michała w Lublinie*, Lublin 2004

B. S. Kumor, *Dzieje diecezji krakowskiej do roku 1795*, t. II, III, IV, Kraków 2000

B. Lesiński, *Kupno renty w średniowiecznej Polsce na tle ówczesnej doktryny i praktyki zachodnioeuropejskiej*, Poznań 1966

A. Link-Lenczowski, *Potocki Józef h. Pilawa (1673–1751)* [w:] *Polski słownik biograficzny*, t. XXVIII, Wrocław 1984–1985

- J. Mazurkiewicz, *Jurydyki lubelskie*, Wrocław 1956
- E. Mitrus, *Archeologia o murach miejskich i młodszych liniach obrony miasta* [w:] *Lublin i okolice w badaniach archeologicznych*, praca zbior. pod red. E. Banasiewicza, Lublin 1999
- K. Nieścioruk, *Metodyczne aspekty kartograficznej analizy i oceny dawnych planów miast na przykładzie planu Lublina z 1716 roku C. d'Örkena*, Lublin 2006 (mpis pracy doktorskiej, Zakład Kartografii UMCS)
- M. Orthwein, H. Gawarecki, *Konserwacja obrazu „Pożar Lublina”, „Ochrona Zabytków”, październik 1954, nr 3 (26)*
- H. Palkij, *Rzewuski Michał Józef h. Krzywda (zm. 1770)* [w:] *Polski słownik biograficzny*, t. XXXIV/1, z. 140, Wrocław-Warszawa-Kraków 1992
- H. Palkij, *Sejmy 1736 i 1738 roku. U początków nowej sytuacji politycznej w Rzeczypospolitej*, Kraków 2000
- D. Prucnal, *Szpital przy kościele p.w. Ducha Świętego w Lublinie w latach 1419–1655*, Lublin 2005
- J. Reder, *Posłowie miasta Lublina na sejmy dawnej Rzeczypospolitej*, „Czasopismo Prawno-Historyczne”, 1954, t. VI, nr 2
- J. Riabinin, *Rada miejska lubelska w XVIII w.*, Lublin 1931
- J. Riabinin, *Z dziejów sądownictwa w dawnym Lublinie*, „Głos Sądownictwa”, 1933, nr 6
- J. Riabinin, *Materiały do monografii Lublina. Lublin w księgach wójtowsko-lawniczych XVII – XVIII w.*, Lublin 1928
- J. Riabinin, J. Dutkiewicz, *Dawne pałace na Korcach w Lublinie*, „Pamiętnik Lubelski”, t. III, za lata 1935–1937 [Lublin 1938]
- I. Rolska-Boruch, *Opisanie miasta Lublina według ksiąg grodzkich z XVII i XVIII wieku. Pałace i dwory na przedmieściach* [w:] *Studia nad sztuką renesansu i baroku*, t. IV, red. J. Lileyko, Lublin 2000
- M. A. Ronikierowa, *Ilustrowany przewodnik po Lublinie*, Warszawa 1901
- A. Rozwałka, R. Niedźwiadek, M. Stasiak, *Lublin wczesnośredniowieczny. Studium rozwoju przestrzennego*, Warszawa 2006
- A. Rozwałka, R. Niedźwiadek, *Dzieje ulicy Krakowskie Przedmieście w Lublinie w świetle analizy stratygrafii kulturowej*, „Archeologia Polski Środkowowschodniej”, 1999, t. 4
- S. Z. Sierpiński, *Obraz miasta Lublina*, Warszawa 1839

A. Sowa, *Młocki Józef h. Prawdzic* [w:] *Polski słownik biograficzny*, t. XXI/2, z. 89, Wrocław-Warszawa-Kraków-Gdańsk 1976

M. Stankowa, *Zmierzchn znaczenia Lublina. Upadek (1648–1764)* [w:] *Dzieje Lublina. Próba syntezy*, t. 1, Lublin 1965

M. Stankowa, *Kancelaria miasta Lublina XIV – XVIII w.*, Warszawa 1968

J. Szczepaniak, *Spis prepozytów i plebanów diecezji krakowskiej (XVIII w.)*, Kraków 2008

J. Szczepaniak, *Spis prałatów i kanoników kapituły katedralnej oraz kapituł kolegiackich diecezji krakowskiej (XVIII w.)*, Kraków 2008

W. Szczygielski, *Radziwiłł Albrycht h. Trąby (1717–zm. po 1790)* [w:] *Polski słownik biograficzny*, t. XXX/1, z. 124, Wrocław-Warszawa 1987

A. Szylar, *Działalność oświatowa benedyktynek sandomierskich w latach 1616–1865*, Lublin 2002

M. Trojanowska, *Dokument miejski lubelski od XIV do XVIII wieku. Studium dyplomatyczne*, Warszawa 1977

Urzędnicy województwa lubelskiego, Spisy, oprac. W. Kłaczewski, W. Urban, Kórnik 1991

Urzędnicy centralni i nadworni Polski XIV – XVIII wieku. Spisy, opr. K. Chłapowski, S. Ciara, Ł. Kądziela, T. Nowakowski, E. Opaliński, G. Rutkowska, T. Zielińska, Kórnik 1992

Urzędnicy województwa bełskiego i ziemi chełmskiej XIV – XVIII wieku. Spisy, opr. H. Gmiterek, R. Szczygieł, Kórnik 1992

Urzędnicy województwa ruskiego XIV–XVIII wieku (ziemie halicka, lwowska, przemyska, sanocka). Spisy, opr. K. Przyboś, Kórnik 1998

Urzędnicy województw kijowskiego i czernichowskiego XV – XVIII wieku. Spisy, opr. E. Janas, W. Kłaczewski, Kórnik 2002

D. Włodarczyk, *Urządzenia sanitarne i wodociągowe Lublina* [w:] *Lublin i okolice w badaniach archeologicznych*, praca zbior. pod red. E. Banasiewicz, Lublin 1999

D. Włodarczyk, *Relikt cmentarza przy kościele św. Krzyża w Lublinie* [w:] *Lublin przez wieki. Szkice z badań archeologicznych*, Lublin 2004

J. A. Wadowski, *Kościoły lubelskie*, Kraków 1907

S. Wojciechowski, *Gmina żydowska w Lublinie w XVI wieku*, „Biuletyn Żydowskiego Instytutu Historycznego”, lipiec–grudzień 1952, nr 2 (4)

A. Wolska-Rój, *Kościół klasztorów. Wojciecha w Lublinie*, „Roczniki Humanistyczne”, t. XXX, 1982, z. 4

Zabytki architektury i budownictwa w Polsce, t. 22, *Województwo lubelskie*, red. I. Kochanowska, spis wykonali: w województwie A. Zabiegła, W. Santarek, w Lublinie E. Bortkiewicz, Warszawa 1995

L. Zalewski, *Katedra i Jezuici w Lublinie*, cz. I, Lublin 1947

T. Zielińska, *Magnateria polska epoki saskiej. Funkcje urzędów i królewszczyn w procesie przeobrażeń warstwy społecznej*, Wrocław 1977

T. Zieliński, *Szlacheccy właściciele nieruchomości w miastach XVIII w.*, Warszawa–Łódź 1987

Źródła internetowe:

Leksykon Lublin, (<http://teatrnn.pl/leksykon/>)

Специфика домов и изменение порядка сбора подушного налога в Люблине с 1738г.

Работа представляет собой список домов Люблина (Старого города и Краковского предместья), составленных муниципальной службой для целей налогообложения в 1738г. Предоставленные материалы состоят из: Специфики домов с 3 ноября 1738г. и подушного налога Старого города с 29 апреля 1738г. и 18 августа 1738, а также Краковского предместья с 20 августа 1738г. Все записи находятся в книге с учетным номером 295, которая входит в состав официального Досье города, находящегося в Национальном архиве Люблина. Представленные материалы являют собой полный список домов и другой городской недвижимости, построенных в «саскую эпоху» и сохранившихся до наших дней. Представляют они особый интерес с исторической, топографической, а также социальной точки зрения для ознакомления со старым Люблином. В записях находятся имена владельцев конкретных домов и имена их жителей. Кроме того, списки включали расположение домов, принадлежащих духовенству (епархиальному и монашествующему), аристократии, дворянам и буржуазии (патриции и простолюдинам), а также расположение других объектов, таких как школы, больницы, таверны или торговые точки. Материалы являются ценным источником ономастических, антропонимических, топонимических и генеалогических исследований. Эти же материалы могут быть использованы для социотопографических исследований. До наших дней сохранились в них имена и прозвища горожан Люблина и владельцев недвижимости, а также широко использованные в те времена названия улиц и площадей. Среди владельцев

и арендаторов зданий находятся также наиболее видные жители страны (в лице аристократов, занимающих самые высокие государственные должности), а также представители дворянства. Мы узнаем о самых влиятельных фигурах города Люблин, находящихся некогда на высоких постах правительства, о значительном количестве ремесленников, торговцев и перекупщиков. Особое место занимают представители разных этнических групп, проживающих в Люблине, например евреи, немцы, армяне, итальянцы и французы.

The specification of tenements and revitalization of the Major Lublin in 1738

The article is an edition of specifications of tenements in Lublin (the city inside walls and Krakowskie Przedmieście) compiled by the city office in 1738 for tax reasons. The materials presented encompass: the specification of tenements on 3 November 1738, as well as a revitalization of the Old Town on 29 April 1738 and 18 August 1738, and the revitalization of Krakowskie Przedmieście on 20 August 1738. All censuses are kept in a book number 295, which can be found in the State Archive of Lublin. The material presented is the entire list of tenements and other city properties built in Poland in the Saxon period and preserved until today. It is an interesting source of knowledge, crucial for getting to know the Old Polish Lublin, the topography of the city, as well as its social specification.

Registries list the owners of particular real estates as well as their residents, show the localization of tenement houses belonging to the clergy (both diocesan and monastic), magnates, nobility, and middle class (patriciate and common people), and the localization of other buildings such as: schools, hospitals, inns, taverns, and business places. This source could be also used in onomastic studies, whether of an anthroponymic or toponymic character, as well as in genealogical studies. The material could be also useful for socio-topographical reconstructions. They are a repository of names and nicknames of the Lublin members of the middle class or real estate owners, the names of streets and squares. Among the owners and residents of tenements one could find very important names (members of the magnates holding the post of a dignitary or senator), representatives of the middle nobility, some influential people in Lublin working in the civil councils, as well as craftsmen, traders, and peddlers. It is also a source of information about the ethnic minorities living in the Lublin of that time, e.g. of a Jewish, German, Armenian, Italian, or French origin.

Spezifikation der Miethäuser und Moderationen von Lublin vom Jahre 1738

Das Werk stellt die Herausgabe der Verzeichnisse der Miethäuser von Lublin (der sich in den Mauern befindenden Stadt und Krakowskie Przedmieście) dar, die die Stadtkanzlei

zu steuerlichen Zwecken 1738 bearbeitet hat. Die präsentierten Dokumente enthalten: die Spezifikation der Miethäuser vom 3. November 1738 und die Moderationen von der Stadt vom 29. April 1738 und 18. August 1738 sowie von Krakowskie Przedmieście vom 20. August 1738. Alle Verzeichnisse befinden sich in dem mit dem Zeichen 295 versehenen Buch, das einen Teil von den Unterlagen Akte der Stadt von Lublin [Akta miasta Lublina] bildet, die sich im Staatsarchiv in Lublin [Archiwum Państwowe w Lublinie] befinden. Der geschilderte Stoff stellt das vollständigste in der Saxon – Ära geschaffene und bis zu den heutigen Zeiten erhaltene Verzeichnis der Miethäuser und anderen städtischen Immobilien dar. Das ist eine interessante Quelle, dank der man sich mit dem Aussehen des altpolnischen Lublins, mit der Topographie der Stadt und ihren sozialen Besonderheiten vertraut machen kann. In die Verzeichnisse wurden Eigentümer einzelner Immobilien und Mieter der Gebäude aufgenommen. Die Verzeichnisse zeigen den Standort der Mietshäuser, die der Geistlichkeit (der Diözese und des Ordens), dem Hochadel, Adel und Bürgertum (Patriziat und Pöbel) gehörten, sowie den Standort anderer Gebäude wie Schulen, Krankenhäuser, Wirtshäuser, Schenken und der für die Handelstätigkeit bestimmten Stellen. Das ist auch eine Quelle, die für die onomastische Forschung, sowohl anthroponymische als auch toponymische, und die genealogischen Analysen nützlich ist. Die besprochenen Materialien können auch in den soziotopographischen Rekonstruktionen angewendet werden. In diesen Quellen sind die Namen und auch die Spitznamen der Bürger Lublins und der Besitzer der Immobilien sowie die Ortsnamen, z.B. die damals allgemein benutzten Straßen- oder Platznamen bis in unsere Zeit hinein erhalten geblieben. Unter den Besitzern und Bewohnern der Wohnhäuser tauchen die meist prominenten Personen in dem Staat (die Vertreter des Hochadels, die Würdenträger waren und die Senatorenämter bekleideten), und die Vertreter des mittleren Hochadels auf; wir lernen die einflussreichsten Persönlichkeiten kennen, die bürgerlichen Ämter innehatten, und auch viele Handwerker, Händler und Krämer. Viel Platz nehmen in den Verzeichnissen auch die Vertreter der in Lublin wohnenden verschiedenen ethnischen Gruppen u.a.: Juden, Deutsche, Armenier, Italiener, Franzosen.

Une spécification d'anciens immeubles et des modifications de Lublin de taille royale datant de l'année 1738

L'ouvrage présente l'édition de la liste d'anciens immeubles à Lublin (la ville limitée par les murs et la rue Krakowskie Przedmieście) élaborée par la chancellerie municipale dans les buts fiscaux à 1738. Le matériel ci-présenté inclut : une spécification d'anciens immeubles du 3 novembre 1738 et des modification de la ville de taille royale du 29 avril 1738 et du 18 août 1738 et aussi de la rue Krakowskie Przedmieście du 20 août 1738. Toutes les listes sont incluses dans le livre portant le numéro du dossier 295 qui constitue une partie du groupe des Actes de la ville de Lublin présent dans les Archives Nationales à Lublin. Le matériel ci-présenté est une liste la plus complète d'anciens immeubles et d'autres immeubles municipaux construits pendant la période anglo-saxonne et conservé jusqu'au présent. C'est une source très intéressante et importante pour présenter l'apparence de Lublin de l'ancienne Pologne, la topographie de la ville et sa particularité sociale. Les propriétaires et les locataires de

chaque immeuble ont été enregistrés sur les listes. Les listes incluent une localisation d'anciens immeubles appartenant au clergé (d'une diocèse et d'un ordre), à l'aristocratie, à la noblesse, à la bourgeoisie (les patriciens et la plèbe) et aussi une localisation d'autres bâtiments: des écoles, des hôpitaux, des auberges, des guinguettes et des endroits destinés à l'activité commerciale. C'est non seulement une source utile pour des recherches onomastiques, anthroponymiques et toponymiques mais aussi bien pour des analyses généalogiques. Le matériel y élaboré peut être également utilisé aux reconstructions sociotopographiques. Les noms, sobriquets des bourgeois de Lublin et des propriétaires des immeubles ainsi que les noms locaux, par exemple les noms des rues et places de ce temps-là, se sont conservés dans ces sources. Parmi les propriétaires et locataires des bâtiments les plus importantes personnes dans le pays (les représentants de l'aristocratie qui exerçaient les fonctions des dignitaires et des sénateurs) et les représentants de la noblesse moyenne apparaissent. Nous pouvons connaître les plus influentes personnes de Lublin qui occupaient les postes municipaux et un considérable nombre d'artisans, marchands et commerçants. Les registres très souvent mentionnent les représentants des divers groupes ethniques qui habitaient à Lublin: Juifs, Allemands, Arméniens et Italiens et Français.